

12.11.2024

Kokousaika 12.11.2024 15:30 - 20:02

Kokouspaikka Horisontti, Työpajankatu 8

Läsnä

Jäsenet

Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Rautava, Risto	varapuheenjohtaja
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Haglund, Mia	
Kuusela, Sami	
Meri, Otto	läsnä: 592 - osa 600 §, poistui klo 17:59
Nevanlinna, Tuomas	
Pasanen, Amanda	
Raatikainen, Mika	
Ahsanullah, Tarik	varajäsen
Haglund, Iida	varajäsen
Koljonen, Olli-Pekka	varajäsen
Sivonen, Sameli	varajäsen

Muut

Sutela, Leena	vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Pudas, Kari	tekninen johtaja
Haapanen, Sami	tonttipäällikkö
Heinänen, Jouni	vs. kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö
Immonen, Leena	vs. asiakkuusjohtaja
Manninen, Rikhard	maankäyttöjohtaja
Piimies, Marja	asemakaavapäällikkö
Putkonen, Reetta	liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
Rajala, Pasi	yleiskaavapäällikkö
Walin, Laura	vs. ympäristöjohtaja
Ilvessalo, Saara	tiimipäällikkö
Mäntymäki, Heikki	viestintäpäällikkö
Gustafsson, Kristina	hallintosihteeri
Sööt, Elen	hallintosihteeri
Salminen Toni,	ICT-tukihenkilö
Airaksinen, Olga	arkkitehti
	asiantuntija

12.11.2024

Antila, Janne	läsnä: 600 - 601 § liikenneinsinööri asiantuntija
Bäckström, Piia	läsnä: 600 § yksikön päällikkö asiantuntija
Hämäläinen, Timo	läsnä: 605 § johtava asiantuntija asiantuntija
Karttunen, Valtteri	läsnä: 602 § projektipäällikkö asiantuntija
Kettunen, Joakim	läsnä: 602 § arkkitehti asiantuntija
Kluge, Henna	läsnä: 599 § liikenneinsinööri asiantuntija
Koukkanen, Pihla	läsnä: 596 §, 602 § yksikön päällikkö asiantuntija
Kyllästinen, Karri	läsnä: 596 § erityisasiantuntija asiantuntija
Lahti, Sinikka	läsnä: 600 - 601 § tiimipäällikkö asiantuntija
Linnas, Tuukka	läsnä: 595 § tiimipäällikkö asiantuntija
Raunola, Riku	läsnä: 600 - 601 § erityisasiantuntija asiantuntija
Savela, Mari	läsnä: 595 § tutkija asiantuntija
Sillanpää, Maria	läsnä: 600 - 601 § talous- ja suunnittelupäällikkö asiantuntija
Tervola, Mikko	läsnä: 605 § erityisasiantuntija asiantuntija
Tuovinen, Paula	läsnä: 595 § liikenneinsinööri asiantuntija

12.11.2024

	Vuontoniemi, Teemu	läsnä: 603 § liikenneinsinööri asiantuntija läsnä: 595 §
Puheenjohtaja	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 592 - 616 §
Esittelijät	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 592 §
	Leena Sutela	vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja 593 - 616 §
Pöytäkirjanpitäjä	Elen Sööt	hallintosihteeri 592 - 616 §

12.11.2024

§	Asia	
592	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
593	Asia/2	Ilmoitusasiat
594	Asia/3	Eron myöntäminen kaupunkiympäristön toimialan ympäristöjohtajalle ja viran haettavaksi julistaminen
595	Asia/4	Hietalahdenrannan asemakaavan muutosluonnos
596	Asia/5	Esplanadien ja niihin liittyvien katujen kokeilun tulokset
597	Asia/6	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ym. valtuustoaloitteesta koskien Pohjoisesplanadin kävelykadun vakinaistamista
598	Asia/7	Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Amanda Pasasen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Esplanadien katukokeilun jatkamisesta kesäkatuina
599	Asia/8	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Eskolantie, Säterintie ja Pukinmäenaukio) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12823)
600	Asia/9	Puotilanrannan asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12832) ja sen asettaminen nähtäville (sisältää liikennesuunnitelman)
601	Asia/10	Vuosaarenlahden pienvenesataman asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12912) ja sen asettaminen nähtäville
602	Asia/11	Kallion kesäkadut 2025–2026
603	Asia/12	Ääniopastuksen periaatteet liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä Helsingissä
604	Asia/13	Rakennettujen kiinteistöjen myyntisuunnitelma
605	Asia/14	Kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2024 talousarvion toteutumisen nuste 3/2024
606	Asia/15	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle vuoden 2024 talousarvion sitovien määräraha-kohtien välisistä siirroista
607	Asia/16	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle kaupunkiympäristön toimialan talousarviokohtaan 3 10 08, Palvelut ja luvat, sitovan toimintakatteen alittamisesta vuonna 2024

12.11.2024

-
608	Asia/17	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle kaupunkiympäristön toimialan talousarviokohdan 3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito toimintamenojen ylityksestä vuonna 2024
609	Asia/18	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ym. aloitteesta koskien ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistamista Helsingin kaupungin päätöksentekoon
610	Asia/19	Tyynenmerenkatu, katusuunnitelma, Jätkäsaari
611	Asia/20	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kaupunginhallituksen palauttamasta valtuutettu Katri Penttisen ja 25 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien kaavoituksen suunnitteluperiaatteista päättämistä
612	Asia/21	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Tuomi-Nikulan ym. valtuustoaloitteesta koskien matkailun kynnyksen saunakulttuurin edistämistä Helsingin saarissa
613	Asia/22	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Mari Holopaisen toivomusponnesta koskien merkittävien kiinteistöjen ja niiden tonttien myynnin sekä vuokraamisen pitkän tähtäimen kannattavuuden vertailua
614	Asia/23	Kaupunkiympäristölautakunnan kokousajat vuonna 2025
615	Asia/24	Oikaisuvaatimus Asumisen palveluiden asumisen yksikkö 2:n päällikön huoneenvuokralain mukaista vuokrahyvitystä koskevasta päätöksestä 24.9.2024 (37 §)
616	Asia/25	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 31.10.–6.11.2024 tekemien päätösten seuraaminen

§ 592

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi Tuomas Nevanlinnan ja varatarkastajaksi Olli-Pekka Koljosen.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valita varatarkastajaksi Eveliina Heinäluoman sijaista Olli-Pekka Koljosen.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi Tuomas Nevanlinnan ja varatarkastajaksi Eveliina Heinäluoman.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 593
Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Kaupunginvaltuusto (Kvsto)

Kvsto 23.10.2024 § 215

Kiinteistökaupan esisopimuksen hyväksyminen (Sörnäinen, Kalasatama, Verkkosaaren pohjoisosa, tontti 10660/1)

HEL 2024-004442 T 10 01 01 01

[Pöytäkirja 23.10.2024](#)

Kaupunginkanslia

Voimaantullut asemakaava: Suurmetsä, Tatti 13 ja 15

Kaupunginvaltuuston 11.9.2024, 172 §, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Suurmetsä, Heikinlaakso, korttelin 41164 tontit 25 ja 26, piirustus nro 12763, Tatti 13 ja 15.

HEL 2021-003813

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12763](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12763](#)

Helsingissä 4.11.2024

Voimaantullut asemakaava: Herttoniemi, Puusepänkatu 11

Kaupunginvaltuuston 11.9.2024, 173 §, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Herttoniemi, Herttoniemen yritysalue, tontti 43061/1, piirustus nro 12904, Puusepänkatu 11.

HEL 2023-006363

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12904](#)

12.11.2024

Asia/2

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12904](#)

Helsingissä 4.11.2024

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12.11.2024

Asia/3

§ 594

Eron myöntäminen kaupunkiympäristön toimialan ympäristöjohtajalle ja viran haettavaksi julistaminen

HEL 2024-014441 T 01 01 04 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti myöntää Esa Nikuselle eron 1.6.2025 lukien ympäristöjohtajan virasta.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta kehotti kaupunkiympäristön toimialaa käynnistämään ympäristöjohtajan viran (016742) täyttämisen.

Ympäristöjohtajan virka kuuluu kokonaispalkkausjärjestelmään.

Viran kelpoisuusvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, kokemusta johtamistehtävissä sekä suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Ympäristöjohtajan viran sijaisuusjärjestelyt hoidetaan toimialan toimintasäännön 7 luvun mukaisesti viran täyttömenettelyn ajan.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Anne Lappalainen, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 09 310 64928
anne.k.lappalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Erohakemus 30.9.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote
Asianosainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ympäristöjohtaja Esa Nikunen on pyytänyt, että kaupunkiympäristölautakunta myöntäisi hänelle eron ympäristöjohtajan virasta 1.6.2025 lukien. Hakemus on nähtävänä kaupunkiympäristölautakunnan kokouksessa.

Hallintosäännön (19.6.2019 § 212) 23 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan virkasuhteeseen ottava viranomainen päättää virkasuhteen päättymisestä.

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan toimialalautakunta päättää toimialan ympäristöjohtajan virkaan ottamisesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Anne Lappalainen, henkilöstöpäällikkö, puhelin: 09 310 64928
anne.k.lappalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Erohakemus 30.9.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote

Asianosainen

Otteen liitteet

Esitysteksti

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Tiedoksi

Päätöksenteon tuki
Henkilöstöpalvelut
Palvelut ja luvat

§ 595

Hietalahdenrannan asemakaavan muutosluonnos

HEL 2021-004215 T 10 03 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- hyväksyä 29.10.2024 päivätyn asemakaavan muutosluonnoksen (liite nro 3) jatkosuunnittelun pohjaksi. Asemakaavan muutosluonnos koskee 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelia 4005 sekä vesi-, katu- ja torialueita ja 5. kaupunginosan (Punavuori) korttelia 5002 sekä vesi- ja katualueita
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2021-004215>

Kaupunkiympäristölautakunta korosti Hietalahdenrannan hankkeen merkitystä koko Helsingin elinkeinopolitiikan sekä erityisesti elinvoimaisen keskustan kehittämisessä. Kaavaratkaisun tavoitteena on lisätä Kampin ja Punavuoren alueen elinvoimaa, käyttäjämääriä sekä laatutasoa pääkonttoritason yrityskeskittymällä kivijalkapalveluineen.

Lautakunta edellytti, että jatkosuunnittelussa:

- 1.) tavoitellaan laadukasta lopputulosta käyttäen hyväksi arkkitehtuurikilpailua tai arkkitehtuurikilpailuja suunnitteluprosessin sopivassa vaiheessa.
- 2.) selvitetään, miten rakennukset sijoittuisivat kaupunkikuvallisesti nyt esitettyä paremmin ympäristöönsä ottaen huomioon mm. Hietalahdenrannan muut rakennukset ja ympäristön
- 3.) selvitetään onko mahdollista sijoittaa esitettyjä rakennuksia (rakennusmassoja) laajemmalle alueelle Hietalahdenrannassa.
- 4.) Lisäksi lautakunta edellytti selvitettävän jatkosuunnittelussa yhdessä alueen varaajan kanssa, onko esimerkiksi niin sanotut hybridiratkaisut mahdollisia, että alueelle saataisiin toimitilojen lisäksi myös asuntoja.

Kaupunkiympäristölautakunta korosti jatkosuunnittelussa tarvetta panostaa koko kaava-alueella sijaitsevan julkisen tilan viihtyvyyteen, viihtyvyyteen sekä oleskelumahdollisuuksiin jotka toimivat paikallisina veto-
nauloina, myös lapsiperheet huomioiden. Tulevissa arkkitehtuurikilpai-

luissa tulisi huomiota kiinnittää rakennusten lisäksi myös ympäröivään katutilaan ja sen viihtyvyyteen sekä vehreyteen.

Lautakunta ehdotti, että jatkosuunnittelun aikana laaditaan perusteelliset kuvaukset (rakennushistoriaselvityksiin verrattavissa olevat) alueella ja sen ympäristössä olevista historiallisista laiturij- ja siltarakenteista ja etsitään keinoja mahdollisuuksien mukaan näiden säilyttämiseen osana suunnitelmaa.

Lisäksi jatkosuunnittelussa selvitetään mahdollisuutta toteuttaa kelluva kävelyreitti Hietalahdenaltaan pohjoisreunalta Välimerenkadun kohdalle, jotta kävely-yhteydet Jätkäsaaresta paranevat. Rakenne voitaisiin siirtää sivuun aina kun telakka tarvitsee vesialuetta.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Sinikka Lahti, tiimipäällikkö Ilkka Aaltonen, liikenneinsinööri Teemu Vuhtoniemi, erityisasiantuntijat Mikko Tervola ja Riku Raunola. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisätään päätösehdotuksen loppuun: "Kaupunkiympäristölautakunta korostaa Hietalahdenrannan hankkeen merkitystä koko Helsingin elinkeinopolitiikan sekä erityisesti elinvoimaisen keskustan kehittämisessä. Kaavaratkaisun tavoitteena on lisätä Kampin ja Punavuoren alueen elinvoimaa, käyttäjämääriä sekä laatutasoa pääkonttoritason yrityskeskittymällä kivijalkapalveluineen."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Lisätään päätösehdotuksen loppuun: "Lautakunta edellyttää, että jatkosuunnittelussa:

- 1.) tavoitellaan laadukasta lopputulosta käyttäen hyväksi arkkitehtuurikilpailua tai arkkitehtuurikilpailuja suunnitteluprosessin sopivassa vaiheessa.
- 2.) selvitetään, miten rakennukset sijoittuisivat kaupunkikuvallisesti nyt esitettyä paremmin ympäristöönsä ottaen huomioon mm. Hietalahdenrannan muut rakennukset ja ympäristön
- 3.) selvitetään onko mahdollista sijoittaa esitettyjä rakennuksia (rakenusmassoja) laajemmalle alueelle Hietalahdenrannassa.
- 4.) Lisäksi lautakunta edellyttää selvitetävän jatkosuunnittelussa yhdessä alueen varaajan kanssa, onko esimerkiksi niin sanotut hybridiratkaisut mahdollisia, että alueelle saataisiin toimitilojen lisäksi myös asuntoja."

Kannattaja: Otto Meri

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lisätään päätösehdotuksen loppuun: "Kaupunkiympäristölautakunta korostaa jatkosuunnittelussa tarvetta panostaa koko kaava-alueella sijaitsevan julkisen tilan viihtyvyyteen, vehreyteen sekä oleskelumahdollisuuksiin jotka toimivat paikallisina vetonauloina, myös lapsiperheet huomioiden. Tulevissa arkkitehtuurikilpailuissa tulee huomiota kiinnittää rakennusten lisäksi myös ympäröivään katutilaan ja sen viihtyvyyteen sekä vehreyteen."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lisätään päätösehdotuksen loppuun: "Lautakunta ehdottaa, että jatkosuunnittelun aikana laaditaan perusteelliset kuvaukset (rakennushistoriaselvityksiin verrattavissa olevat) alueella ja sen ympäristössä olevista historiallisista laiture- ja siltarakenteista ja etsitään keinoja mahdollisuuksien mukaan näiden säilyttämiseen osana suunnitelmaa.

Jatkosuunnittelussa selvitetään mahdollisuutta toteuttaa kelluva kävelyreitti Hietalahdenaltaan pohjoisreunalta Välimerenkadun kohdalle, jotta kävely-yhteydet Jätkäsaaresta paranevat. Rakenne voitaisiin siirtää sivuun aina kun telakka tarvitsee vesialuetta."

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Hylkäysehdotus:

Mika Raatikainen: Teen alla olevan hylkäysehdotuksen:

Lautakunta hylkää Hietalahdenrannan asemakaavan muutosluonnoksen. Asemakaavan muutoksen (kaavaratkaisun) mukainen rakentaminen 5-9 kerroksisine toimistorakennuksineen Hietalahdenrantaan, Hietalahden torin pysäköinnin poistaminen kasvillisuuden lisäämiseksi, Hietalahden altaan osittainen täyttäminen ja historiallisen arvokkaan kulttuuriympäristön täydellinen muuttaminen suunnitellulla tavalla ei palvele alueen asukkaita tai Helsingin vetovoimaisuutta. Hietalahdenranta toreineen ja näkymineen on urbaania vanhaa merellistä Helsinkiä, minkä säilyttäminen on tärkeämpää kuin muutaman toimistotalon rakentaminen alueelle.

Mika Raatikaisen hylkäysehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1
Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12
Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Iida Haglund, Mia Haglund, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–12.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1
Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12
Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Iida Haglund, Mia Haglund, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–12.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1
Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12
Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Iida Haglund, Mia Hag-

lund, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–12.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Iida Haglund, Mia Haglund, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–12.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Sinikka Lahti, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37478

sinikka.lahti(a)hel.fi

Mia Kajan, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 15820

mia.kajan(a)hel.fi

Teemu Vuotoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37490

teemu.vuotoniemi(a)hel.fi

Mikko Tervola, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 09 310 44131

mikko.tervola(a)hel.fi

Anu Lamminpää, johtava maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 37258

anu.lamminpaa(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

1	Sijaintikartta
2	Ilmakuva
3	Hietalahdenrannan asemakaavan muutosluonnoksen kartta, päivätty 29.10.2024
4	Hietalahdenrannan asemakaavan muutosluonnoksen selostus, päivätty 29.10.2024
5	Havainnekuva, 29.10.2024
6	Alustavat liikennetarkastelut
7	Tilastotiedot
8	Vuorovaikutusraportti 29.10.2024 ja yleisötilaisuuksien (9.9.2020 ja 26.8.2021) muistiot sekä verkkokyselyiden koosteet
9	Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hakija

Ne OAS:sta mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Ne kaavaluonnoksesta mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- hyväksyä 29.10.2024 päivätyn asemakaavan muutosluonnoksen (liite nro 3) jatkosuunnittelun pohjaksi. Asemakaavan muutosluonnos koskee 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelia 4005 sekä vesi-, katu- ja torialueita ja 5. kaupunginosan (Punavuori) korttelia 5002 sekä vesi- ja katualueita
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2021-004215>

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Hietalahdenaltaan ympäristöä ja Hietalahdentoria. Suunnittelualue sijaitsee Kampin ja Punavuoren kaupunginosien rajalla. Kaavaratkaisulla lisätään alueen veto-voimaa ja elävyyttä mahdollistamalla pääkonttoritasoista toimitilarakentamista Hietalahdenaltaan kaakkoisreunalle, nykyisen huoltoasema- ja ravintolarakennuksen paikalle sekä osin maatäytölle nykyisellä vesialueella. Meren puolella rantaviiva pysyy nykyisellä paikallaan Hietalahden telakan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Kolmen keskenään lähes yhtä suuren rakennuksen ylempiin kerroksiin sijoittuu korkean laatutasoisen toimistotiloja, kun taas ensimmäiset kerrokset varataan liiketilaksi tai muille palveluille kaikkien kaupunkilaisten käyttöön. Suunnitelmassa 5–9-kerroksisten rakennusten kaupunkikuvallista ilmettä on kevennetty terassoinnein ja julkisivujen porrastuksilla sekä sävyvaihtelulla. Uudisrakentamisen lisäksi kaavaratkaisu mahdollistaa uuden, merellisen rantapromenadin luomisen sekä muiden julkisten ulkotilojen kehittämisen. Hietalahdentoria on tarkoitus uudistaa viihtyisämmäksi ja vehreämmäksi mm. poistamalla torilta autopysäköinti ja lisäämällä alueen kasvillisuutta. Nykyisellään sekavaa risteysaluetta torialueen ja altaan välissä on mahdollista järjestellä uudelleen erityisesti jalankulun helpottamiseksi. Ranta-alueella jalankulun ja pyöräilyn reitti jatketaan siltayhteydellä altaan yli.

Asemakaavan tavoitteena on lisätä alueen elinvoimaa, käyttäjämääriä sekä laatutasoa muodostamalla alueelle korkean profiilin yrityskeskittymä kivijalkapalveluineen. Tarkoituksena on laajentaa keskustan työpaikka-aluetta kohti rantaa ja kytkeä alue osaksi keskustan tiiviisti rakennettua ja käveltävää kaupunkirakennetta. Työpaikkojen ja palveluiden lisäämisen ohella tavoitteena on kehittää alueen julkisia ulkotiloja, kuten meren puoleista rantavyöhykettä, Hietalahdenaltaan reunoja sekä Hietalahdentoria viihtyisämmiksi ja käveltävämmiksi. Uudella pyöräilyn ja kävelyn yhteydellä liitetään ranta-alue Helsinkiä kiertävään julkiseen rantareittiin. Torialueen muutosten tavoitteena on aukion kunnostaminen ja istutusten lisääminen siten, että nykyisten toritoimintojen lisäksi alueelle mahdollistetaan tapahtumakäyttö, kuitenkin historiallisesti arvokasta ympäristöä kunnioittaen.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan keskustan rakenteen laajentuminen ilman, että Bulevardin ja Hietalahdentorin historiallisesti arvokkaan kulttuuriympäristön arvot vaarantuvat.

Uutta toimitilakerrosalaa on 39 530 k-m². Kehittämistarvituksen saajan arvion mukaan työpaikkamäärä on n. 3 000.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu alustavat liikennetarkastelut, joissa Hietalahdenlaiturin rantareitin jatkoksi on suunniteltu uusi jalankulun ja pyöräliikenteen siltayhteys. Hietalahdenrannan ja Bulevardin risteysaluetta on kehitetty sujuvammaksi torin ja uuden ranta-alueen välillä kulkeville jalankulkijoille. Autoliikenteen osalta on tutkittu kahta vaihtoehtoa, joiden ero koskee Bulevardin katkaisua auto- ja bussiliikenteen osalta kadun länsipäästä Hietalahdentorin kohdalla. Nyt laadittu kaavaluonnos perustuu Bulevardin läpiajon sallivaan, nykyverkon kaltaiseen liikenneratkaisuun.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että toimitilan ja palveluiden määrä yrityksille houkuttelevalla sijainnilla kasvaa ja alueen käyttäjämäärä lisääntyy. Ranta-alue kytkeytyy selkeämmin osaksi kantakaupungin urbaania aluetta, mutta samalla tiivis rakentaminen muuttaa sekä ranta-alueen että Hietalahdentorin avoimia näkymiä. Myös Hietalahdenaltaan luonne muuttuu avoimen kaupunkitilan ympäröimästä satama-altaasta tarkemmin rajatuksi vesiaiheeksi.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet sekä edistetään keskustan työpaikkojen ja palveluiden määrän ja intensiteetin kasvua.

Kaavaratkaisu toteuttaa Elämyksellinen ydinkeskusta – Ydinkeskustan maankäytön kehityskuvan 2032 toimenpidelinjauksia.

Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 sekä Jätkäsaaren osayleiskaavan mukainen.

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto päätti 11.5.2020 § 17 varata Hietalahdenrannan alueen HGR Property Partners Oy:lle toimitilahankkeen kehittämistä ja toteutusedellytysten jatkoselvittämistä varten 31.12.2022 saakka.

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto jatkoi 15.5.2023 HGR Property Partners Oy:lle Hietalahdenrannan alueen varausta toimitilahankkeen kehittämistä ja toteutusedellytysten jatkoselvittämistä varten 31.12.2024 saakka. Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto hyväksyi yksimielisesti seuraavan vastaehdotuksen:

Asian jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä huomiota erityisesti alueen liikennejärjestelyihin. Suunnitelmia alueen tuleviksi liikennejärjestelyiksi on syytä tarkentaa niin, että ranta-alue jää paremmin käytettäväksi kävelyn ja oleskeluun. Samalla on

varmistettava Etelä-Helsingin ja Helsingin telakan riittävät liikenneyhteydet.

Hietalahdentorin merellistä yhteyttä on samalla säilytettävä nyt esitettyä paremmin. Täydennysrakentaminen on sovitettava alueen kaupunkikuvaan.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Hietalahdenrannan alue sijaitsee kaupunkirakenteellisessa solmukohdassa, jossa yhdistyvät asemakaavalliseen sommitelmaan pohjautuva historiallisen toriaukion ja puistokadun yhdistelmä sekä alueella sijainneen teollisuuden ja sen liikennetarpeiden muokkaama ranta-alue. Torialuetta sekä Hietalahdenaltaan pohjoisrantaan reunustavat pääasiassa vanhemmat arvot rakennukset, kun taas Hietalahden merialueen puoleista rantavyöhykettä rajaavat myöhemmin rakennetut asuinkorttelit – viimeisimpänä Telakkarannan vastavalmistuneet rakennukset suunnittelualueen eteläpuolella.

Hietalahdentori on historiallinen toriaukio, jonka eteläosa on nykyisin pysäköintialueena. Hietalahden kauppahalli on torialueen toiminnallinen ja historiallinen maamerkki. Asemakaava-alueella sijaitsee vanhan kauppahallin lisäksi vuonna 2000 valmistunut huoltoasema- ja ravintolarakennus sekä ravintola Merimakasiini Hietalahdenaltaan länsikulmassa.

Rannat rakennettiin nykyiseen, jalan ja pyörällä kuljettavaan muotoonsa vasta 2000-luvulla. Samalla tehtiin Hietalahdenaltaalle viimeisimmät täytöt. Alueen yleistasaus on matalalla erityisesti Hietalahdenaltaan ympärillä sekä risteysalueella ja merkittävä osa kaava-alueesta on tulvariskialuetta.

Hietalahdenranta on vilkkaasti liikennöity alueellinen kokoojakatu, mikä vähentää alueen käveltävyyyttä ja viihtyisyyttä. Hietalahdenrannan ja Bulevardin risteysalue muodostaa voimakkaan estevaikutuksen torin sekä Hietalahdenaltaan ja ranta-alueen väliin.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja, joista vanhin on vuodelta 1887 ja tuorein vuodelta 2016. Suurin osa alueesta on asemakaavoissa merkitty katualueiksi tai aukioiksi. Hietalahdenaltaan molemmiin puolin on kaksi liikerakennusten korttelialuetta, joiden alueella sijaitsee nykyisin ravintola- ja huoltoasemarakennuksia. Hietalahdentorilla sijaitseva kauppahalli on suojeltu asemakaavassa rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena ark-merkinnällä.

Helsingin kaupunki omistaa maa- ja vesialueet. Kaavaratkaisu perustuu alueelle myönnettyyn kehittämisvaraukseen ja kaavaratkaisu on tehty varauksen saajan hakemuksesta. Kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaarvaratkaisun kustannukset

Kaarvaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

Katualueet	noin	5,5 M €
Rantarakenteet	noin	39 M €
Ruoppausalueet	noin	1,8 M €
Silta- ja tulvaportti	noin	10–20 M €
Korttelialue	noin	5.6 M €
Kunnallistekniikka	noin	2,9 M €
Muut kustannukset	noin	2,6 M €

Muut ed. kustannukset sisältävät mm. liikennevalot, tulvapumppaamot, kaukolämpö-, sähkö- ja tietoliikenneverkostojen siirrot. Kaukolämpöverkkoon liittyvät muutuskustannukset sisältävät muuta kustannusarviointia enemmän epävarmuutta.

Lisäksi uuden korttelialueen, nykyisen huoltamotontin ulkopuolisiin, pilaantuneisiin ja meriläjityskelvottomiin maa-aineksiin varaudutaan noin 1,5 milj. euron kustannuserällä.

Yhteensä kaava-alueen investointikustannukset ovat noin 70–80 milj. euroa.

Alueella on käynnissä, voimassa olevan asemakaavan mukaisen, pistolaiturin peruskorjaussuunnittelu. Alustavan arvion mukaan pistolaiturin peruskorjauskustannukset tulevat olemaan kaupungille tästä kaavahankkeesta riippumatta noin 10 milj. euroa seuraavan 5 vuoden aikana. Arvio sisältää alustavat porapaalu- ja paalulaattarakenteet, pintamateriaalit sekä kustannuskertoimet. Suunnittelu on kesken, mikä lisää kustannusarvioinnin epävarmuutta. Laiturin korjauksen kustannusarvio ei sisällä nykyisen kääntösillan korjaustoimenpiteitä tai uuden siltarakenteen kustannuksia.

Lisäksi kaava-alueesta luoteeseen esitetty tulvasuojaus voidaan toteuttaa alustavan arvion mukaan 2050-luvun taitteessa, ja sen kustannukset on arvioitu olevan tämän hetken kustannustasossa noin 3,2 milj. euroa.

Edellä esitetyt kustannukset perustuvat yleissuunnittelutasoiseen, alustaviin kustannusarviointiin.

Hietalahden torialueelle on laadittu tämän asemakaavan laadinnan yhteydessä ideasuunnitelma, jonka perusteella ei voida arvioida investointikustannuksia. Kustannusten arvioimiseksi tarvitaan jatkosuunnittelu.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusoiden arvo määrittyy jatkosuunnittelun ja -neuvotteluiden perusteella. Kaavahankkeen on tarkoitus olla vähintään kustannusneutraali kaupungille.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helsingin Satama
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat alueen kulttuurihistoriallisiin ja maisemallisiin arvoihin, uudisrakentamisen liialliseen massiivisuuteen ja sopimattomuuteen alueelle, Hietalahdenaltaan arvojen heikkenemiseen, tärkeiden näkymien menetykseen, vedenalaiseen kulttuuriperintöön ja huoltoasemarakennuksen lakisuojausesitykseen, kunnallistekniiseen suunnitteluun ja tilavarauksiin, suunnitteluratkaisun vaikutuksiin eri liikennemuodoille sekä sataman hinaajien tarvittaviin tilavarauksiin. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että suunnitelmaa on kehitetty nykytilanteeseen perustuvalla liikennetarkaisulla ja meren puoli varataan kävelyn ja pyöräilyn alueeksi. Meren puolella maatäytöistä on luovuttu ja rantaviiva pysyy nykyisellä sijainnillaan. Rakennusmassoja on terassoitu ja julkisivujen käsittelyä kehitetty pienipiirteisemmän vaikutelman aikaansaamiseksi. Kaavaratkaisusta

on laadittu alustava kunnallistekninen yleissuunnitelma ja rakennettavuusselvitys.

Luonnosaineiston nähtävilläolo järjestettiin erikseen, jolloin viranomaisien kannanotot kohdistuivat rakentamisen volyyymiin ja sen merkittäviin kielteisiin vaikutuksiin kulttuuriympäristöön, maisemaan, merellisyyteen ja satama-altaan historiallisiin arvoihin, uudisrakentamisen hierarkkiseen suhteeseen lähiympäristön arvorakennusten kanssa, mahdolliseen vedenalaiseen kulttuuriperintöön, alueelle sopiviin toimintoihin ja satama-altaan säilymiseen venesatamana, Hietalahdentorin ja kaupapahallin suojeluun sekä huoltoasemarakennuksen ja Hietalahdenlaiturin kääntösillan mahdolliseen purkamiseen, torin suunnitteluratkaisuihin, kaupunkilaisten runsaaseen kielteiseen palautteeseen, pysäköintilaitoksen ja autoliikenteen reittimuutoksista luopumiseen ja rantareitin kehittämiseen, hälytysajoreitteihin ja pelastusturvallisuuteen, olemassa olevien vesihuoltolinjojen ja tunneleiden sekä tulevien hulevesien erillisviemäreiden huomioimiseen ja tilavarauksiin, yleistä kunnallistekniikkaa palvelevien ilmanvaihtohormien sallimiseen uudisrakennukseen kaavamääräyksellä, jätehuollon järjestelyjen ja huoltoväylien suunniteluohjeistuksen huomioimiseen.

Luonnosaineistosta saatiin kannanotot seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala, pelastuslaitos

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat alueen kulttuurihistoriallisten ja virkistysarvojen tuhoutumiseen, uudisrakennusten liian suureen kokoon ja paikkaan sopimattomaan ilmeeseen, rakentamisen varjostusvaikutuksiin ja näkymien heikkenemiseen sekä naapurirakennuksien asunnoista että kaupunkitilassa yleisemmin, merellisen strategian linjauksiin, veneilyn ja alusten tilavarauksiin, liikenneratkaisun ongelmallisuuteen niin viihtyisyyden, käveltävyyden, kestävyiden ja ympäristöhäiriöiden kuin liikenteen sujuvuudenkin kannalta, torin alle suunniteltuun pysäköintilaitokseen, toimistotilan tarpeettomuuteen, hankkeen ekologiseen kestävyteen, maaperän pilaantuneisuuteen ja sen vaikutuksiin kustannuslaskennassa, lintujen olosuhteisiin ja vedenalaiseen ekosysteemiin, kehittämisvaraus- ja suunnitteluprosessin ongelmallisuuteen sekä vuorovaikutuksessa esille tulleen palautteen huomioimatta jättämiseen. Lisäksi mielipiteiden liitteenä on toimitettu vaihtoehtoinen viitesuunnitelma, joka on lisätty myös vuorovaikutusraportin liiteaineistoksi. Mielipi-

teet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että suunnitelmien lähtökohdaksi on otettu pitäytyminen nykyisen kaltaisessa liikennejärjestelyssä ja merenpuoleisen rantaviivan säilyttäminen. Torin alle suunnitellusta pysäköintilaitoksesta on luovuttu. Uudisrakennusten massoittelua ja arkkitehtuuria on kehitetty viitesuunnitelmassa siten, että rakennusmassoja on terassoitu ja julkisivukäsittelyä on kehitetty vaihtelevammaksi. Viitesuunnitelmaan on lisätty varjostuskaaviot. Hankkeen taloudellisia vaikutuksia, toimistotilan tarvetta ja ilmastovaikutuksia on arvioitu erillisillä selvityksillä. Asemakaavamääräyksissä annetaan määräyksiä mm. pilaantuneen maan puhdistustarpeesta, lintuturvallisesta rakentamisesta ja uudisrakennusten energiatehokkuudesta.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 27 kpl.

Luonnosaineiston erillisen nähtävilläolon yhteydessä saadut mielipiteet kohdistuivat alueen kulttuurihistoriallisiin, kaupunkikuvallisiin ja maisemallisiin arvoihin, uudisrakentamisen kokoon ja arkkitehtuuriin, alueen merellisen luonteen säilyttämiseen ja veneilyn olosuhteisiin, alueen virkistyskäytön kehittämiseen ja muihin alueelle toivottuihin toimintoihin, liikenne- ja pysäköintiratkaisuihin, liikenteen ja rakentamisen aiheuttamiin ympäristöhäiriöihin, varjostus- ja tuuliolosuhteisiin sekä kaupunkiympäristön ylikuumentumiseen, asuntojen arvon laskuun ja alueen sosioekonomisen rakenteen muutokseen, toimisto- ja liiketilöiden tarpeellisuuteen, hankkeen ekologiseen kestävyYTEEN ja alueen luontoarvoihin sekä selvitysten puutteellisuuteen (mm. luonto- ja liikenneselvitykset).

Kirjallisia mielipiteitä saapui 58 kpl.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Sinikka Lahti, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37478

sinikka.lahti(a)hel.fi

Mia Kajan, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 15820

mia.kajan(a)hel.fi

Teemu Vuontoniemi, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37490
teemu.vuontoniemi(a)hel.fi

Mikko Tervola, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 09 310 44131
mikko.tervola(a)hel.fi

Anu Lamminpää, johtava maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu,
puhelin: 09 310 37258

anu.lamminpaa(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Hietalahdenrannan asemakaavan muutosluonnoksen kartta, päivätty 29.10.2024
- 4 Hietalahdenrannan asemakaavan muutosluonnoksen selostus, päivätty 29.10.2024
- 5 Havainnekuva, 29.10.2024
- 6 Alustavat liikennetarkastelut
- 7 Tilastotiedot
- 8 Vuorovaikutusraportti 29.10.2024 ja yleisötilaisuuksien (9.9.2020 ja 26.8.2021) muistiot sekä verkkokyselyiden koosteet
- 9 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mieli-pidekirjeet OAS-vaiheessa
- 2 Mieli-pidekirjeet luonnosvaiheessa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hakija

Ne OAS:sta mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Ne kaavaluonnoksesta mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 559

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
27.5.2024

Nimistötoimikunta 08.06.2022 § 44

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 3.9.2021

12.11.2024

Asia/5

§ 596

Esplanadien ja niihin liittyvien katujen kokeilun tulokset

HEL 2024-010896 T 08 00 04

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi Esplanadin ja niihin liittyvien katujen kokeilun tulokset kesäkaudelta 2024 ja johtopäätökset kokeilun ajalta 2023–2024.

Lisäksi lautakunta päätti, että Erottajaan liittyviä järjestelyitä Ludviginkadusta etelään ei pureta syksyn 2024 aikana vaan valmistellaan tähän liittyvistä pysyvistä liikennejärjestelyistä liikennesuunnitelma ja tuodaan se lautakunnan päätettäväksi. Päätösaikataulu suunnitellaan siten, että se mahdollistaa ravintoloille terassit kesäkaudelle 2025.

Lisäksi lautakunta päätti, että Design museon edessä toteutetaan vielä kesäkaudella 2025 kesäkatu ja valmistellaan pysyviä järjestelyistä suunnitelmat, jotka on mahdollista toteuttaa museon edustalle 2026.

Lautakunta korosti, että lähivuosina, kun Esplanadien osalta kaavan uudistaminen ja valmistautuminen tulevaan vesihuoltoremonttiin on käynnissä, on mahdollista ja suositeltavaa käyttää kokeilusta saatuja oppeja viihtyisyyttä, huollon sujumista ja tapahtumia edesauttaviin kesäkausien tai muiden kausien väliaikaisiin järjestelyihin

Kokeilun päättymisen jälkeen Eteläesplanadin pyöräilyn ja kävelyn järjestelyt eivät ole tyydyttävällä tasolla eivätkä vastaa yleiskaavan tavoitteita näiden kulkumuotojen osalta. Esimerkiksi Kappelin kohdalta puuttuu kadun toiselta puolelta nyt kokonaan jalkakäytävä. Lisäksi käynnissä on selvitystyö nupukiville toteutettavan, niiden historiallisen arvon huomioivan pyöräkaista ratkaisun kehittäminen.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta edellytti, että Etelä-Esplanadin kokeilun hyväksi koetun ja turvallisen pyöräväylän osalta selvitetään vaihtoehtoja toteuttaa laatutasoltaan korkeatasoinen, mutta väliaikainen pyöräväylä jo ennen kuin Esplanadien remontti alkaa.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat tiimipäällikkö Pihla Kuokkanen ja liikenneinsinööri Henna Kluge. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lisätään päätösehdotuksen loppuun: "Lautakunta koros-

taa, että lähivuosina, kun Esplanadien osalta kaavan uudistaminen ja valmistautuminen tulevaan vesihuoltoremonttiin on käynnissä, on mahdollista ja suositeltavaa käyttää kokeilusta saatuja oppeja viihtyisyyttä, huollon sujumista ja tapahtumia edesauttaviin kesäkausien tai muiden kausien väliaikaisiin järjestelyihin."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisätään päätösehdotuksen loppuun: "Kokeilun päättymisen jälkeen Eteläesplanadin pyöräilyn ja kävelyn järjestelyt eivät ole tyydyttävällä tasolla eivätkä vastaa yleiskaavan tavoitteita näiden kulkumuotojen osalta. Esimerkiksi Kappelin kohdalta puuttuu kadun toiselta puolelta nyt kokonaan jalkakäytävä. Lisäksi käynnissä on selvitystyö nupukiville toteutettavan, niiden historiallisen arvon huomioivan pyöräkaista ratkaisun kehittäminen.

Kaupunkiympäristölautakunta edellyttää, että Etelä-Esplanadin kokeilun hyväksi koetun ja turvallisen pyöräväylän osalta selvitetään vaihtoehtoja toteuttaa laatutasoltaan korkeatasoinen, mutta väliaikainen pyöräväylä jo ennen kuin Esplanadien remontti alkaa."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 11

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Iida Haglund, Mia Haglund, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 1

Risto Rautava

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–11 (1 tyhjä).

12.11.2024

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Pihla Kuokkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 34301
pihla.kuokkanen(a)hel.fi
Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 09 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi
Valtteri Karttunen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52747
valtteri.karttunen(a)hel.fi
Henna Kluge, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 21337
henna.kluge(a)hel.fi
Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kokeiluun liittyvä vuorovaikutus ja viestintä 2022–2024
- 2 Helsingiläisten kokemukset Esplanadien ja kesäkatujen kokeilusta 2024
- 3 Esplanadien kokeilun käyttäjähavainnointi ja haastattelut kesältä 2024
- 4 Kesäkatukokeilun käyttäjähavainnointi ja haastattelut kesältä 2024
- 5 Lönnrotinkadun pyöräkaistan havainnointi ja haastattelut 2024
- 6 Lönnrotinkadun pyöräkaistan käyttäjäseuranta
- 7 Esplanadien määräaikaisen kokeilun elinvoimavaikutusten seuranta
- 8 Esplanadin kokeilun huoltoliikenteen seuranta 2024
- 9 Keskustan kävelykokeiluiden vaikutukset ajoneuvoliikenteen sujuvuuteen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi Esplanadin ja niihin liittyvien katujen kokeilun tulokset kesäkaudelta 2024 ja johtopäätökset kokeilun ajalta 2023–2024.

Lisäksi lautakunta päättää, että Erottajaan liittyviä järjestelyitä Ludviginkadusta etelään ei pureta syksyn 2024 aikana vaan valmistellaan tähän liittyvistä pysyvistä liikennejärjestelyistä liikennesuunnitelma ja tuodaan se lautakunnan päätettäväksi. Päätösaikataulu suunnitellaan siten, että se mahdollistaa ravintoloille terassit kesäkaudelle 2025.

Lisäksi lautakunta päättää, että Design museon edessä toteutetaan vielä kesäkaudella 2025 kesäkatu ja valmistellaan pysyvistä järjestelyistä suunnitelmat, jotka on mahdollista toteuttaa museon edustalle 2026.

Tiivistelmä

Osana Helsingin keskustan viihtyisyyden, elinvoimaisuuden ja elämyksellisyyden lisäämistä kaupunki on toteuttanut Esplanadeilla ja niihin liittyvillä kaduilla kävely-ympäristöä kehittävän kokeilun vuosina 2023–2024. Väliaikaisina järjestelyinä Pohjoisesplanadilla levennettiin kävely- ja oleilualueita toiselle ajokaistalle, Eteläesplanadilla pyöräliikenne siirrettiin toiselle ajokaistalle, Lönnotinkadulle lisättiin pyöräkaistia, Erottajankadun jalkakäytävää levennettiin, Korkeavuorenkadulle Design museon edustalle toteutettiin kesäkatu -konseptilla aukio ja kesällä 2023 Kasarmikadun pohjoisin osuus yksisuuntaistettiin ja lisättiin katutilan käveltävyyttä. Kokeilu on suunniteltu yhteistyössä keskusta-alueen toimijoiden sekä kuntalaisten kanssa ja sen vaikutuksia on seurattu koko kokeilun ajan.

Esplanadin kokeilu on lisännyt alueella kävelyä ja oleilua erityisesti kesäaikaan, talviaikaan hyödyt ovat olleet vähäisiä. Talvikauden potentiaalinen parempi hyödyntäminen tärkeissä kaupunkikohteissamme on jatkossa perusteltua. Suurin osa helsinkiläisistä ja alueella liikkuneista on kokenut kokeilun vaikuttaneen positiivisesti alueen viihtyisyyteen. Otantaan perustuvassa helsinkiläisille tehdyssä kyselyssä mielipiteet jakautuivat tasaisesti puolesta ja vastaan pysyvien ratkaisujen osalta.

Kokeilulla ei ole havaittu merkittäviä vaikutuksia alueen elinvoimaan. Osa toimijoista on saanut kokeilusta hyötyä erityisesti laajempien terrassien ansioista. Merkittävä osa toimijoista on kokenut kokeilun hyvinvoinnin kielteisenä liiketoiminnalleen huoltoajon vaikeutumisen, autoliikenteen hidastumisen ja pysäköintipaikkojen poistumisen takia. Huoltoliikenne on toisaalta kokeilun aikana noudattanut paremmin liikennesääntöjä ja jalankulun turvallisuus on parantunut

Autoliikenteen määrät vähenivät kokeilun alkamisen jälkeen erityisesti Esplanadeilla, Pohjois- ja Eteläesplanadien liikennemäärät ovat vähentyneet 18–20 % verrattuna aiempiin vuosiin. Autoliikenteen sujuvuus on kokeilun aikana heikentynyt maltillisesti ja paikallisesti, matka-ajat ydin-keskustan läpi ovat pidentyneet kokeilun myötä ruuhka-aikaan 1-3 minuuttia, päiväaikaan 0-1 minuuttia. Suurimmat vaikutukset autoliikenteen osalta kohdistuvat Pohjoisrantaan sekä Pohjoisesplanadille. Lönnotinkadun pyöräkaista kasvatti pyöräliikenteen määrää merkittävästi kesäaikana, se selkeytti liikkumista ja rauhoitti jalkakäytäviä kävelylle.

Kokeilua voidaan pitää onnistuneena sikäli, että alueiden viihtyisyyden koetaan lisääntyneen ja kävelyn ja oleilun olosuhteiden parantuneen. Jalankulkijamäärien tai elinvoiman osalta ei voida todentaa kokeilusta johtuvaa merkittävää parantumista, eikä toimintaympäristön muutosten vaikutusta alueen kävijämääriin tai liikevaihtoon voida erottaa kokeilun vaikutuksista.

Kokeilun toinen keskeinen tavoite oli saada kokemuksia ja oppia kokeilusta – laajan seurannan ja vuoropuhelun seurauksena kokeilusta on saatu paljon tietoa ja oppeja tulevien ratkaisujen suunnitteluun niin kokeilussa mukana olleilla kuin muilla vastaavilla kaduilla.

Keskeisinä oppeina kokeilusta voidaan pitää suunnitteluratkaisujen osalta viihtyisyyden lisäämisen onnistumista sekä sitä, että autoliikenteen kapasiteetin vähentäminen ei aiheuttanut kohtuuttomia haasteita. Jatkosuunnittelussa huoltoliikenteen toimivuus ja pelastustoiminnan vasteajat ovat tärkeitä huomioitavia asioita.

Kokeilu osoitti, että kaupunki voi olla ketterä ja nopea toimija, mutta se vaatii paljon resursseja, huomattavasti enemmän kuin normaalin prosessin mukainen toiminta ja kokeiluun varattavat resurssit ovat pois kaupungin muista hankkeista. Hankkeen aikataulu oli erittäin haastava suhteessa kohteen merkittävyyteen, tavoiteltuun laatutasoon ja edellytettyyn yhteissuunnitteluun työtapana. Osalle toimijoista vuorovaikutuksen käynnistyminen vasta lautakunnan valmistelupäätöksen jälkeen oli liian myöhäinen vaihe ja joidenkin ulkopuolisten toimijoiden näkökulmasta alle vuoden valmistautumisaika muuttuviin järjestelyihin on liian lyhyt. Jatkokehityksessä on tärkeää huomioida, että oikein ajoitettu ja monipuolinen vuoropuhelu kaupunkilaisten ja toimijoiden kanssa, ratkaisusta oppiminen ja niiden vaikutusten seuraaminen edesauttavat laadukkaan kävely-ympäristön kehittämistä ja parantavat ratkaisuiden hyväksyttävyyttä. Lisäksi tällaisten kokeilujen valmistelussa, kun ihmisten arkisiin liikkumistottumuksiin puututaan nopealla aikajänteellä, tulee varmistaa valmistelijoiden työhyvinvointi ja asiallinen kohtelu.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Helsingissä tavoitellaan viihtyisämpää, elinvoimaisempaa ja elämyksellisempää keskustaa. Kaupunkistrategiassa on tunnistettu keskustan rooli työpaikkojen, palveluiden, viihtymisen ja kulttuurin keskittymänä, johon Helsingin tulee investoida määrätietoisesti. Kaupunkistrategiassa edellytetään kehittämään liikennejärjestelyjä keskustan elinvoiman kasvua tukevaksi sekä suunnittelemaan kävelykeskustan kehitystä nojautuen viime kauden valmisteluun. Kaupunginhallitus päätti 25.1.2021 periaatteista ja toimenpiteistä kävelykeskustan laajentamiseen tähtäävän jatkosuunnittelun pohjaksi ja edellytti laatimaan suunnitelman käveltävän keskustan laajentamiseksi, joka voidaan aikatauluttaa ja jota voidaan toteuttaa useammassa vaiheessa hyödyntäen ensimmäisten käveltävän keskustan laajentamisen osien onnistumisia seuraavien vaiheiden toteutuksessa.

Esplanadin ja niihin liittyvien katujen kokeilu on osa tätä jatkumoa. Kokeilu valmisteltiin Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 15.11.2022 635 § mukaisesti toteutettavaksi vuodesta 2023 alkaen ja välitulokset tuotavaksi kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäväksi syyskaudella 2023, jotta tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätökset jatkosta. Esplanadin alueen kokeilun tuloksia on aiemmin esitelty Kaupunkiympäristölautakunnalle 5.12.2023 (päätös 12.12.2023 § 650) ja 18.6.2024 (ilmoitusasia).

Kokeilu alkoi kesäkaudella 2023 ja valmisteluvaiheessa sen suunniteltiin jatkuvan syksyyn 2024. Kokeilun aikaisia rakenteita ja järjestelyjä on alettu tämän mukaisesti purkamaan lokakuussa 2024 ja alue palautetaan liikenteellisesti kokeilua edeltävään tilaan vuoden 2024 aikana.

Esplanadien alueen tulevaisuutta tullaan suunnittelemaan pohjautuen ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, jossa on esitetty, että Esplanadilla käynnistetään asemakaavan muutos ja sen yhdeksi tavoitteeksi asetetaan riittävä kapasiteetti ydinkeskustan poikittaiselle autoliikenteelle. Kluuvin alueellisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa suunnitellaan alueen kävelyolosuhteiden kehittämistä sekä muita liikennejärjestelyjä.

Ydinkeskustassa on tulevana vuosina tiedossa merkittäviä peruskorjauksia, ensin Kaivokadun metroaseman vesikaton uusiminen arvioilta alkaen vuonna 2027 ja kestäen pari vuotta. Sen jälkeen on tarkoitus käynnistää Esplanadin vesihuoltoverkoston ja katu ympäristön peruskorjaus noin vuodesta 2029 alkaen. Esplanadin alueen liikennejärjestelyjä voidaan muuttaa laadittavan asemakaavan ja alueellisen liikenne-suunnitelman mukaisesti peruskorjauksen yhteydessä. Kokeilun aikaisia kokemuksia ja oppeja tullaan hyödyntämään pysyvien ratkaisujen suunnittelussa niin Esplanadeilla kuin muilla ydinkeskustan kaduilla sekä tulevaisuudessa kokeiluissa.

Menestyneimmän kesäkatukohteen eli Designmuseon aukion pysyvien ratkaisujen suunnittelu käynnistyy syksyllä 2024. Lönnrotinkadun pysyvät liikennejärjestelyt tullaan päivittämään Kampin alueen liikenne-suunnitelman laatimisen yhteydessä, suunnittelu käynnistyy arvioilta vuonna 2026.

Kokeilun toteutus

Esplanadien ja niihin liittyvien katujen kokeilussa lisättiin ja parannettiin kävely- ja oleilualueita. Etelä- ja Pohjoisesplanadien ajoradat muutettiin yksikaistaisiksi. Pohjoisesplanadilla jalkakäytävää levennettiin väliaikaisin rakentein, levennysalueille tuotiin runsaasti kasvillisuutta ja kadun kalusteita. Osa kadun varren toimijoista laajensi terassejaan levenny-salueelle. Eteläesplanadilla ajoradalta vapautuvaa tilaa hyödynnettiin

siirtämällä pyörätie puistosta ajoradan viereen, jotta jalankulku ja pyöräliikenne erottuisivat paremmin toisistaan. Lisäksi Eteläesplanadin jalkakäytävän viereen toteutettiin pienempiä laajennusosia, jossa oli Pohjoisesplanadia vastaavia kalusteita, kasveja ja toimijoiden toteuttamia terassilaajennuksia. Huoltoliikenteen edellytykset pyrittiin turvaamaan säilyttämällä lastaus- ja taksipaikat molemmilla kaduilla. Suunnittelussa huomioitiin myös pelastuslaitoksen käyttämät reitit sekä nostopaikat.

Erottajankadulla itälaidalle järjestettiin väliaikaisin rakentein lisää tilaa kävelyille, oleilulle ja terasseille. Ludwiginkadun pohjoispuolella levennettiin jalkakäytävää asfaltoidulla osuudella, jota reunustavat Esplanadeja vastaavat kadun kalusteet. Ludwiginkadun eteläpuolella Erottajankadulla hyödynnettiin pääosin kesän 2022 kesäkatukalusteita ja vain osa jalkakäytävästä levennettiin asfaltoidulla rakenteella.

Lönnotinkadulla rakennettiin pyöräkaista ajoradalle kaventamalla ajorataa Mannerheimintien ja Hietalahdenkadun välillä, Lönnotinkadun osalta järjestelyt valmistuivat vasta syyskuussa 2023. Osalla matkaa pyöräkaista toteutettiin pysäköityjen autojen oikealle puolelle, mikä on Helsingissä uusi ratkaisu. Osalla matkaa pyöräkaista oli pysäköityjen autojen vasemmalla puolen ja yhdellä katuosuudella pyöräkaista rajattiin muovisilla pollareilla ajokaistasta. Pyöräkaista vähensi kadunvarren asukaspysäköintipaikkoja noin 5 kappaletta sekä iltaisin ja öisin vapaassa pysäköinnissä olevia paikkoja noin 65 kappaletta.

Lisäksi kesäkatuna toteutettiin Korkeavuorenkadulla Designmuseon edustalle aukio, jossa oli kasvien ja kalusteiden lisäksi lasten leikki- paikka sekä Helsingin tanssiyhteisön kanssa yhteistyössä toteutettu tanssilava. Kasarmikadun kesäkatujärjestelyissä parannettiin käveltävyyttä Eteläesplanadin ja Pohjoisen Makasiinikadun välillä tuomalla katutilaan oleskelun mahdollistavia kalusteita, lisäämällä katuvihreää ja rauhoittamalla autoliikennettä. Kasarmikadun kesäkatu toteutettiin kesinä 2021–2023.

Kesälle 2024 kokeilualueille tehtiin pieniä muutoksia saadun palautteen, kokemusten ja havaintojen pohjalta. Merkittävin muutos liittyy huoltoliikenteen järjestelyihin, kun taksiasema Pohjoisesplanadi 27:n kohdalla muutettiin huolto- ja saattopaikoiksi, jotta pysäyttämisen paikkoja olisi kadulla enemmän. Pohjoisesplanadilla oli kesän 2024 aikana Keskuskadun ja Kluuvikadun välillä kaksi kiinteistötyömaata, jotka vaikuttivat kävelyalueen kokoon ja laatuun. Esplanadeilla kasviruukkujen määrää vähennettiin ja siirrettiin väljyyden lisäämiseksi. Erottajankadulle toteutettiin mikroliikkumispiste sekä katumaalaus jalkakäytävän levennysosan käyttöön kannustamiseksi ja viihtyisyyden lisäämiseksi.

Yhteistyö ja vuorovaikutus

Jo kokeilun valmistelun alussa tunnistettiin merkittävä vuorovaikutuksen ja viestinnän tarve sekä kokeilualueen yritysten ja kiinteistöomistajien että kaupunkilaisten kanssa. Kokeilun valmistelusta 15.11.2022 tehdyn päätöksen mukaisesti kokeilu suunniteltiin yhteistyössä keskusta-alueen yritysten kanssa. Esplanadin alueen toimijat ja hankkeen asiantuntijat kutsuttiin mukaan yhteensä kuuteen yhteissuunnittelutyöpajaan kokeilun valmisteluvaiheessa. Lisäksi toimijoita haastateltiin heidän tarpeistaan ja näkemyksistään. Kaupunkilaisille järjestettiin kaikille avoin työpaja, jossa he saivat ideoida millaiselta Esplanadien kävelyalueilla näyttäisi. Lisäksi koottiin 17-henkinen kaupunkilaisraati kehittämään ja testaamaan kävelyalueita. Kesäkaduista pidettiin erikseen ideointityöpaja alueen yrityksille ja toimijoille. Samoin Lönnrotinkadusta pidettiin erillinen verkkotilaisuus, joka suunnattiin erityisesti alueen asukkaille. Erottajankadun yrityksille järjestettiin työpaja katutaiteen ideoimiseksi ja yrittäjien välisen verkoston tiivistämiseksi keväällä 2024.

Vuorovaikutus alueen toimijoiden sekä muiden alueella liikkuvien kanssa oli keskeistä, jotta saatiin tietoja ja kokemuksia keskustan kehittämisen pohjaksi myös pidemmällä tähtäimellä ja voitiin arvioida kokeilun onnistumista. Kokeilun aikana on kerätty toimijoiden mielipiteitä ja kokemuksia kolmesti toistetun elinvoimaseurannan kyselyn kautta sekä kolmessa tilaisuudessa kokeilun alettua. Kaupunkilaisten näkemyksiä on kuultu kaupunkilaisraadista kautta, Helsinki Design Weekin 2023 yhteydessä, kokeilualueilla tehdyissä haastatteluissa sekä kaupungin palautekanavien kautta saadun palautteen myötä.

Kokeilun valmistelusta ja etenemisestä on viestitty hankkeen verkkosivuilla, mediatiedotteiden ja verkkouutisten avulla sekä sosiaalisessa mediassa. Lisäksi alueen toimijoilla on ollut mahdollisuus vastaanottaa sähköinen uutiskirje, jota lähetettiin rakentamisvaiheessa kerran viikossa. Kokeilun synnyttämä julkinen keskustelu on ollut prosessin aikana aaltoilevaa. Heti kokeilun valmistelupäätöksen jälkeen sekä järjestelyjen rakentamisen aikana kokeilu keräsi paljon kritiikkiä. Esplanadien järjestelyiden valmistuttua kritiikki laantui, ja myös positiivisia ääniä kuului enemmän. Kokeilun aikana palaute on ollut sekä myönteistä että kielteistä. Viestinnän ja vuorovaikutuksen toteutumista on kuvattu tarkemmin liitteessä 1.

Kokeilun kustannukset

Esplanadin ja siihen liittyvien katujen kokeilu on maksanut tähän mennessä 4,2 miljoonaa euroa sisältäen vuosien 2023–2024 järjestelyt Pohjois- ja Eteläesplanadilla, Erottajankadulla, Lönnrotinkadulla, kesäkaduilla Designmuseon edustan aukiolla ja Kasarmikadulla (vain kesälä 2023). Kokeilualueiden suunnittelun ja hankinnan yhteydessä on tavoiteltu kalusteiden ja muun materiaalin jatkokäyttöä kokeilun jälkeen.

Kalusteita ja materiaaleja tullaan hyödyntämään tulevissa kokeiluissa, muilla katu- ja puistoalueilla, osin kalusteita on jo uudelleensijoitettu kaupunkiympäristöön sekä osin materiaalit varastoidaan tulevaa käyttöä varten mm. Esplanadien peruskorjauksen yhteydessä. Niiden kalusteiden ja materiaalien, jotka pyritään uudelleenkäyttämään, arvo on yhteensä noin 1,1 miljoonaa euroa. Lisäksi monivuotisia kasveja kuten palmuja uudelleen käytetään muualla kaupunkiympäristössä. Kokeilun kustannukset on eritelty alla.

	euroa
Suunnittelu	450 000
Vuorovaikutus ja viestintä	150 000
Toteutus	3 300 000
Ohjelma-/toiminta alueella	25 000
Seuranta	350 000
Purku (arvio, työ kesken)	480 000

Kokeilun seurannan tulokset

Esplanadien, Lönnrotinkadun ja kesäkatujen kokeilusta on kerätty dataa ennen ja jälkeen kokeilun alkamisen. Seuranta on ollut kattavaa ja monipuolista.

Seurannan osa-alueita ovat:

- otannalla tehty kyselytutkimus helsinkiläisille,
- sosiaaliset vaikutukset,
- vaikutukset elinvoimaan,
- vaikutukset huoltoliikenteeseen,
- liikennelaskennat eri kulkumuodoilla,
- vaikutukset autoliikenteen sujuvuuteen,
- vaikutukset ilmanlaatuun sekä
- vaikutukset pelastustoimintaan.

Kävelyalueiden laajentamisen kokeilun vaikutuksia ei voida täysin erottaa muista keskustan toimintaympäristöön ja liikenteeseen tarkastelutilanteiden välillä vaikuttaneista muutoksista. Kokeilun seurannan keskeiset tulokset on kuvattu seuraavaksi sekä kesän 2024 että koko kokeilun ajalta.

Kyselytutkimuksen tulokset

Helsingiläisten kokemuksia Esplanadien alueesta ja kesäkaduista on kysytty syksyllä 2023 ja 2024. Helsingin kävelykeskustan kehittämiseksi löytyy laaja tuki, enemmistö vastaajista (58 %, vuonna 2023: 54 %) on

täysin tai melko samaa mieltä väittämän "Helsingin keskustan kävely-ympäristöä ja kaupunkiympäristön viihtyisyyttä tulee parantaa nykyisestä" kanssa. Kun käveltävyyden kehittäminen edellyttää autoilun tilan kaventamista joko pysäköinnin tai läpiajoliikenteen osalta, on kannattajia ja vastustajia yhtä paljon.

Käveleminen Helsingin keskustassa koetaan miellyttävänä (3,70, vuonna 2023: 3,77 asteikolla 1-5 arvosanan 5 ollessa paras). Pohjoisesplanadin osuutta pidettiin viihtyisämpänä (3,37) kuin Eteläesplanadia (3,18), Pohjoisesplanadia pidettiin 2024 hieman epäviihtyisämpänä kuin vuonna 2023. Designmuseon edustan aukio koettiin kaikkein viihtyisimpänä alueena (4,02) samoin kuin kesällä 2023 ja viihtyisyyden koettiin vielä nousseen vuodesta 2023 vuoteen 2024.

Kävellen liikkuminen koettiin Esplanadeilla kaikista liikkumismuodoista selvästi sujuvimpana (3,95), vaikka arvosana laski hieman vuodesta 2023. Myös pyörällä liikkuminen koettiin sujuvana (3,50), kun taas autolla liikkuminen koettiin hankalana niin vuonna 2023 kuin 2024 (2,27). Alle puolet vastaajista oli ylipäättään liikkunut alueella autolla, kun taas lähes kaikki vastaajat (94 %) olivat liikkuneet alueella kävellen. Erottajankadulla mielipiteet liikkumisen sujuvuudesta jakautuivat vastaavasti kuin Esplanadeilla. Pyöräliikenne koettiin Esplanadeja hieman vähemmän sujuvana ja autoliikenne taas Esplanadeja sujuvampana.

Kokeilu jakaa mielipiteet selvästi puolesta ja vastaan. Esplanadien pysyvää kävely-ympäristön parannusta siten, että autoliikenteen kaistoja vähenisi, kannattaa 51 %, vastustaa 43 % ja 6 % ei osaa sanoa. Kannatus on yleisempää autottomilla ja nuorissa ikäryhmissä ja vastustusta puolestaan enemmän iäkkäissä ja autoilevilla. Mielipiteissä ei ole ollut olennaisia muutoksia vuosien 2023 ja 2024 välillä. Kyselytutkimuksen tulokset on kuvattu liitteessä 2.

Kokeilualueiden käytön havainnointi ja käyttäjien haastattelut

Alueilla, joissa kävely-ympäristöä on kehitetty, on havainnoitu alueella liikkuvien ja oleilevien käyttäytymistä sosiaalisten vaikutusten tunnistamiseksi. Paikan päällä on lisäksi haastateltu ihmisiä alueen liikennejärjestelyihin ja erityisesti kävelyyn sekä oleiluun liittyen. Kokeilualueiden havainnot ja haastattelutulokset on koottu liitteisiin 3, 4 & 5. Lisäksi Lönnrotinkadulla on tehty käyttäjäseurantaa pyöräilijän näkökulmasta vuonna 2024 (liite 6).

Kokeilualueilla toteutetuissa haastatteluista enemmistö piti kokeiluja hyvänä asiana ja toivoi, että kokeiluja sekä kesäkatuja tehdään jatkosakin. Paikan päällä haastateltujen suhtautuminen kokeiluihin on ollut puhelimitse tehdyn tutkimuksen vastaajia positiivisempaa molempina kesinä.

Esplanadeilla haastellut pitivät kokeilua hyvin onnistuneena ja 55 % toivoi, että kokeilusta tehtäisiin pysyvä ratkaisu. Noin 13 % haastateltavista piti kokeilun mukaista tilanjakoa eri liikennemuotojen kesken negatiivisena asiana. Negatiivisemmissä vastauksissa painoutuivat selvästi autoliikenteen ja sen kasvaneen ruuhkaisuuden ongelmat. Pyörällä haastatteluun saapuneet toivoivat pysyvältä ratkaisulta lähtökohtaisesti laadukkaampia järjestelyitä. Noin puolet kokeilua negatiivisena pitäneistä kannattivat kävelyn, oleskelun ja pyöräilyn edistämiseen tähtäävien kokeilujen toteuttamista jatkossakin, mutta pitivät Esplanadin kokeilua huonosti toteutettuna tai huonona kokeilukohteenä. Risuja annettiin kokeilua kannattavienkin puolesta uuden pyörätien epäselväksi koetuille järjestelyille, talvikauden vähäisiksi jääneille viihtyisyshyödyille ja läheisten kiinteistöymaiden aiheuttamalle häiriölle.

Eteläesplanadilla pyöräliikenteen eksymistä jalkakäytäväksi muutetulle vanhalle pyörätielle tapahtui viime vuoden tapaan. Pyöräliikenteen järjestelyjä voidaan kehittää vastaavissa paikoissa jatkossa pyörätien tai kaistan selkeämmällä jatkuvuudella risteysalueiden läpi. Jalankulkijoiden havaittiin ottaneen entisen pyörätien tilaa paremmin käyttöön kuin kesällä 2023, mikä kertoo liikennejärjestelyihin totumisesta. Jalkakäytävän ja uuden pyörätien väliin pysäköintipaikkojen tilalle sijoitettuja pyörätelineitä käytettiin jonkin verran (täyttöaste keskimäärin 40–60 %), sähköpotkulautojen pysäköintialueet olivat yleensä täynnä.

Lönnotinkadulla tehtyjen haastattelujen perusteella pyöräkaistakokeilu on vaikuttanut positiivisesti alueen viihtyisyyteen sekä kävelen ja pyörällä liikkuvien olosuhteisiin, mm. vähentämällä sähköpotkulaudalla jalkakäytävillä ajoa. Huoltoliikenteen ja autoilun olosuhteissa on haastattelujen mukaan tapahtunut pientä heikentymistä. Kadunvarsipysäköinnissä on havaittu toista vuotta putkeen sekavuutta. Autojen on kerrottu käyttävän huoltoliikenteelle tarkoitettuja paikkoja, joka hankaloittaa huoltoliikenteen ja sitä kautta muun ajoradalla kulkevan auto- ja pyöräliikenteen kulkua. Lähes kolme neljästä haastatellusta toivoi, että kokeilujen pohjalta laadittaisiin pysyviä ratkaisuja.

Lönnotinkadun pyöräjärjestelyt on havainnoinnin perusteella otettu hyvin käyttöön eikä vaaratilanteita havaittu katuosuudella. Havaintojen perusteella pyöräliikenne käyttää uutta pyöräkaistaa ja sen väärään suuntaan ajaminen sekä jalkakäytävällä ajo olivat vähäistä. Pyöräillen tehdyn havainnon mukaan pysäköinnin ja jalkakäytävän väliin sijoitettu pyöräkaista koettiin toimivammaksi kuin pysäköityjen autojen vasemmalle puolelle sijoitettu pyöräkaista – tämä ratkaisu oli kunnossapidon näkökulmasta toisaalta haastavin. Talviaikaan pyöräkaistan merkinnät hävisivät lumen alle, eikä pyöräkaistaa havaittu, pyöräkaistaa ei ollut myöskään aina aurattu. Autoliikenteen sujuvuus oli Lönnotinkadulla ainakin havaintohetkillä hyvä, tätä havaintoa tukee myös sujuvuus-

rannan tulokset. Autot osattiin pysäköidä pääosin hyvin pyöräkaistan viereen, mutta monesti myös kaksoissulkuviivan päälle. Pollarit olivat kokeilun tehokkain keino vähentää autojen pysäköintiä liian lähelle pyöräkaistaa tai pyöräkaistalle.

Erottajankadun ja Designmuseon edustan on koettu vaikuttaneen positiivisesti alueiden viihtyisyyteen ja niiden liikennejärjestelyjä on pidetty melko selkeänä. Havaintojen perusteella jalankulkijat ovat pääosin käyttäneet vanhoja jalkakäytäviä Erottajankadulla, vaikka jalkakäytävälle on toteutettu laajennusalueita, joita vielä korostettiin kesäksi 2024 katumaalauksella. Myöhäisiltana kohden kuitenkin myös Erottajankadun levennysosaa käytettiin enemmän sekä jalankulkuun että oleskeluun ravintoloiden avauduttua. Erottajankadun jalkakäytävä koettiin laadukkaaksi, se mainittiin esimerkiksi lasten kanssa hyväksi ympäristöksi, kun levennyksellä oli turvallista antaa lasten tutkia ympäristöä ja katumaalauksista. Katumaalauksen myötä Erottajankadulla kiinnitettiin aiempaa enemmän huomiota ympäristön arkkitehtuuriin ja historiasta kiinnostuttiin.

Havainnointidatan perusteella ihmiset liikkuivat sekä oleskelivat alueella pitkälti valmisteluvaiheen odotusten ja kesältä 2023 tehtyjen havaintojen mukaisesti. Havainnoinnin perusteella Designmuseon aukio on edellisvuoden tapaan ollut suosituin kohde viettää aikaa ja oleskella. Esplanadeilla oleskelu jakautui julkisen oleskelualueen sekä yksityisille vuokratun terassialueen kesken melko tasaisesti suhteessa näille varattuun tilaan. Aurinkoisempi Pohjoisesplanadin puoli keräsi enemmän ihmisiä kuin Eteläesplanadi. Karkeasti arvioiden kesäisin Pohjoisesplanadilla oleskeltiin noin 3–4 kertaa enemmän kuin talvella. Pohjoisesplanadin viihtyisyyden koettiin heikentyneen vuodesta 2023 vuoteen 2024, yhdeksi selittäväksi tekijäksi tunnistettiin katutilaan levittäytyneet kiinteistötyömaat. Erottajankadulla on puolestaan oleskeltu vähemmän kuin muissa alueen kokeilukohteissa. Erottajankadun luonne eroaa muista kesäkauduista, koska sinne ei toteutettu juurikaan julkista oleskelua mahdollistavia elementtejä.

Vaikutukset elinvoimaan

Kesäkaudella 2024 Esplanadien alueella käyntien määrä kasvoi 10 % ja asiointien määrä 12 % verrattuna kesäkauteen 2023, kun samaan aikaan verrokkialueeksi valitulla Rautatieaseman alueella käyntien määrä laski 1 % ja asiointien määrä oli +/- 0 %. Käyntien määrään kehitystä on arvioitu matkapuhelindatan perusteella ja Esplanadien alue sisältää monia muita katuja Esplanadien lisäksi, joten tulokseen vaikuttaa myös muiden kuin kokeilualueen muutokset. Tulokseen on todennäköisesti vuonna 2024 vaikuttanut Rautatieaseman metroaseman remontti, joka on muuttanut ihmisten kulkureittejä keskustassa. Kokeilun

alettua kesällä 2023 viipymät ja asiointit kasvoivat hyvin maltillisesti mittausalueella (noin 1 %), jolla Esplanadit sijaitsevat. Esplanadin kokeilun vaikutusta käynteihin ja liikevaihtoon on vaikea ottaa erilleen taloudellisessa, kansainvälisessä ja paikallisessa tilanteessa tapahtuneisiin ja myyntiin samanaikaisesti vaikuttaneisiin asioihin, kuten korkotason nousu, venäläisten turistien katoaminen, kaupan rakennemuutos, etätyö ja työmaat alueella sekä sinne johtavilla reiteillä.

Myynnit ovat kehittyneet kokeilun aikana vaihtelevasti verrattuna kulloisessa kyselyssä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Toimijoiden oman ilmoituksen mukaan isoin ryhmä on ne, jotka ilmoittava myynnin laskeneen (35–58 % ajankohdan mukaan), toiseksi suurin ryhmä ilmoittaa myynnin pysyneen samana (20–38 %) ja vähemmistöllä kasvaneen (16–24 %). Taloustilanteen heikennyttyä edelleen kesäkaudella 2024 myynnit ovat laskeneet enemmän, mutta tuloksiin vaikuttaa vastaajamäärän lasku alle puoleen verrattuna aiempiin kyselyihin. Talvikaudella myynnin kehitys oli kesäkautta heikompa. Kokeilu ei ole tuottanut suurimmalle osalle Esplanadeilla sijaitseville yrityksille liiketöinnin hyötyä. Sen sijaan terassilajennuksia saaneet yritykset ovat hyötäneet kokeilusta kasvaneiden asiakaspaikkojen, suurempien jalankulkijavirtojen ja alueen viihtyisyyden kohentumisen myötä.

Eri yritykset ovat toimialasta riippuen kokeneet kokeilun vaikutukset eri tavoin. Kesän 2024 osalta toimijat ovat antaneet kokeilulle kaikkia arvosanoja asteikolla 1 (huonoin) – 5 (paras), toimijoiden antaman arvosanan keskiarvon ollessa 2,3, tapahtumien järjestäjien 3,3 ja kiinteistön omistajien 2,0. Kesään 2023 nähden toimijoiden ja kiinteistön omistajien arvosana on laskenut, tapahtumien osalta arvosana nousi, johon vaikutti parempi varautumisaika tapahtuman ja kokeilun yhteensovittamiseksi. Talvikaudella kokeilun ei ole koettu tuoneen juurikaan lisäarvoa yrityksille. Mobiilidatan tulosten valossa Esplanadien kokeilu ei ole houkuttellut lisää ihmisiä alueelle talvisin.

Kesäkauden 2024 osalta tuloksia on kuvattu tarkemmin liitteessä 7.

Vaikutukset huoltoliikenteeseen

Esplanadien huoltoliikenteen seuranta toteutettiin niin ennen kokeilun aloitusta kuin kokeilun ollessa käynnissä vertailtavan aineiston saamiseksi. Seuranta toteutetaan paikan päällä suoritettavilla havainnoineilla, Pohjoisesplanadilta otetuilla tallenteilla sekä toimijakyselyillä ja haastatteluilla. Huoltoliikenteen tulokset on kuvattu liitteessä 8.

Alueen toimijoista vähän yli puolet koki huoltoliikenteen toimivan heikommin kuin ennen kokeilua ja tilanteen heikentyneen edelleen kesällä 2024 verrattuna kesään 2023. Huolto- ja tavaraliikenteen on koettu sekä havainnoinneissa havaittu olevan Esplanadeilla hankalaa jo ennen

kokeilua. Toimijat mainitsivat huoltoliikenteen toimivuuden keskeisimmiksi ongelmiksi vapaana olevien huoltoruutujen puutteen, Esplanadin alueen ruuhkaisuuden, huoltopaikkojen sijainnin kaukana liiketiloista, tavaroiden kuljetusreitien esteet kuten katukalusteet sekä jalkakäytävälle ajon vaikeutumisen.

Lastauspaikkojen määrä ei ole vähentynyt kokeilun takia ja kesäksi 2024 paikkoja jopa hieman lisättiin. Väärinpysäköinti lastauspaikoille oli yleistä koko kokeilun ajan. Väärinpysäköinti levittäytyi kaikkialle, jossa se oli mahdollista, eikä Pohjois- ja Eteläesplanadin osalta ollut olennaisia eroja. Aamut olivat väärinpysäköinnin osalta hiljaisempia. Talviolosuhteet (lumi ja jää) eivät havaintojen perusteella vaikuttaneet huoltoliikenteen toimivuuteen.

Taksiaseman muuttaminen huoltopaikoiksi kesäksi 2024 paransi hieman huoltoliikenteen mahdollisuuksia, mutta samalla taksien pidempiaikaista pysäköintiä (yli 15 minuuttia) havaittiin useita kertoja eri huoltopaikoilla ja myös mm. Kluuvikadun kävelykadulla. Kadun huoltopaikoista kilpailivat kesällä myös kadun rakennustyömaihin liittyneet ajoneuvot.

Huoltoliikenne noudatti kokeilun aikana lähtötilannetta paremmin liikennesääntöjä, ja jalankulun turvallisuus on parantunut kokeilun myötä Esplanadien alueella. Huoltoliikennettä on havainnointitutkimusten perusteella tehty Esplanadeilla ja lähiympäristössä jalkakäytävälle pysäyttämällä ja pysäköimällä. Tätä sääntöjen vastaista huoltamista on ollut vaikeampaa tehdä kokeilujärjestelyn vuoksi, sillä jalkakäytävillä on ollut vaikeampi ajaa sitä reunustavien istutuslaatikoiden vuoksi. Ajouradan liikenteen sujuvuuteen huoltotoiminta ei ole juuri vaikuttanut. Lyhytkestoista haittaa havaittiin kesällä sekä Pohjoisesplanadilla että Eteläesplanadilla. Vastaavaa lyhytkestoista haittaa liikenteen sujuvuudelle esiintyi jo ennen kokeilua.

Lönnotkadulla huoltoliikenteen olosuhteissa on katuhaastattelujen ja havainnoinnin mukaan tapahtunut pientä heikentymistä. Autojen on havaittu käyttävän huoltoliikenteelle tarkoitettuja paikkoja, mikä on hankaloittanut huoltoliikenteen ja sitä kautta muun ajoradalla kulkevan auto- ja pyöräliikenteen kulkua.

Vaikutukset liikennemääriin

Jalankulkijamäärät ovat kokeilualueella olleet suurimpia normaalin kausivaihtelun mukaisesti kesäkuukausina sekä joulukuussa erityisesti Pohjoisesplanadin länsipäässä ja Keskuskadulla. Kokeilun toinen kesä ei tuonut suuria muutoksia jalankulkijamäärään. Pohjoisesplanadin länsipäässä ja Kluuvikadulla määrät olivat 2024 paikoin kesää 2023 korkeampia, Kluuvikadun vuoden 2023 työmaa vaikutti todennäköisesti

alentavasti jalankulkijamääriin. Kesällä 2024 Pohjoisesplanadin kävelijämääriin vaikuttivat kiinteistötyömaat, jolloin kävelijöitä siirtyi Esplanadin puiston puolelle. Eteläesplanadilla, Kappellesplanadilla sekä Keskuskadulla kävelijämäärä jäivät kesän 2023 määriä alhaisemmiksi.

Pyöräilijämäärät kasvoivat kesällä 2024 uusilla pyöräväylillä Eteläesplanadilla ja Lönnrotinkadulla kesästä 2023, kun reitit uusilla pyöräväylillä vakiintuivat. Lönnrotinkadulla pyöräilijämäärät olivat lähtötilanteessa alhaiset, mutta järjestelyjen valmistumisen jälkeen kesällä 2024 määrät olivat länsipäädystä noin kolminkertaiset ja itäpäädystä kaksinkertaiset kesään 2023 verrattuna. Eteläesplanadin pyöräilijämäärä oli kuitenkin kutakuinkin normaalilla tasolla verrattuna aiempiin vuosiin. Kokeilun järjestely paransi väylän laatutasoa, mutta ei tuonut yhteyteen merkittävää muutosta, eikä uusia ennätyksiä määrissä syntynyt.

Autoliikenteen määrät vähenivät kokeilun alkamisen jälkeen erityisesti Esplanadeilla. Pohjois- ja Eteläesplanadien liikennemäärät ovat vähentyneet 18–20 % syksyllä 2023 verrattuna aiempiin vuosiin kaupungin vuosittaisten laskelmien perusteella. Osa autoliikenteestä siirtyi käyttämään vaihtoehtoisia reittejä Esplanadien sijaan – Kaivokadulla Eteläisellä Makasiinikadulla, Tehtaankadulla ja Lönnrotinkadulla autoliikennemäärät kasvoivat kaikkina vuoden 2023 otoslaskentajaksoina suhteessa keväällä 2023 ennen kokeilua tehtyyn laskentaan. Kesällä 2024 Esplanadien autoliikennemäärät laskivat edelleen hieman aiemmasta, samoin osalla vaihtoehtoisista reiteistä liikennettä oli vähemmän kuin kesällä 2023.

Vaikutukset autoliikenteen sujuvuuteen

Autoliikenteen sujuvuuden kannalta kävelykokeiluiden merkittävin vaikutus kohdistuu Pohjoisrannasta saapuvaan liikenteeseen. Vaikutus näkyy voimakkaimmin aamuruuhkan aikana Pohjoisrannasta saapuvan liikennemäärän ollessa suurimmillaan. Ajonopeudet Esplanadeilla ovat myös laskeneet kokeiluiden myötä erityisesti iltaruuhkan aikaan. Eteläesplanadilla ajonopeuksien hidastuminen on ollut Pohjoisesplanadia vähäisempää, eikä vaikutuksia ole heijastunut vastaavalla tavalla lähiympäristöön. Muilla keskustan poikittaisreiteillä ei havaittu liikenteen sujuvuuden merkittävää heikkenemistä kokeiluista johtuen. Myös autoliikenteen sujuvuuteen vaikuttavat keskustan työmaiden vaikutuksesta tavanomaista matalammat liikennemäärät.

Matka-aikatarkastelujen perusteella autoliikenteen matka-ajat ovat pidentyneet kävelykokeiluiden myötä ruuhka-aikoina tyypillisesti suuruusluokaltaan 1–3 minuuttia, ja päiväaikana 0–1 minuuttia. Yleisesti sekä syys- että talvikauden muutokset verrattuna kokeilua edeltävään aikaan olivat samankaltaisia. Verrattuna vuoden 2023 syksyn kokeiluajakauteen

tilanteeseen talven 2024 matka-ajat lyhenivät hieman useilla reiteillä. Muutoksissa oli kuitenkin reittikohtaisia eroja työmaista johtuen. Liikenteen osalta sekä Mannerheimintien että Hakaniemen työmaajärjestelyt ovat vaikuttaneet Esplanadien kautta kulkevan liikenteen sujuvuuteen ja reitinvalintaan. Liikenteen reiteissä ja suuntautumisessa tapahtuneet muutokset ovat puolestaan voineet lieventää Esplanadien kokeiluista aiheutuvien pullonkaulojen paikallista vaikutusta liikenteen sujuvuuteen.

Autoliikenteen sujuvuutta on raportoitu tarkemmin liitteessä 9

Vaikutukset ilmanlaatuun

Kokeilulla ei voida osoittaa olleen vaikutusta alueen ilmanlaatuun. Ilmanlaatu on kehittynyt samalla lailla kuin muissa kantakaupungin mitauspisteissä – typpidioksidin määrä on laskenut tasaisesti viime vuosien ajan.

Pelastustoiminta

Kokeilun ajan on tarkennettu seurantaan toimintavalmiusaikojen kehitymisestä keskustassa. Seurannan tavoitteena on ollut saada hyvä käsitys kaupunkirakenteen muutoksen ja kävelykeskustan laajentamisen vaikutuksista toimintavalmiusaikoihin. Erityisesti on seurattu ajoaikoja Katajanokalle ja Kruununhakaan.

Toimintavalmiusajat kiireellisissä pelastus- ja ensihoitotehtävissä Katajanokalle ja Kruununhakaan ovat kokeilun ajan olleet pidemmät kuin vertailuvuosina 2017–2019. Vaikutukset ovat olleet konkreettisia ja epäedullisia, pelastustoiminnan osalta muutos on merkittävää, ensihoidon osalta maltillisempaa.

Kokeilun aikana tilanteeseen on reagoitu pelastuslaitoksen ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä ja löydetty ratkaisuja tilanteen helpottamiseksi. Liikennevalo-ohjausjärjestelmän kehittämällä sekä pienillä liikennejärjestelymuutoksilla on pyritty parantamaan pelastustoiminnan sujuvuutta, ja nämä toimet ovat avuksi myös kokeilun jälkeen. Toimintavalmiusajat ovat vuoden 2024 aikana parantuneet hieman näiden muutosten myötä, mutta vielä enemmän muiden alueen isojen työmaiden muutosten myötä.

Johtopäätökset kokeilusta

Kokeilun tavoitteiden toteutuminen

Kokeilun tavoitteeksi asetettiin lisätä alueen viihtyisyyttä, vetovoimaa ja jalankulkijamääriä kokeilun aikana ja siten mahdollistaa ydinkeskustan virkistymisen. Tavoitteena kokeilussa on alueen palveluyritysten liike-

toiminnan parantuminen, jota mitataan esimerkiksi liikevaihtoluvuilla. Havainnointien ja haastattelujen perusteella voidaan todeta alueiden viihtyisyyden lisääntyneen sekä kävelyn ja oleilun olosuhteiden parantuneen muun muassa kävelyn ja pyöräilyn järjestelyjen selkeytymisen kautta. Jalankulkijamäärien tai elinvoiman osalta ei voida todentaa kokeilusta johtuvaa merkittävää muutosta, eikä toimintaympäristön muutosten vaikutusta alueen kävijämääriin tai liikevaihtoon voida erottaa kokeilun vaikutuksista. Haastava taloudellinen tilanne, ydinkeskustan sisääntuloreittien työmaat sekä kokeilun kanssa samaan aikaan alueelle osuneet kiinteistöjen työmaat vaikuttivat siihen, kuinka onnistuneina kokeilun järjestelyt koettiin, mitä vaikutuksista niistä havaittiin sekä miten hyvin kokeilun tuloksia voidaan tunnistaa.

Yhtenä johtopäätöksenä voidaan todeta, että pelkästään katuympäristöön vaikuttavilla toimilla on vaikea vaikuttaa yleisemmin kokeilualueiden yritysten menestykseen. Järjestelyt, joissa yritysten asiakaspaikat terassilla ovat kasvaneet merkittävästi tai alueelle on tuotu uusia aktiviteetteja, ovat vaikuttaneet liiketoimintaan positiivisimmin, erityisesti sellaisessa liiketoiminnassa, johon on helppo pistäytyä suunnittelematta. Pääjohtopäätöksenä Kasarmikadun kokeilusta oli se, että Esplanadilta kohti Kasarmitoria johtavien katujen kehittäminen vaatii torille merkittäviä investointeja toiminnallisuuteen ja viihtyisyyteen, jotta kadun roolin merkittävä muutos on perusteltua. Elinvoimavaikutusten suunta näyttää olevan sidoksissa yritystoiminnan luonteeseen ja yrityksen toimialaan.

Tärkeänä lähtökohtana kokeilulle oli suunnitella sitä yhteistyössä keskusta-alueen yrittäjien kanssa, palvelen kokeiluun osallistuvien yrittäjien tarpeita sekä arvioida tuloksia yhteistyössä alueen palveluyrittäjien kanssa. Kokeilua suunniteltiin tiiviinä yhteissuunnitteluna alueen toimijoiden kanssa, mutta osa toimijoista koki, että yhteistyö olisi pitänyt aloittaa jo ennen kokeilun valmistelusta päättämistä. Kaupunkiympäristölautakunnan 15.11.2022 päätöksen puitteissa kokeilujärjestelyillä on pyritty palvelemaan kokeiluun osallistuvien yrittäjien tarpeita, mutta osa toimijoista on kokenut, että päätös ottaa autoliikenteen kaistoja kävelyn ja pyöräliikenteen käyttöön on ollut väärä. Alueen toimijoiden mielipiteet kokeilusta ovat jakaantuneet vahvasti puolesta ja vastaan, kuten ovat kaupunkilaisten mielipiteetkin. Osa on ilmoittanut kokeilun ja erityisesti laajentuneiden terassialueiden olleen erittäin toivottuja, osa taas on toivonut kokeilun päättämistä mahdollisimman pian, sillä he ovat kokeneet sen tuoneen merkittävästi enemmän haittaa kuin hyötyjä.

Kokeilun aikana oli tarkoitus kerätä mahdollisimman laajasti tietoa kokeilun vaikutuksista keskustan viihtyisyyteen, elinkeinoelämään sekä liikenteeseen. Tätä tietoa ja näitä kokemuksia käytetään keskustan kehittämisen pohjana ja pysyvien ratkaisujen suunnittelussa pidemmällä tähtäimellä. Tämän tavoitteen voidaan todeta toteutuneen laajan seu-

rannan sekä saatujen johtopäätösten ja oppien myötä. Kaiken kaikkiaan kokeilua voidaan pitää onnistuneena sen tuomien kävelyn ja viihtyisyyden parannusten sekä kerättyjen oppien myötä.

Opit kokeilusta

Kokeilusta saadut opit voidaan jakaa kokeilun aikaisiin ratkaisuihin liittyviin oppeihin sekä prosessiin liittyviin oppeihin. Kokeilun aikaisten liikennejärjestelyjen ja katu ympäristömuutosten osalta voidaan todeta oppina, että kun alueella on edelleen vilkasta autoliikennettä, vaikka kaistamäärää olisi rajattu voidaan viihtyisyyttä ja käveltävyyttä parantaa vain rajallisesti. Alueilla oleskelun vetovoimaan on suuresti vaikuttanut vehreys ja näyttävyys, julkiset penkit käveltävillä alueilla ovat lisänneet Esplanadeilla ja Designmuseon edustan aukiolla oleilua merkittävästi. Vetovoiman kannalta keskeistä on, että kohteessa voi tehdä montaa asiaa ja sinne on useampi syy saapua, Korkeavuorenkatu Designmuseon edustalla on ollut tästä onnistunut esimerkki.

Yhden kaistaparin poistaminen ydinkeskustan läpiajavalta liikenteeltä ei aiheuttanut liikenteellisesti kohtuuttomia ongelmia. Toimintavalmiusaikojen osalta ajokaistojen vähentäminen pelastustoiminnan kannalta keskeisellä reiteillä vaikutti kuitenkin epäedullisesti vasteaikoihin ja tulevaisuudessa tähän tulee kiinnittää vielä enemmän huomioita jo suunnitteluvaiheessa. Huoltoliikenteen järjestelyt ovat kokeilun alueiden kaltaisissa ympäristöissä keskeisiä niin alueen toimijoiden kuin jalankulkun alueiden esteettömyyden ja turvallisuuden sekä viihtyisyyden kannalta. Huoltoliikenteen järjestelyjen toimivuus vaatii sekä järjestelyjen noudattamisen valvonnan lisäämistä ja toisaalta fyysisiä ratkaisuja, joilla voidaan estää mm. jalkakäytävälle ajo.

Helsingissä ei ole aiempina vuosikymmeninä toteutettu näin suuria kokeiluja näin keskeisillä paikoilla. Kokeilun valmistelun, toteutuksen, seurannan ja purun prosessista voidaan oppia paljon tulevaa ajatellen. Kokeilu osoitti, että kaupunki voi olla ketterä ja nopea toimija, mutta se vaatii paljon resursseja, huomattavasti enemmän kuin normaalin prosessin mukainen toiminta ja kokeiluun varattavat resurssit ovat pois kaupungin muista hankkeista. Alueen toimijoiden kanssa tehty yhteistyö vaatii paljon henkilöresursseja, jonka lisäksi kokeilu tuotti valtavasti palautetta erityisesti sen rakentamisvaiheessa. Kokeilun koetussa merkittävyudessa oli eroja kaupungin ja myös kaupunkiympäristön toimialan sisällä, joka heijastui muun muassa hankkeelle varattuihin resursseihin. Kokeilujen vakiintuessa kaupungin keinovalikoimaan, on kokeilun järjestämisen resursointia ja prosessia syytä tarkentaa.

Hankkeen aikataulu oli erittäin haastava suhteessa kohteen merkittävyyteen, laatutasoon ja edellytettyyn yhteissuunnitteluun työtapana.

12.11.2024

Kokeilun valmistelun aikataulu ei mahdollistanut kunnollista tutkimusasetelmaa, jossa olisi analysoitu tilanne ennen kokeilua kaikilta seuranta-alueilta, jolloin osin oli mahdotonta todeta kokeilun vaikutusta. Lyhyestä valmisteluajasta johtuen aikataulussa oli paljon pakkopisteitä niin suunnittelulle, hankinnalle kuin toteutukselle, ja esimerkiksi Lönnrotinkadun pyöräkaista valmistui vasta kesäkauden 2023 päätteeksi. Tiukka aikataulu johti siihen, että monessa vaiheessa oltiin myöhässä, jolloin seuraavalle vaiheelle ei ollut tarpeeksi aikaa. Hankintojen osalta käytettävissä oli rajallinen valikoima aikataulusta johtuen ja tiukka aikataulu on aiheuttanut lisäkustannuksia. Kokeilun toteutuksessa tehtiin suunnitelmista poikkeavia ratkaisuja, joita ei kiireisen aikataulun vuoksi hyväksytetty suunnittelijoilla.

Siihen, koetaanko yleisesti kokeilun onnistuneen vaikuttaa kaupunkiympäristön fyysisten ratkaisujen lisäksi kokeilun aikana viestintä ja vuorovaikutus, jotta ymmärretään mitä kokeilun perusteet, tavoitteet ja luonne. Vuorovaikutus ja viestintä alueen toimijoiden ja käyttäjien kanssa riittävän aikaisessa vaiheessa on keskeistä. Osan näkökulmasta vuorovaikutuksen käynnistyminen vasta valmistelupäätöksen jälkeen oli liian myöhäinen vaihe ja tästä johtuen suhtautuminen kokeiluun oli negatiivinen alusta lähtien. Tosin, suhtautuminen olisi voinut olla negatiivista myös ennen lautakunnan päätöstä olevassa vuorovaikutuksessa. Joidenkin ulkopuolisten toimijoiden, kuten tapahtumien näkökulmasta alle vuoden valmistautumisaika muuttuviin järjestelyihin on liian lyhyt. Alueen toimijat oli haastava saada mukaan ja ymmärtämään lyhyellä aikataululla tehtävää toteutusta, eikä kaupungilla ei ole keinoa varmistaa, että kaikki olennaiset osalliset tavoitetaan oikea-aikaisesti. Tiukasta aikataulusta huolimatta alueen toimijat lähtivät aktiivisesti ja oman panoksen vahvasti antaen mukaan kokeilun yhteissuunnitteluun.

Kokeilut eivät Helsingissä ole vielä niin vakiintunut kaupunkiympäristön kehittämisen tapa, että tarkoitus ja toimintatapa olisi kaupunkilaisille ja kaupungissa toimiville aina selvää. Kaupungin on tärkeä jatkossakin toimia johdonmukaisesti ja luotettavasti, jotta epäilykset siitä, että kokeilun nimissä ujutetaan pysyviä ratkaisuja, tai tehdään ratkaisuja ilman kunnollista vuorovaikutusta, vähenisivät. Viestintä on myös tältä osin keskeisessä roolissa ja jatkossa on hyvä selkeyttää missä vaiheessa ja millä tavalla ratkaisuihin voi vaikuttaa. Tavoitteena on kehittää kokeilukulttuuria Helsingissä siten, että alueella toimijat vastaisivat itse kesäkadun tai kokeilun katumuutoksista ja kaupungin edustajat vain mahdollistaisivat nämä muutokset.

Kävely-ympäristön kehittämiseksi löytyy laaja tuki, mutta sen edellyttäessä autoilun olosuhteiden heikentämistä jakautuvat mielipiteet. Kokeilu auttoi konkretisoimaan mitä kävely-ympäristön kehittäminen voi tarkoittaa ja että sen vaikutukset autoliikenteelle eivät välttämättä ole

niin suuret kuin etukäteen pelätään. Jatkokehityksessä on tärkeää huomioida, että oikein ajoitettu ja monipuolinen vuoropuhelu kaupunkilaisten kanssa, ratkaisuihin oppiminen ja niiden vaikutusten seuraaminen edesauttavat laadukkaan kävely-ympäristön kehittämistä ja parantavat ratkaisuiden hyväksyttävyyttä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Pihla Kuokkanen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 34301
pihla.kuokkanen(a)hel.fi
Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 09 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi
Valtteri Karttunen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52747
valtteri.karttunen(a)hel.fi
Henna Kluge, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 21337
henna.kluge(a)hel.fi
Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kokeiluun liittyvä vuorovaikutus ja viestintä 2022–2024
- 2 Helsingiläisten kokemukset Esplanadien ja kesäkatujen kokeilusta 2024
- 3 Esplanadien kokeilun käyttäjähavainnointi ja haastattelut kesältä 2024
- 4 Kesäkatukokeilun käyttäjähavainnointi ja haastattelut kesältä 2024
- 5 Lönnrotinkadun pyöräkaistan havainnointi ja haastattelut 2024
- 6 Lönnrotinkadun pyöräkaistan käyttäjäseuranta
- 7 Esplanadien määräaikaisen kokeilun elinvoimavaikutusten seuranta
- 8 Esplanadin kokeilun huoltoliikenteen seuranta 2024
- 9 Keskustan kävelykokeiluiden vaikutukset ajoneuvoliikenteen sujuvuuteen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.11.2024 § 583

§ 597

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ym. valtuustoaloitteesta koskien Pohjoisesplanadin kävelykadun vakinaistamista

HEL 2024-009132 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että Pohjoisesplanadista tehtäisiin pysyvä kesäkatu ja että kävelykeskustan jatkosuunnittelussa valmisteltaisiin vaihtoehtona sitä, että Pohjoisesplanadista tulisi kävelykatu.

Pohjoisesplanadin järjestämistä toistuvana kesäkatuna ei pidetä tarkoituksenmukaisena sen kerrallaan olevan lyhyen keston ja siihen nähden korkeiden toteuttamiskustannusten sekä rakentamisen ja purun aikaisien liikenteelle ja olemiselle syntyvien haittojen takia. Pohjoisesplanadin valmistelu kävelykatuna on vastoin lähtökohtia, jotka ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa on asetettu alueelle käynnistyvälle asemakaavamuutokselle.

Esplanadien alueen kokeilu valmisteltiin Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 15.11.2022 635 § mukaisesti toteutettavaksi vuodesta 2023 alkaen ja välitulokset tuotavaksi kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäväksi syyskaudella 2023, jotta tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätökset jatkosta. Kokeilu suunniteltiin jatkuvan syksyyn 2024 ja kokeilujärjestelyjen purkamisen on alkanut lokakuussa 2024.

Vuosien 2023 ja 2024 aikana on seurattu kokeilun vaikutuksia alueen käyttöön, elinvoimaan, liikennemääriin, liikenteen sujuvuuteen, pelastustoimintaan sekä kysytyä niin alueella oleskelleiden, alueen toimijoiden kuin kaupunkilaisten näkemyksiä kokeilusta. Alueen viihtyisyyden on todettu parantuneen erityisesti kesäkaudella, kävelen liikkumisen ollen sujuvaa ja kävelijämäärät alueella ovat olleet suuria. Asukkaiden näkemys siitä, tulisiko alueella tehdä pysyviä kävely-ympäristön parannustoimenpiteitä, jos se tarkoittaa autoilun tilan vähentymistä samoin kuin alueen toimijoiden näkemykset kokeilusta jakautuvat selkeästi puolesta ja vastaan. Autolla liikkuminen ja huoltoliikenne on koettu hankalana kokeilun aikana. Näin ollen vuosien 2023–2024 seurannan käyttäjäkokemuksiin liittyvät tulokset eivät ole vain myönteisiä ja siten suoraan perustelisivat kesäkadun vakinaistamista.

Toistuvan kesäkadun toteuttaminen Pohjoisesplanadille tarkoittaisi kesäkadun toteuttamista ratkaisulla, joka voidaan purkaa talvikaudeksi pois. Esplanadin kokeilua 2023–2024 mukaileva, jalankululle ja oleilulle lisätilaa kesäaikaan tuova tilaratkaisu voitaisiin toteuttaa käyttämällä kaikilla kävelyn laajennusalueilla puupintaisia korokerakenteita kokeilun aikaisten kivipintaisten jalkakäytävän laajennusten sijaan. Tämä ratkaisu lyhentäisi vuosittaisen toteutuksen ja purun kestoa. Toisaalta toteutuksen laatuaste laskisi eikä laajennusalueita voitaisi toteuttaa täysin esteettöminä, sillä puurakenteisia tasojia ei saada tasattua jalkakäytävän tasoon. Puupintaisille korokerakenteille pääsy tapahtuisi luiskia pitkin.

Pohjoisesplanadin toteuttaminen kesäkatuna alkaen kesästä 2025 tarkoittaisi kertaluontoisena kustannuksena kalustehankintojen osalta noin 800 000 euron lisämääräraharvetta. Esplanadin alueen kokeilua varten hankittiin kaupungille kalusteita, joille on jo suunniteltu jatkokäyttöä kaupunkiympäristössä. Kalusteista osa on varattu sijoittumaan pysyvästi Kaisaniemenpuistoon, osa väliaikaisemmin Hietalahdentorille ja pääosa kalusteista on varattu käytettäväksi Kallion kesäkatujen toteutukseen kesäksi 2025 ja 2026. Kalusteiden kierrätys on huomioitu edellä mainittujen kohteiden budjetoinnissa vuodelle 2025. Määräraharakke kohdistuu käyttötalouteen, sillä kyseessä on väliaikainen toteutus. Kertaluontoisen kalustehankinnan kustannusten lisäksi vuosittainen kesäkatu Pohjoisesplanadille aiheuttaisi noin 200 000 euron vuosittaiset kokeilurakenteiden rakennus-, kunnossapito- ja purkukustannukset.

Kesäkatujärjestelyjen toteuttaminen, vaikkakin vuosien 2023–2024 kokeilua kevyemmin ratkaisuin, aiheuttaisi vuosittain haittaa alueen viihtyisyydelle ja liikkumiselle rakentamisen ja purun aikana. Esplanadin kokeilun rakentaminen keväällä 2023 kesti noin 2 kuukautta. Kesäkatujärjestelyjen rakentaminen kestäisi arviolta keväisin noin 1 kuukauden ja purku syksyisin suunnilleen saman verran. Erityisesti kevään rakentamisen aikataulu on usein tiukka talviolosuhteiden päättymisen ja toisaalta terassikauden alkamisen myötä.

Pysyvien kesäkatujärjestelyiden osalta on huomionarvoista, että Helsingin keskustan liikenteeseen merkittävästi vaikuttavia hankkeita on suunnitteilla useita tuleviksi vuosiksi. Pohjois- ja Eteläesplanadin liikenteeseen vaikuttavat erityisesti Kaivokadun alueen kehittäminen sekä Esplanadin alueen peruskorjaus. Tämänhetkisen aikataulutiedon mukaan katutyöt Kaivokadulla käynnistyisivät 2027 ja kestäisivät kaksi vuotta. Kaivokadun työt, ajoneuvoliikenteen rajoittaminen ja mahdollisesti katkaiseminen kokonaan osaksi remonttiaikaa vaikuttavat merkittävästi myös keskustan toiseen poikittaiseen pääajoyhteyteen eli Esplanadeihin. Kaivokadun rakennustöiden aikana Esplanadeilla on perusteltua olla käytössä kaksi kaistaa suuntaansa. Esplanadin alueen

12.11.2024

katu- ja vesihuoltosaneerauksen rakennustyöt laajan hankekokonaisuuden osalta on ajoitettu käynnistyvän katuverkolla noin vuonna 2029. Näin ollen Pohjoisesplanadin toistuvat kesäkadut rajoittuisivat vain vuosille 2025 ja 2026 ennen ydinkeskustan merkittäviä remontteja.

Kesäkatujen kokeilun toimintamallista päätettiin ohjeellisena noudatettavana kaupunkiympäristölautakunnassa 8.11.2022 (6. / 620 §). Toimintamallin mukaisesti kesäkatuja ja muita kävely-ympäristön kokeiluja toteutetaan ensisijaisesti kaduilla, joihin halutaan selvittää pysyvien muutosten mahdollisuuksia. Esplanadeilla kesäkatujen ei nähdä tuovan enää olennaisesti lisätietoa suhteessa vuosien 2023–2024 kokeiluun. Kesäkatuja on mahdollista toimintamallin mukaan toteuttaa myös toistuvina kesäkatuina, vaikka kadulle ei aiota edistää pysyviä ratkaisuja. Toimintamallissa kesäkatujen tulisi kuitenkin ensisijaisesti sijoittua paikallisverkolle, kun Esplanadit ovat osa autoliikenteen pääverkkoa. Huomioiden niin kesäkatujen toimintamallin kuin Esplanadin kokeilun alkuperäiset tavoitteet, toistuva kesäkatu ei ole tavoiteltava ratkaisu Esplanadeille.

Esplanadin alueen katujen jatkosuunnittelussa tullaan tarkastelemaan ratkaisuja, joilla Pohjoisesplanadin viihtyvyyttä ja kävelyolosuhteita voidaan parantaa pysyvin ratkaisuin. Jatkosuunnittelussa on mahdollista tarkastella liikenteellisten reunaehtojen sisällä myös joidenkin katujen kausittaista vaihtelua toistuvana kesäkatuna. Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (kaupunkiympäristölautakunta 1.10.2024/507 §) esitetään, että "Esplanadilla käynnistetään asema-kaavan muuttaminen ja sen tavoitteeksi asetetaan riittävä autoliikenteen kapasiteetti ydinkeskustan poikittaiselle autoliikenteelle. Tällöin lähtökohtana on Esplanadin kaistajärjestelyjen säilyttäminen nykytilanteen mukaisina (2 ajokaistaa suuntaansa)." Pohjoisesplanadin pysyvä liikenteellinen ratkaisu määritetään asemakaavoituksen ja alueellisen liikennesuunnittelun yhteydessä, joiden on tarkoitus käynnistyä vuonna 2025.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.06.2024 Haglund Mia Vakinaistetaan Pohjoisesplanadi kesäkaduksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Mia Haglund ja 19 muuta valtuutettua ovat tehneet 19.6.2024 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Vakinaistetaan Pohjoisesplanadi kesäkaduksi

Esplanadeilla aloitettiin keväällä 2023 kokeilu, jossa varattiin aiempaa enemmän tilaa kävelijöille ja pyöräilijöille, lisättiin alueelle vehreyttä sekä kohennettiin viihtyisyyttä. Samalla Esplanadit muutettiin autoilijoille yksikaistaisiksi. Kun kokeilusta päätettiin, se asetettiin kaksivuotiseksi.

Ensimmäisen kesän jälkeen tehty analyysi totesi, että kokeilun aikana jalankulkijoiden määrä kasvoi 30-60 prosenttia Pohjoisesplanadilla edeltävään aikaan verrattuna.

Leveämmän jalankulkijoille varatun tilan haltuun ottaminen ja kehittäminen on jatkuvasti edennyt parempaan suuntaan kokeilun aikana. Toisen kesänkauden alkuvaiheessa on kuitenkin selvää, että täyden potentiaalinen kadun viihtyisyyden ja ihmisten houkuttelun suhteen vaatii pitkäaikaista sitoutumista kesäkadun konseptiin.

Ellei toisin päätetä, kokeilu loppuu vuonna 2024. Jos kesäkadun konseptia halutaan jatkaa vielä tulevina kesinä, on päätös siitä tehtävä mahdollisimman pian käytännön järjestelyjen mahdollistamiseksi.

Ensimmäiseksi tulee päättää Pohjoisesplanadin kesäkadun vakinaistamisesta. Tieto jokakesäisestä järjestelystä tuo ennakoitavuutta niin kaupungille kuin yrityksille ja auttaa alueen elinkeinoelämää varautumaan ja kehittämään omaa kesätoimintaa.

Toiseksi kävelykeskustan laajentamisen yhteydessä tehtävässä suunnittelussa tulisi valmistella vaihtoehtoa, jossa Pohjoisesplanadista tehtäisiin kokonaisuudessaan pysyvä kävelykatu.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Pohjoisesplanadista tehdään pysyvä kesäkatu, Esplanadien kokeilun kokemuksi hyödyntäen ja konseptia kehittäen.”

12.11.2024

Asia/6

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 29.11.2024 mennessä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.06.2024 Haglund Mia Vakinaistetaan Pohjoisesplanadi kesäkaudeksi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.11.2024 § 584

12.11.2024

Asia/7

§ 598

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus valtuutettu Amanda Pasa- sen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Esplanadien katukokeilun jatkamisesta kesäkatuina

HEL 2024-011944 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi valtuustoaloitteen loppuun käsitel-
lyksi.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 11.09.2024 Pasanen Amanda Esplanadien katukokei-
lusta kesäkatuihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytän-
töönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Aloitteessa esitetään, että Esplanadien katukokeilua jatkettaisi kesäka-
tuina kesästä 2025 alkaen.

Esplanadien katukokeilun järjestämistä toistuvina kesäkatuina ei pidetä
tarkoituksenmukaisena sen kerrallaan lyhyen keston ja siihen nähden
korkeiden toteuttamiskustannusten sekä rakentamisen ja purun aikana
liikkumiselle ja olemiselle koituvan haitan takia.

Esplanadien alueen kokeilu valmisteltiin Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen 15.11.2022 635 § mukaisesti toteutettavaksi vuodesta 2023 alkaen ja välitulokset tuotavaksi kaupunkiympäristölautakunnan käsiteltäväksi syyskaudella 2023 (12.12.2023 650 §), jotta tulosten perusteella voidaan tehdä johtopäätökset jatkosta. Kokeilu suunniteltiin jatkuvan syksyyn 2024 ja kokeilujärjestelyjen purkaminen on alkanut lokakuussa 2024.

Vuosien 2023 ja 2024 aikana on seurattu kokeilun vaikutuksia alueen käyttöön, elinvoimaan, liikennemääriin, liikenteen sujuvuuteen, pelastustoimintaan sekä kysytyä niin alueella oleskelleiden, alueen toimijoidenkin kaupunkilaisten näkemyksiä kokeilusta. Alueen viihtyisyyden on todettu parantuneen erityisesti Pohjoisesplanadilla ja etenkin kesäkaudella. Viihtyisyyden, turvallisuuden ja liikkumisen selkeyden kävelen ja pyörällä on koettu parantuneet ja kävelijämäärät ovat olleet suuria. Asukkaiden näkemys siitä, tulisiko alueella tehdä pysyviä kävelyympäristön parannustoimenpiteitä, jos se tarkoittaa autoilun tilan vähentymistä samoin kuin alueen toimijoiden näkemykset kokeilusta jakautuvat selkeästi puolesta ja vastaan. Vastanneista asukkaista 41 % on samaa mieltä väitteen kanssa, 38 % eri mieltä, 1 % ei osaa sanoa ja loput 20 % vastaajista asettuu neutraalille kannalle. Moottoriajoneuvo liikenteen määrä on vähentynyt noin viidenneksen ja sujuvuus hieman heikentynyt, autolla liikkuminen ja huoltoliikenne on koettu hankalana kokeilun aikana. Näin ollen vuosien 2023–2024 seurannan käyttäjäkokemuksiin liittyvät tulokset eivät ole vain myönteisiä eivätkä siten suoraan perustele järjestelyiden muuttamista vuosittain toteutettavaksi kesäkaudeksi.

Toistuvan kesäkadun toteuttaminen Esplanadille tarkoittaisi kesäkadun toteuttamista ratkaisulla, joka voidaan purkaa talvikaudeksi pois. Esplanadin kokeilua 2023–2024 mukaileva, jalankululle ja oleilulle lisätilaa kesäaikaan tuova tilaratkaisu voitaisiin toteuttaa käyttämällä kaikilla kävelyn laajennusalueilla puupintaisia korokerakenteita kokeilun aikaisen kivipintaisten jalkakäytävän laajennusten sijaan. Tämä ratkaisu lyhentäisi vuosittaisen toteutuksen ja purun kestoa, mutta olisi edelleen ihan merkittävä osa kokonaisuutta. Puupintaisena ratkaisuna toteutuksen laatutaso laskisi eikä laajennusalueita voitaisi toteuttaa esteettömänä, sillä puurakenteisia tasoja ei saada tasattua jalkakäytävän tasoon ja korokerakenteille pääsy tapahtuu luiskia pitkin. Eteläesplanadin kokeilun aikaiselle väliaikaiselle pyörätielle ei pelkiksi kesäkaudeksi ole toteutettavissa yhtä laadukasta pyörätiejärjestelyä, sillä vuosien 2023–2024 mukaista asfaltoitua pintaa ei ole perustelua toteuttaa vain yhden kesäkauden ajaksi materiaalien järkevän käytön ja kustannusten takia. Myös Erottajankadun jalkakäytävän laajennus tulisi toteuttaa väliaikaisessa järjestelyssä todennäköisesti vain estämällä ajo Ete-

läesplanadille kääntyvälle kaistalle. Kadun pituuskaltevuus vaikeuttaa puupintaisten korokerakenteiden hyödyntämistä kohteessa.

Esplanadien toteuttaminen kesäkatuina alkaen kesästä 2025 tarkoittaisi edellä mainitusta kalusteiden kierrätyksestä ja sen budjetoinnista johdun kertaluontoisena kustannuksena kalustehankintojen osalta noin 1 200 000 euron lisämäärärahatarvetta. Esplanadin alueen kokeilua varten hankittiin kaupungille kalusteita, joille on jo suunniteltu kalusteiden jatkokäyttöä kaupunkiympäristössä. Kalusteista osa on varattu sijoittumaan pysyvästi Kaisaniemenpuistoon, osa väliaikaisemmin Hieta- lahdentorille ja pääosa kalusteista on varattu käytettäväksi Kallion kesäkatujen toteutukseen kesäksi 2025 ja 2026. Kalusteiden kierrätys on huomioitu edellä mainittujen kohteiden budjetoinnissa vuodelle 2025. Määrärahatarve kohdistuu käyttötalouteen, sillä kyseessä on väliaikainen toteutus. Kertaluontoisen kalustehankinnan kustannusten lisäksi vuosittainen kesäkatu Esplanadeille aiheuttaisi noin 300 000–400 000 euron vuosittaiset rakennus-, kunnossapito- ja purkukustannukset.

Kesäkatujärjestelyjen toteuttaminen, vaikkakin vuosien 2023–2024 kokeilu kevyemmin ratkaisuin, aiheuttaisi vuosittain haittaa alueen viihtyisyydelle ja liikkumiselle järjestelyjen rakentamisen ja purun aikana. Esplanadin kokeilun rakentaminen keväällä 2023 kesti noin 2 kuukautta. Vuosittainen rakentaminen, vaikkakin hieman kevyemmin ratkaisuin, kestäisi arviolta keväisin noin 1-1,5 kuukauden ja purku syksyisin noin saman verran. Erityisesti kevään rakentamisen aikataulu on usein tiukka talviolosuhteiden päättymisen ja toisaalta terrassikauden alkamisen myötä. Jos kesäkatujärjestelyt kestäisivät toukokuusta elo- tai syyskuuhun, eli noin 4 kuukautta, olisi vuosittainen rakentamisen ja purun kesto suhteessa kesäkatujärjestelyjen keston varsin pitkä.

Pysyvien kesäkatujärjestelyiden osalta on huomionarvoista, että Helsingin keskustan liikenteeseen merkittävästi vaikuttavia hankkeita on suunnitteilla useita tuleviksi vuosiksi. Pohjois- ja Eteläesplanadin liikenteeseen vaikuttavat erityisesti Kaivokadun alueen kehittäminen sekä Esplanadin alueen peruskorjaus. Tämänhetkisen aikataulutiedon mukaan katutyöt Kaivokadulla käynnistyisivät 2027 ja kestäisivät kaksi vuotta. Kaivokadun työt, ajoneuvoliikenteen rajoittaminen ja mahdollisesti katkaiseminen kokonaan osaksi remonttiaikaa kokonaan vaikuttavat myös keskustan toiseen poikittaiseen pääajoyhteyteen eli Esplanadeihin. Kaivokadun rakennustöiden aikana Esplanadeilla on perusteltua olla käytössä kaksi ajokaistaa suuntaansa. Esplanadin alueen katu- ja vesihuoltosaneerauksen rakennustyöt laajan hankekokonaisuuden osalta on ajoitettu käynnistyvän katuverkolla noin vuonna 2029. Näin ollen Pohjoisesplanadin toistuvat kesäkadut rajoittuisivat vain vuosille 2025 ja 2026 ennen ydinkeskustan merkittäviä remonteja.

Kesäkatujen kokeilun toimintamallista päätettiin ohjeellisena noudatettavana kaupunkiympäristölautakunnassa 8.11.2022 (6. / 620 §). Toimintamallin mukaisesti kesäkatuja ja muita kävely-ympäristön kokeiluja toteutetaan ensisijaisesti kaduilla, joihin halutaan selvittää pysyvien muutosten mahdollisuuksia. Esplanadeilla kesäkatujen ei nähdä tuovan enää olennaisesti lisätietoa suhteessa vuosien 2023-2024 kokeiluun. Kesäkatuja on myös mahdollista toimintamallin mukaan toteuttaa toistuvina kesäkatuina, mikäli kadulle ei aiota edistää pysyviä ratkaisuja. Toimintamallissa kesäkatujen tulisi kuitenkin ensisijaisesti sijoittua paikallisverkolle. Esplanadit ovat osa autoliikenteen pääverkkoa. Huomioiden niin kesäkatujen toimintamallin kuin Esplanadin kokeilun alkuperäiset tavoitteet, toistuva kesäkatu ei ole tavoiteltava ratkaisu Esplanadeille.

Esplanadin alueen katujen jatkosuunnittelussa tullaan tarkastelemaan ratkaisuja, joilla Esplanadin viihtyvyyttä ja kävelyolosuhteita parannetaan pysyvin ratkaisuin. Jatkosuunnittelussa on mahdollista tarkastella liikenteellisten reunaehtojen sisällä myös joidenkin katujen kausittaista vaihtelua toistuvana kesäkatuna. Pohjois- ja Eteläesplanadin pysyvä liikenteellinen ratkaisu määritetään laajemman alueen liikennesuunnittelun yhteydessä Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman ratkaisujen pohjalta. Alueen liikennesuunnittelu käynnistyy vuonna 2025. Rakennustyöt laajan hankekokonaisuuden osalta on ajoitettu käynnistyvän Esplanadilla noin vuonna 2029.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Amanda Pasanen ja 15 muuta valtuutettua ovat tehneet 11.9.2024 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Esplanadien katukokeilusta kesäkatuihin

Esplanadien katukokeilusta on saatu kokemusta nyt yhdeltä kesäkaudelta ja talvikaudelta. Tuleva kesä on edessä.

Kaupunkilaisten arviot kokeilusta erityisesti kesäaikaan ovat olleet erittäin myönteiset, kun taas liikenteelle koituneet vaikutukset ovat olleet maltilliset. Esplanadien ja kesäkatujen kokeilusta teetetyt tutkimuksen mukaan enemmistö helsinkiläisistä toivoo Esplanadeille pysyviä kävely-ympäristön parannustoimenpiteitä. Enemmistö vastaajista piti Pohjoisesplanadin toteutusta joko erittäin viihtyisänä tai viihtyisänä.

Tähän mennessä kertyneen kokemuksen perusteella näyttää selvältä, että kokeilun aikana käytössä olleet järjestelyt kannattaa vakinaistaa pysyviksi kesäkaduiksi esimerkiksi toukokuusta elo- tai syyskuun loppuun. Varautuminen tulevaan kesäkatuun on tarkoituksenmukaista

aloittaa hyvissä ajoin syksyllä 2024 jotta kokonaisuus olisi hyvin suunniteltu kesää 2025 varten.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme että Esplanadin katukokeilujen jatkamasta kesäkatuina kesästä 2025 alkaen."

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on osoitettava aloite vastattavaksi sille lautakunnalle tai johtokunnalle, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

Aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan tai sen alaisen viranomaisen toimivaltaan.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Tia Salminen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 33270
tia.salminen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 11.09.2024 Pasanen Amanda Esplanadien katukokeilusta kesäkatuihin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esiteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.11.2024 § 585

§ 599

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Eskolantie, Säterintie ja Pukinmäenaukio) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12823)

HEL 2019-013470 T 10 03 03

Hankennumero 0742_62

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 12.11.2024 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12823 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 37. kaupunginosan (Pukinmäki) korttelin 37027 tontteja 12, 13 ja 14, korttelin 37041 tontteja 9, 10 ja 13 sekä katualueita (muodostuu uusi kortteli 37218)

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätössiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2019-013470>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
 - Asunto Oy Pukinpiennar: 4 000 euroa
 - Merimieseläkekassa: 4 000 euroa
 - Kiinteistö Oy Säterintie 2: 4 000 euroa
 - Kiinteistö Oy Pukinmäenaukio 2: 4 000 euroa

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Joakim Kettunen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Joakim Kettunen, arkkitehti, puhelin: 09 310 37289
joakim.kettunen(a)hel.fi
Antti Varkemaa, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37053
antti.varkemaa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12823 kartta, päivätty 12.11.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12823 selostus, päivätty 12.11.2024, päivitetty Kylk:n 12.11.2024 päätöksen mukaiseksi
- 5 Havainnekuva 12.11.2024
- 6 Tilastotiedot
- 7 Tehdyt muutokset
- 8 Vuorovaikutusraportti 6.5.2024, päivitetty 12.11.2024 ja asukastilaisuuden muistio 8.12.2021
- 9 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Kustannusten osalta: Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote

Hakijat

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

KYMP Myyntilaskut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 7

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 8

12.11.2024

Asia/8

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavanmuutos (kaavaratkaisu) koskee neljää asuinrakennushankekokonaisuutta Pukinmäen juna-aseman äärellä. Kaavaratkaisu mahdollistaa lähikeskustan rakennuskannan ja palveluiden uudistamista.

Kaavaratkaisussa on pyritty kokonaisuuteen, joka mahdollistaa Pukinmäen asemanseudulle uusien asuntojen täydennysrakentamisen ja joka parantaa juna-aseman palveluympäristön kehittymistä ajanmukaiseksi, toimivaksi ja viihtyisäksi asuinalueeksi.

Uutta asuinkerrosalaa on 31 050 k-m² asuinkerrostalojen korttelialueilla, joille tulee rakentaa vähintään 1 200 k-m² liike- tai palvelutilakerrosalaa. Asukasmäärän lisäys on 800 asukasta. Kaavaratkaisun kokonaiskerrosala on 37 290 k-m².

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että 1980-luvun rakennuskantaa voidaan suunnitelmallisesti uudistaa rakentamalla uusia asuntoja ja parantamalla palveluita erinomaisten julkisten liikenneyhteyksien äärellä.

Korttelialueiden tehokkuudet ovat:

Eskolantie 5	e=1,6
Eskolantie 1	e=3,8
Säterintie 2	e=5,0
Pukinmäenaukio 2	e=6,4

Purettavia rakennuksia koskee rakennusjärjestyksen määräykset, joiden mukaan ennen purkamistyön aloittamista on laadittava purkamisuunnitelma. Käyttökelpoiset rakennusosat on käytettävä uudelleen ensisijaisesti kyseiselle tontille rakennettavien rakennusten ja rakennelmien rakentamisessa tai toissijaisesti muualla tapahtuvassa rakentamisessa.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttamista siten, että kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäris-

töä huomioiden alueiden erityispiirteet. Kaavaratkaisua edistää tavoitteiden toteutumisesta myös siten, että Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina ja täydennysrakentamista toteutetaan erityisesti raideliikenteen varrella ja asemien ympäristöissä Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 8.3.2022 päivätyt Pukinmäen täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet jatkosuunnittelun pohjaksi 22.3.2022.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Neljän täydennysrakentamishankeen suunnittelukokonaisuuden alueella on nykyisellään 1980-luvun alussa rakennettuja rakennuksia Rakennukset edustavat historiallisesti kerrostuneen Pukinmäen voimakkaimman esikaupunkirakentamisen vaihetta. Aseman ympäristön kaupunkirakenne on sittemmin 2000-luvulla täydentynyt Eskolantie 2 asuinkerrostalon, Eskolantie 4 ja 6 puukerrostalojen, Madetojankuja 1b asuinkerrostalon sekä Eskolankaari 2 myymälärakennuksen myötä.

Pukinmäen juna-aseman ympäristö on asumisen, palveluiden ja liikuttamisen lähikeskustaa, johon keskittyy myös työpaikkoja. Saavutettavuus on erittäin hyvä pääradan juna-aseman ja Kehä I risteämässä. Läheisyydessä n. 1,5 km etäisyydellä sijaitsee Malmin juna-asema aluekeskuksen palveluympäristöineen.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1968–2023. Niissä alue on merkitty liikerakennusten, liike- ja toimistorakennusten, asuinkerrostalojen ja autopaikkojen korttelialueiksi sekä yleiseksi pysäköintialueeksi ja katualueiksi.

Helsingin kaupunki omistaa katu- ja torialueet. Yleisen pysäköintialueen kaavaratkaisualueella olevan alueen osan omistaa Helsingin kaupunki. Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksien johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

Katualueet	150 000 e
Johtosiirrot	90 000 e
Yhteensä	240 000 e

Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaihana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaihana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Väylävirasto
- kaupunginmuseo
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali- ja terveystoimiala
- kaupunginkanslia

ELY-keskuksen kanssa järjestettiin työpalaveri 25.8.2023.

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS), päivitetystä OAS:sta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat tiheän joukkoliikenteen huomiointiin, pääradan lisäraidevarauksiin, junaradan ympäristöhäiriöiden huomioimiseen, vesihuoltoon, sosiaali- ja terveystoimen tilatarpeisiin, korkealaatuisen kaupunkiympäristön tavoitteeseen olemassa olevaa lähikeskustan rakennuskantaa täydennettäessä sekä arkeologisen ja muun kulttuuriperinnön selvittämisen ja säilyttämistarpeisiin.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon asemakaavamerkinnoissä ja määräyksissä. Pukinmäen täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet on huomioitu kaavatyössä.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat Arkkitehtuuriin, maankäyttöön ja vehreyteen, liikennejärjestelyihin ja teknisiin kysymyksiin, ympäristön häiriötekijöihin, palveluihin ja olemassa oleviin rakennuksiin.

Mielipiteet on otettu kaavoitustyössä huomioon soveltuvin osin.

Kirjallisia mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saapui 9 kpl.

Mielipiteet ja huolet päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat pitkälti samoihin teemoihin kuin huomioidut alkuperäisestä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Huolet liittyivät erityisesti suunniteltuun täydennysrakentamisen mitta-kaavan ja tyylin sopivuuteen olemassa olevaan rakennuskantaan, liialliseen suunniteltuun rakentamiseen määrään, tuleviin liikenteen haittoihin ja vehreyden riittävän säilymiseen.

Kaavamuutoksen tavoitteissa ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa nähtiin puutteita omaleimaisten alueiden kehittämisessä, turvallisuudessa ja olemassa olevaan rakennuskantaan sopivuudessa, viitesuunnitelmien havainnollisuudessa, varjostusolosuhteisiin ja vaikutuksiin naapuristoon ja toivottiin kerroslukujen kohtuullistamista.

Lintujen huomioinnista saatiin tarkentavia ohjeita.

Asukkaiden ja yhteisön huomiointia toivottiin ja erityisesti nuorison olosuhteiden ja palveluiden riittävyttä pidettiin tärkeänä elinvoimaisuuden kannalta.

Mielipiteet on otettu kaavoitustyössä huomioon soveltuvin osin.

Kirjallisia mielipiteitä päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saapui 5 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 6.5.–4.6.2024

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla. Kaavaehdotuksen nähtävillä asettamisesta on lähetetty kirje ulkokuntalaiselle maan omistajalle / maan haltijalle.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus. Nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui 1 kirje.

Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat liike- tai palvelutaloksi rakennettavaksi osoitetun kerrosalan vähimmäismääriin. Kirjeessä esitetyt huomautukset kohdistuivat uudisrakentamisen määrään, mitta-kaavaan ja tyyliin sekä palveluiden sijaintiin.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat kaupunkikuvallisesti merkittävään kaavamuutoskokonaisuuteen, kulttuuriympäristön, viheralueiden ja -vyöhykkeiden riittävään huomiointiin, ka-

toille sijoitettavien leikki- ja oleskelualueiden viihtyisyyteen, ympäristön ominaispiirteiden huomioimisen tärkeyteen, arkeologiseen kulttuuriperintöön ensimmäisen maailmasodan ajalta, radan läheisyyteen rakentamisen huomiointiin ja radan stabiliteettiin, vesihuoltoon ja jätehuoltoon, yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen Helsingin yleiskaava 2016 tavoitteiden mukaisesti, ilmastovaikutusten vaikutusten arvioinnin täydentämistarpeeseen autopaikointusratkaisuin, kestävän liikkumisen edistämiseen ja meluntorjunnan riittävään huomioimiseen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Väylävirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kaupunginmuseo
- Helen Sähköverkko Oy

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa:

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- Museovirasto
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksesta, kirjeestä ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäyttösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Joakim Kettunen, arkkitehti, puhelin: 09 310 37289
joakim.kettunen(a)hel.fi
Antti Varkemaa, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37053
antti.varkemaa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12823 kartta, päivätty 12.11.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12823 selostus, päivätty 12.11.2024
- 5 Havainnekuva 12.11.2024
- 6 Tilastotiedot
- 7 Tehdyt muutokset
- 8 Vuorovaikutusraportti 6.5.2024, päivitetty 12.11.2024 ja asukastilaisuuden muistio 8.12.2021
- 9 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mielenpitoet
- 2 Muistutus
- 3 Kirje

Muutoksenhaku

Kustannusten osalta: Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote
Hakijat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12.11.2024

Ne mielipiteensä esittä-
neet, jotka ovat ilmoitta-
neet osoitteensa
Ne muistutuksen esittä-
neet, jotka ovat ilmoitta-
neet osoitteensa
KYMP Myyntilaskut

Liite 7
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano
Liite 8

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
4.6.2024

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimit-
tauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 27.03.2024 § 19

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 20.12.2021

Sosiaali- ja terveystoimiala 14.12.2021

§ 600

Puotilanrannan asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12832) ja sen asettaminen nähtäville (sisältää liikennesuunnitelman)

HEL 2022-006830 T 10 03 03

Hankenumero 0738_1

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Olga Airaksinen, tiimipäällikkö Tuukka Linnas, liikenneinsinööri Janne Antila, erityisasiantuntija Karri Kyllästinen ja tutkija Mari Savela. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Risto Rautavan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Olga Airaksinen, arkkitehti, puhelin: 09 310 34207
olga.airaksinen(a)hel.fi
Janne Antila, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 20355
janne.antila(a)hel.fi
Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37347
karri.kyllastinen(a)hel.fi
Elina Inkiläinen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 52971
elina.inkilainen(a)hel.fi
Mari Savela, tutkija, meribiologi, puhelin: 09 310 23830
mari.savela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12832 kartta, päivätty 12.11.2024
- 4 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12832 selostus, päivätty 12.11.2024
- 5 Havainnekuva, 12.11.2024
- 6 Viitesuunnitelma, 12.11.2024
- 7 Vartiokylänlahden vedenalainen luonto, osat 1 ja 2 (Alleco, 2024)
- 8 Puotilanranta, julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma (MASU Planning ja Luontotieto Keiron, 2024)
- 9 Puotilanrannan virtauslausunto (Luode Consulting, 2023)

10	Liikennesuunnitelma (piir.nro 7432)
11	Tilastotiedot
12	Vuorovaikutusraportti 20.2.2023, täydennetty 9.5.2023, asukastilaisuuden (7.6.2022) muistio, yritystilaisuuden (14.6.2022) muistio ja kaavailan (6.3.2023) muistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- asettaa 12.11.2024 päivätyn asemakaava- ja asemakaavan muutos ehdotuksen nro 12832 (liite nro 3) julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaava koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Puotila, Marjaniemi)) vesialuetta ja asemakaavan muutos koskee 45. kaupunginosan (Vartiokylä, Puotila, Marjaniemi) korttelia 45222, katu-, puisto-, suojaviher- ja venesatama-alueita (muodostuvat uudet korttelit 45586–45591).
- Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-006830>

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä

Samalla lautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12832 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheita asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee pääosin nykyistä Puotilan venesataman aluetta, joka sijaitsee Vartiokylänlahden

12.11.2024

länsirannalla Puotilan asuinalueen eteläpuolella ja Marjaniemen asuinalueen itäpuolella. Kaava-alueeseen kuuluu myös Marjaniemen itäranta sekä Koivuniemen venesataman alue. Kaavaratkaisu mahdollistaa nykyisen Puotilan venesataman alueen rakentumisen uudeksi olemaiseksi naapurustoksi, jossa yhdistyvät asuminen, veneily, palvelut ja rantaluonto.

Kaavaratkaisun tavoitteena on lisätä Itä-Helsingin vetovoimaa ja merellistä asumista, parantaa virkistyksen mahdollisuuksia sekä luoda uusia rantaluonnon elinympäristöjä.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, että Puotilannasta muodostuu vihreä merellinen asuinalue, jossa on hyvä asua, veneillä ja virkistystä osana Vartiokylänlahden ympäristöä ja luontoa. Eriyistä huomiota on kiinnitetty Vartiokylänlahden luontoarvojen ja meriluonnon huomioimiseen suunnitteluratkaisussa. Kaavaratkaisu säilyttää tunnistetut arvokkaat luontoalueet ja muuttaa nykyistä rakennettua rantaa luonnonmukaiseksi. Alueelle on suunniteltu monipuolista kerrostaloasumista, saarikortteli, uusi pienvenesatama, vihreä rantapuisto ja laadukkaat kulkuyhteydet Vartiokylänlahden rantaa pitkin, päiväkoti, kaksi pysäköintilaitosta sekä maantason liiketiloja kerrostaloissa ja päivittäistavarakauppa pysäköintilaitoksessa.

Alueen saarikorttelista järjestettiin kaavavalmistelun aikana kilpailu, jolla pyrittiin löytämään saarelle innovatiivinen ja kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen suunnitteluratkaisu. Kilpailumuotona oli kilpailullinen neuvottelumenettely, ja kilpailijan olisi tullut toteuttaa saari kokonaisuudessaan esirakentamisesta lähtien. Kilpailuun ei saatu kuitenkaan yhtään ehdotusta ja korttelin suunnittelua jatkettiin asemakaavoituksen omana työnä. Saaresta luonnosteltiin erilaisia vaihtoehtoja, joita vertailtiin keskenään. Saatujen tulosten perusteella laadittiin suunnitteluratkaisu, jossa yhdistyvät vetovoimainen asuminen, luonnonympäristön huomiointi, kokonaistaloudellisuus ja mahdollisuus innovatiivisiin rakennustapoihin jatkosuunnittelussa. Tarkoituksena on järjestää saarikorttelista kaavan lainvoimaistumisen jälkeen tontinluovutuskilpailu tai -kilpailuja, jossa erilaisia toteutusvaihtoehtoja voidaan edelleen tutkia.

Kaavaratkaisun kokonaiskerrosala on 116 710 k-m², josta uutta kerrosalaa on 108 910 k-m². Tästä liike-, toimisto- ja palvelutiloja on 5 330 k-m² ja yleisten rakennusten kerrosalaa 1 800 k-m². AK- ja ALP-tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on e=1,95. Asukasmäärän lisäys on noin 2500 asukasta.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7432), johon on esitetty Puotilannan liikennejärjestelyt sekä muutokset Meripellontietä koskien.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että itäinen Helsinki saa uuden merellisen ja vetovoimaisen asuinalueen, joka tarjoaa houkuttelevia virkistysmahdollisuuksia alueen asukkaiden lisäksi koko kasvavalle Itäkeskuksen alueen väestölle.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista edistämällä asuntotuotantoa (hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä), vahvistamalla kaupunginosan elävyyttä, omaleimaisuutta ja merellisyyttä sekä ehkäisemällä alueiden välistä eriytymistä. Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi alueen asemakaavan muutoslunnonksen 23.5.2023 jatkosuunnittelun pohjaksi.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaava-alue käsittää Puotilan venesataman, Marjaniemen itärannan, Marjaniemen kärjessä sijaitsevan Koivuniemen venesataman ja näihin alueisiin liittyvän laajan vesialueen sekä osan Meripellontietä ja sen pohjoispuolista viheraluetta. Puotilan venesataman alue koostuu laajasta istutuksin jäsennellystä kentästä ja siihen liittyvistä laiturirakennuksista. Venepaikkoja on n. 600 kpl ja talvisäilytyspaikkoja n. 600 kpl. Alueella on lisäksi venekerhon rakennus, huoltorakennuksia ja liikeraakennuksia. Marjaniemen itäranta on pääosin ruovikkoista luontoarvoiltaan tärkeää tulva-aluetta, jolla ei ole kiinteitä rakennuksia. Alueella on veneidensäilytysalue n. 100 veneelle. Koivuniemen venesatamassa on vene- ja melontakerhojen rakennukset sekä n. 80 venepaikkaa, n. 40 talvisäilytyspaikkaa ja n. 150 kajakkipaikkaa.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja (vuosilta 1960–2000). Alue on pääosin venesatama-aluetta (LV). Meripellontien eteläreunassa on yleisten rakennusten korttelialue (YPA), jolle saa rakentaa paloaseman. Meripellontien pohjoispuolella on puisto- ja suojaviheralueita. Loppuosa on Vartiokylänlahden pääosin kaavoittamatonta vesialuetta.

Helsingin kaupunki omistaa koko alueen lukuun ottamatta Koivuniemen kärjessä olevaa laituri- ja uimapaikkakäytössä olevaa vesialuetta 91-433-879-7, joka on järjestäytymättömän osakaskunnan omistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisusta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroä seuraavasti (10/24):

Esirakentaminen

36–54 milj. euroa

Rantarakentaminen	11–16 milj. euroa
Kadut ja liikennealueet	11,3 milj. euroa
Puistot	4,2 milj. euroa
Johtosiirrot	1 milj. euroa
Palvelurakentaminen	7 milj. euroa
Yhteensä	71–94 milj. euroa

Uuden kaavoitettavan kerrosalan rakennusoikeuden arvo on noin 60–75 milj. euroa. Arvo on laskettu käyttäen voimassa olevaa AM-ohjelman mukaista hallinta- ja rahoitusmuotojakaamaa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala.

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat Puotilan venesataman kulttuurihistorian sekä vedenalaiseen kulttuuriperinnön selvittämiseen, täydennysrakentamisen maisemallisiin vaikutuksiin, alueen vesihuoltolinjoihin sekä uusiin johtotarpeisiin, jätehuoltoon - erityisesti mahdollisia kelluvia asuntoja koskien, pelastustoiminnan järjestelyihin ja Meripellontien bussipysäkkien paikkoihin. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että:

- Puotilan venesataman alue rakennuksineen inventoidaan valokuvaamalla ennen kaavaehdotuksen laadintaa.
- Vedenalainen kulttuuriympäristö on selvitetty ennen luonnoksen laadintaa.

- Vartiokylänlahden suurmaisema on huomioitu täydennysrakentamisen suunnittelussa osana luonnossuunnittelua.
- Johtotarpeet kartoitetaan ennen kaavaehdotuksen laadintaa osana kunnallisteknisten verkostojen yleissuunnitelmaa.
- Jätehuollon, pelastamisen ja Meripellontien bussipysäkkien sijoittuminen ja toiminnallisuus esitetään ennen kaavaehdotuksen laadintaa.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat täydennysrakentamisen arkkitehtuuriin, mittakaavaan ja sijoittumiseen, asumisen hallintamuotojakaumaan, ranta-alueiden ja tekosaaren täyttöihin sekä niiden vaikutuksiin Vartiokylänlahden veden virtauksiin, liikenteeseen ja ympäristöhäiriöihin, maisema- ja luontoarvoihin, lintujen turvallisuuteen, rakentamisen vaikutuksiin alueen lepakoihin, uuden pienvenesataman toimintoihin ja veneiden talvisäilytykseen, yritystoimintaan ja lähipalveluihin sekä taiteeseen.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että Meripellontien pohjoispuolisen suojaviheralueen täydennysrakentamisesta on luovuttu, pienvenesataman aluetta on muutettu ja ALP-kortteli on lisätty. Uusien rakennusten arkkitehtuuri liittyy julkisivumateriaalin kautta ympäröivien rakennusten materiaalisuuteen. Liikennesuunnitelmaluonnos on laadittu. Mielipiteissä esitetyt selvitystarpeet on kartoitettu: esirakentamiseen, Vartiokylänlahden virtauksiin ja vedenalaiseen luontoon liittyvät selvitykset valmistuvat kaavaehdotuksen valmistelun aikana. Alueen lepakkoja tai lintuja koskien ei ole asiantuntija-arvion mukaan tarvetta laatia erillisiä selvityksiä, vaan niiden osalta on hyödynnetty olemassa olevia selvityksiä ja Helsingin luontotietojärjestelmän tietoja.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 24 kpl.

Luonnosaineiston erillisen nähtävilläolon yhteydessä saadut mielipiteet kohdistuivat kaavamutoksen lähtökohtaan muuttaa nykyinen virkistyskäytössä oleva pienvenesataman alue asuinalueeksi, täydennysrakentamisen mittakaavaan, sijoittumiseen ja arkkitehtuuriin, liikenteen ja pysäköinnin järjestelyihin, rannan ja tekosaaren rakentamisen maisemallisiin vaikutuksiin, luontovaikutuksiin ja hiilipäästöihin sekä rantareitin toimivuuteen ja rantapuiston sekä uuden pienvenesataman toimintoihin.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaavaluonnoksen mukaista perusratkaisua tarkennetaan kaavaehdotuksen val-

mistelun yhteydessä niin, että korttelialueiden massoittelussa tutkitaan rakennusten korkeuksia sekä kerrosmääriä ja yleisten alueiden suunnittelussa tutkitaan kulkuyhteyksiin ja puiston sekä uuden venesataman toimintoihin liittyvät seikat. Lisäksi rakentamisen vaikutuksia Vartiokylänlahden luontoon selvitetään lisää suunnittelun tarkentumisen myötä.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 24 kpl. Puotilan rantapuiston kehittämissuunnitelman ehdotuksen oli allekirjoittanut 118 osallista.

Mielipidekirjeisiin on vastattu. Ne on käsitelty kaupunkiympäristölautakunnassa 23.5.2023.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Asemakaavoituspalvelu pyytää kaavaehdotuksesta lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Väylävirasto
- Museovirasto
- Uudenmaan ELY-keskus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
- sekä muut mahdolliset tahot.

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Olga Airaksinen, arkkitehti, puhelin: 09 310 34207
olga.airaksinen(a)hel.fi
Janne Antila, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 20355
janne.antila(a)hel.fi
Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37347
karri.kyllastinen(a)hel.fi
Elina Inkiläinen, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 52971
elina.inkilainen(a)hel.fi

Mari Savela, tutkija, meribiologi, puhelin: 09 310 23830
mari.savela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12832 kartta, päivätty 12.11.2024
- 4 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12832 selostus, päivätty 12.11.2024
- 5 Havainnekuva, 12.11.2024
- 6 Viitesuunnitelma, 12.11.2024
- 7 Vartiokylänlahden vedenalainen luonto, osat 1 ja 2 (Alleco, 2024)
- 8 Puotilanranta, julkisten ulkotilojen yleissuunnitelma (MASU Planning ja Luontotieto Keiron, 2024)
- 9 Puotilanrannan virtauslausunto (Luode Consulting, 2023)
- 10 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7432)
- 11 Tilastotiedot
- 12 Vuorovaikutusraportti 20.2.2023, täydennetty 9.5.2023, asukastilaisuuden (7.6.2022) muistio, yritystilaisuuden (14.6.2022) muistio ja kaavailan (6.3.2023) muistio

Oheismateriaali

- 1 Puotilanrannan joukkoliikennetarkistaminen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksi
Kymp/Asemakaavoituspalvelu (kuulutus) tiedoksi

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 23.05.2023 § 281

Nimistötoimikunta 18.01.2023 § 4

Nimistötoimikunta 07.12.2022 § 71

§ 601

Vuosaarenlahden pienvenesataman asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12912) ja sen asettaminen nähtäville

HEL 2022-005307 T 10 03 03

Hankenumero 0599_3

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Olga Airaksinen, tiimipäällikkö Tuukka Linnas, erityisasiantuntija Karri Kyllästinen ja tutkija Mari Savela. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Sami Kuuselan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Olga Airaksinen, arkkitehti, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 34207
olga.airaksinen(a)hel.fi

Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37347
karri.kyllastinen(a)hel.fi

Susanna Ratinen, liikenneinsinööri, liikenne- ja katusuunnittelu, puhelin: 09 310 32129

susanna.ratinen(a)hel.fi

Mirja Vallinoja, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 52186

mirja.vallinoja(a)hel.fi

Mari Savela, tutkija, ympäristöpalvelut, meriluonto, puhelin: 09 310 23830
mari.savela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12912 kartta, päivätty 12.11.2024
- 4 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12912 selostus, päivätty 12.11.2024
- 5 Havainnekuva, 12.11.2024
- 6 Tilastotiedot
- 7 Vuorovaikutusraportti 12.11.2024 ja asukastilaisuuden (9.6.2022) muistio
- 8 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- asettaa 12.11.2024 päivätyn asemakaava- ja asemakaavan muutos-ehdotuksen nro 12912 (liite nro 3) julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaava koskee 54. kaupunginosan (Vuosaari, Uutela) venesatama- ja vesialueita ja asemakaavan muutos koskee 54. kaupunginosan (Vuosaari, Uutela, Niinisaari) korttelia 54321 sekä venesatama-, vesi- ja katualueita
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-005307>

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.

Samalla lautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- asemakaava- ja asemakaavan muutos-ehdotuksen nro 12912 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aihetta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaava ja asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Vuosaaren tavarasataman ja Uutelan virkistysalueen välissä sijaitsevaa Vuosaarenlahden pienvenesatamaa, osaa Ruusuniemestä ja ympäröiviä vesialueita. Kaavaratkaisu mahdollistaa pienvenesataman laajennuksen. Tavoitteena on lisätä alueen laituri- ja talvisäilytyspaikkoja sekä mahdollistaa alueen merellisten palvelujen kehittyminen ja lisääminen.

Kaavaratkaisu on tehty, koska Puotilan venesatamasta poistuu laituri- ja talvisäilytyspaikkoja Puotilanrannan uuden asuinalueen rakentamisen myötä. Lisäksi venepaikoille arvioidaan olevan Helsingissä entistä suurempi tarve väestönkasvun myötä. Alueella on kysyntää myös muille venesatamiin kytkeytyville toiminnoille.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, kuinka venesatama-alueita kannattaa laajentaa huomioiden pienvenesataman palveluiden kehittyminen, Vuosaaren Sataman tulevat tarpeet sekä alueen läheiset luonnonsuojelulliset arvot. Alueelle on suunniteltu n. 450 uutta venepaikkaa sekä n. 400 uutta talvisäilytyspaikkaa. Uutta toimitilakerosalaa on 6 350 k-m². Mikäli uudesta toimitilarakentamisesta osa toteutuu venehotellina, saadaan lisäksi n. 400 kpl pääosin moottoriveneille tarkoitettuja talvisäilytyspaikkoja.

Kaavaratkaisulla mahdollistetaan merellisen Helsingin palvelujen kehittyminen. Lisäksi kaavaratkaisun toteuttamisen myötä saadaan itäiseen Helsinkiin uusi lumensulatuspaikka.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutusta siten, että kaava-alueella kehitetään merellistä Helsinkiä: varmistetaan että veneille löytyy laituri- ja talvisäilytyspaikkoja jatkossakin paikkojen vähentyessä muualta Helsingistä, kehitetään veneilyn palveluja satama-alueella, luodaan puitteita merelliselle yrittäjyydelle, kehitetään alueella olevaa rantareittiä ja vahvistetaan alueen virkistysarvoa kaikille helsinkiläisille. Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella sijaitsee Vuosaarenlahden pienvenesatama, satamatoimintojen kortteli sekä vesialueita. Pienvenesatama on itäisen Helsingin suurimpia noin 680 venepaikkallaan. Alue on alkanut rakentumaan 2000-luvun alussa, mutta sitä ei ole toteutettu valmiiksi kaavan mukaan, eikä kaavan mukainen rakentaminen ole kokonaisuudessaan toteutunut.

Alueen vieressä, sen pohjois- ja koillispuolella on Vuosaaren tavarasatama. Alueen länsipuolella, Vuosaarenlahden pohjukassa, on Bokberginpuisto, jonka rannalla on luonnonsuojelulain mukaisesti suojeltu merenrantaniitty. Siitä hieman lounaaseen on Porslahden venesatama (380 venepaikkaa). Lahden vastarannalla, suunnittelualueen lounaispuolella on Uutela ja Särkkäniemen luonnonsuojelualue. Alueen läpi aallonmurtajan kärkeen on merkitty viher- ja virkistysverkoston (VISTRA) täydentävä rantareitti.

12.11.2024

Alueella on voimassa kolme asemakaavaa vuosilta 2002–2009.

Helsingin kaupunki omistaa alueen. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti:

Esirakentaminen	18–36 milj. euroa
Rantarakenteet	18 milj. euroa
Katu ja liikennealueet	6,7 milj. euroa
Kunnallistekniikka	1,5–4,0 milj. euroa
Taitorakenteet	3,2 milj. euroa
YHT	47–68 milj. euroa

Esirakentaminen pitää sisällään alueen ruoppaukset, täytöt, luiskauksen sekä syvätiivistyksen. Esirakentamisen osalta on oleellista, että hanketta ei toteuteta ns. ostolouheella. Esitetyn kustannushaitarin alapää kuvaa tilannetta, jossa käytettävää täyttömateriaalia ei osteta.

Kaavaratkaisun yhdyskuntataloudellisissa vaikutuksissa on mukana edellisestä pienvenesataman kaava-alueen toteutusvaiheesta kesken jääneet toimenpiteet. Näiden osuus kaavaratkaisun yhdyskuntataloudellisista vaikutuksista on noin 20 %.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusoikeuden arvo on karkeasti arvioiden 1–2 milj. euroa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helsingin Satama Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto

12.11.2024

- Uudenmaan ELY-keskus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala: kaupunginmuseo ja merelliset palvelut
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala: pelastuslaitos.

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat Vuosaarenlahden pienvenesataman ja Helsingin Satama Oy:n kehittämisen aikataulujen ja tarpeiden yhteensovittamiseen sekä vesihuoltoon ja pelastusjärjestelyihin alueella. Kaupunginmuseo totesi kannanotossaan, että kaavahankkeeseen ei liity rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta selvitystarpeita, ja että Museovirastoa on kuultu vedenalaiseen kulttuuriperintöön liittyen, eikä siihenkään liity selvitystarpeita tai muuta huomautettavaa. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että kaavan aikataulua on pidennetty ja tehty yhteistyötä pienvenesataman ja Helsingin Satama Oy:n tarpeiden yhteensovittamiseksi sekä vesihuolto ja pelastusjärjestelyt tutkittu alueella.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat venekerhojen ja veneilyalan yritysten tarpeiden huomioimiseen alueella, venesataman palveluihin, venepaikkoihin, talvisäilytykseen, meriväylään, pysäköintiin, julkiseen liikenteeseen, veneilyn ja pienvenesataman laajennuksen haittavaikutuksiin ympäröiville luonto- ja merialueille, lintujen elinolosuhteisiin, alueen virkistyskäytön kehittämiseen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläoloon. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että venekerhojen ja veneilyalan yritysten tarpeita on sovitettu suunnitelmaan suunnittelun yleisluontoinen taso huomioon ottaen. Lisäksi veneilyn ja satamalaajennuksen vaikutuksia on arvioitu ja huomioitu suunnittelussa muun muassa sijoittamalla suurimmat täyttöalueet mahdollisimman kauas arvokkaista luontoalueista ja teettämällä suunnitelmasta virtauslausunto.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 14 kpl.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Asemakaavoituspalvelu pyytää kaavaehdotuksesta lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin Satama Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Väylävirasto
- Helsingin vanhusneuvosto
- Uudenmaan ELY-keskus
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala: ulkoilupalvelut
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala: pelastuslaitos
- sekä muut mahdolliset tahot.

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Olga Airaksinen, arkkitehti, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 34207
olga.airaksinen(a)hel.fi

Karri Kyllästinen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 37347
karri.kyllastinen(a)hel.fi

Susanna Ratinen, liikenneinsinööri, liikenne- ja katusuunnittelu, puhelin: 09 310 32129
susanna.ratinen(a)hel.fi

Mirja Vallinoja, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, puhelin: 09 310 52186

mirja.vallinoja(a)hel.fi

Mari Savela, tutkija, ympäristöpalvelut, meriluonto, puhelin: 09 310 23830
mari.savela(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12912 kartta, päivätty 12.11.2024
- 4 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12912 selostus, päivätty 12.11.2024
- 5 Havainnekuva, 12.11.2024
- 6 Tilastotiedot
- 7 Vuorovaikutusraportti 12.11.2024 ja asukastilaisuuden (9.6.2022) muistio
- 8 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mieliopidekirjeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksi
Kymp/Asemakaavoituspalvelu (kuulutus) tiedoksi

Päätöshistoria

Nimistötoimikunta 12.06.2024 § 62

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 15.6.2022

§ 602

Kallion kesäkadut 2025–2026

HEL 2024-004811 T 08 00 04

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, että kaupunkiympäristötoimialalla valmistellaan yhdessä kaupunkilaisten ja alueen toimijoiden kanssa Kallion kesäkadut vuosille 2025–2026.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat liikenneinsinööri Henna Kluge, projekti-päällikkö Valtteri Karttunen ja johtava asiantuntija Timo Hämäläinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Henna Kluge, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 21337
henna.kluge(a)hel.fi
Valtteri Karttunen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52747
valtteri.karttunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenteellinen seuranta Kallion kesäkadut
- 2 Havainnointi ja haastattelut Kallion kesäkadut
- 3 Vuorovaikutustilaisuuksien yhteenveto 2024 Kallion kesäkadut
- 4 Yritysvaikutustenarviointi Kallion kesäkadut
- 5 Yrityskysely Kallio ja Punavuori
- 6 Suunnitelmaluonnokset Kallion kesäkadut

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Helsingin kaupunki on toteuttanut kesäkatuja vuodesta 2021 lähtien. Kesäkatujen kokeilujen toimintamalli hyväksyttiin ohjeellisena noudatettavaksi kaupunkiympäristölautakunnassa 8.11.2022. Kesäkatujen kaltaiset kävely-ympäristöä parantavat kokeilut ovat myös osa kävelyn edistämishjelman toimenpidekokonaisuutta.

Valmistelun taustalla on kaupunkilaisten toiveet toteuttaa kesäkatuja Kalliossa. Kallioon on toivottu useammassa osallistuvan budjetoinnin ehdotuksessa sekä väliaikaisia että pysyviä parannuksia alueen kävely-ympäristöön. Vuonna 2022 tehdyn asukaskyselyn mukaan Vaasankatu ja Fleminginkatu olivat toivotuimpia kohteita kesäkaduksi. Kesäkadut toteutetaan vahvassa yhteistyössä alueen asukkaiden, yrittäjien, oppilaitosten ja yhdistysten kanssa. Heidän kanssaan vuorovaikutus on aloitettu ennen suunnittelua ja päätöksentekoa.

Kallion kesäkatujen tavoitteena on parantaa katujen viihtyisyyttä ja siten kannustaa ihmisiä kävelemään ja viettämään aikaa julkisissa tiloissa. Samalla halutaan varmistaa myös hyvä saavutettavuus ja positiiviset vaikutukset alueen yrityksiin sekä muodostaa verkosto alueen toimijoiden kesken alueen kehittämiseksi.

Kesäkatujen toimintamallin mukaisesti kesäkatujen avulla selvitetään pysyvien kävely-ympäristön toimenpiteiden soveltuvuutta kuhunkin kohteeseen. Kesäkatukohteet arvioidaan, niistä kerätään opit ja lopulta toimivimmista ratkaisuista on mahdollista toteuttaa poliittisen päätöksenteon kautta pysyviä parannuksia kaupunkitilaan. Kesäkatujen vaikutuksia seurataan liikennelaskennoin, havainnointi- ja haastattelututkimuksin sekä yrityksille kohdennetuilla kyselyillä.

Kallion kesäkatujen pääkohteita ovat Vaasankatu, Fleminginkatu ja Porthaninkatu. Lisäksi koko naapurustoon on tarkoitus toteuttaa piste-mäisesti pienempiä kaupunkielämän paikkoja esimerkiksi Torkkelinaukiolle ja Kallion kirkon edustalle. Kaikilla kesäkaduilla on alueen yritysten terasseja, ja paikoitellen terasseja on myös mahdollista laajentaa. Vaasankadulle suunnitellaan katutilan viihtyisyyttä parantavaa kävelykatua. Fleminginkatu on tarkoitus muuttaa yksisuuntaiseksi ja kadun reunoille tuoda viihtyisyyttä parantavia kalusteita ja katuvihreää. Karhupuiston kohdalle on suunniteltu aukiomaista tilaa, jossa olisi esimerkiksi tanssilava, pelejä ja leikkimahdollisuuksia. Aukiolla liikuttaisiin ainoastaan kävellen ja pyörällä. Porthaninkadulla jalkakäytävää on suunniteltu levennettäväksi ottamalla tilaa kadunvarsipysäköinniltä.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Kaupunkistrategiassa 2021–2025 korostetaan kaupungin kauneutta ja viihtyisyyttä. Kaupunkistrategiassa edellytetään, että Helsinki suunnittelee ja rakentaa vetovoimaista, viihtyisää ja kaunista kaupunkitilaa niin uusille kuin vanhoille alueille. Kaupunkitilan vetovoiman kasvattamiseksi on strategiassa erikseen mainittu kokeilut.

Yleiskaavassa Kallion alue on Sörnäisten ja Hakaniemen metroasemanseuduilla osoitettu merkinnällä "liike- ja palvelukeskusta C1". Merkintä pitää sisällään määräyksen "alue on kävelypainotteinen". Muutoin Kallion alue on yleiskaavassa merkinnällä "kantakaupunki C2", jossa kaavamääräyksen mukaisesti aluetta kehitetään kestävien kulkumuotojen, erityisesti kävelyn ja pyöräilyn, ehdoilla.

Kaupungin hallituksen 14.3.2022 hyväksymässä kävelyn edistämishelmassa kävelyn ydinalueita ovat yleiskaavan C1, C2- ja C3 keskusta- ja kantakaupunkialueet. Ohjelmassa korostetaan etenkin asemanseutu- ja kävelyn kehittämisen kannalta tärkeinä paikkoina, sillä asemanseuduilla kävellään eniten, mutta samaan aikaan ihmiset pitävät niitä kaikista epämiellyttävimpinä paikkoina kävellä. Helsingiläiset ovat toivoneet parannuksia useassa kyselyssä (mm. Jalan kaupungilla 2018 ja Jalan kaupunginosissa 2019) asemaympäristöjen viihtyisyyteen, siisteyteen sekä jalankulun sujuvuuteen ja turvallisuuteen.

Alueella sijaitsevat Hakaniemen ja Sörnäisten metroasemanseudut. Vaasankadun viihtyisyyden ja käveltävyyden parantaminen liittyy tiiviisti Sörnäisten asemanseudun kehittämiseen ja Porthaninkatu puolestaan Hakaniemen asemanseudun kehittämiseen. Kaupunki on saanut etenkin Sörnäisten asemanseudusta negatiivista palautetta alueen viihtyisyydestä, turvallisuudesta ja siisteydestä.

Kävelyn edistämishelmassa kävely-ympäristön kokeilut ovat yksi viidestä ohjelman toimenpiteestä. Kokeiluita on toteutettu käveltävän keskustan valmistelun tueksi keskustassa kesäkatuina Kaartinkaupungissa 2021–2024 ja vuosina 2023–2024 Esplanadin ja niihin liittyvien katujen kokeilun muodossa.

Kesäkadut ovat ensisijaisesti paikalliskatuverkolle toteutettavia kävely-ympäristön laatua parantavia kokeiluita. Kesäkatujen toteuttamisen toimintamalli hyväksyttiin ohjeellisena noudatettavaksi kaupunkiympäristölautakunnassa 8.11.2022. Toimintamalli sisältää prosessikuvauksen katujen suunnittelusta, vuorovaikutuksesta ja toteutuksesta sekä suunnittelun käsikirjan ja konseptin. Toimintamallin mukaan kesäkatuja käytetään työkaluna selvittää missä ja millaiset ratkaisut ovat kaikista toimivimpia käveltävyyden kehittämiseksi. Toimivimmat ratkaisut on mahdollista valmistella poliittisen päätöksenteon kautta pysyviksi parannuksiksi.

Kesäkatujen suunnittelukonsepti sisältää kuvauksen kesäkatujen eri elementeistä, joita ovat muun muassa katutilan vehreyttäminen, istumapaikkojen lisääminen, terrassien levittäytyminen katutilaan, taide ja grafiikka sekä mahdollisuus toteuttaa kaupunkilaisten omia ideoita. Kesäkatujen tavoitteita ovat:

1. Käyttäjät kokevat, että kesäkadut parantavat kadun viihtyisyyttä
2. Ihmisten määrä ja heidän viipymä kesäkaduilla kasvaa toteutuksen myötä
3. Kesäkaduilla on positiiviset yritysvaikutukset ja ne kasvattavat Helsingin elinvoimaa
4. Kesäkatuja suunniteltaessa ja toteutettaessa aktivoidaan asukkaat, yrittäjät ja alueella työskentelevät sekä huomioidaan heidän toiminta ja tarpeet
5. Kesäkadut tukevat liikenteen päästövähennysten saavuttamista
6. Kesäkadut tukevat pysäköintipolitiikan tavoitteita siirtää kadunvarsipysäköintipaikkoja maanalaisiin pysäköintilaitoksiin
7. Varmistetaan hyvä saavutettavuus kesäkaduilla ja niiden lähitöissä
8. Kesäkaduista saavutetut hyödyt ylittävät niihin panostetut resurssit.

Kalliossa kesäkatujen toteutuksessa tarkastellaan laajempaa aluetta siten, että Kallioon syntyy niin kutsuttu liikennesolu, jossa katutilan käveltävyyttä on priorisoitu ja alueen kadut palvelevat sinne saapuvaa ja sieltä lähtevää autoliikennettä. Liikennesolun sisällä jalankulkija voi ylittää kadun mistä kohtaa tahansa ja kaiken ikäiset ja kykyiset kokevat pyörällä tai sähköpotkulaudalla liikkumisen ajoradalla turvallisesti, jolloin ei ole tarvetta ajaa jalkakäytävällä. Aiemmin kesäkatuja on toteutettu pistemäisesti. Kalliossa alueen käveltävyyttä kehitetään laajempana kaupunkielämän paikkojen verkostona, jossa voi löytää jatkuvasti jotain mielenkiintoista.

Kallion kesäkatujen valmistelu perustuu kaupunkilaisten toiveille toteuttaa kesäkatuja ja käveltävyiden parannuksia Kalliossa. Kesäkatujen toimintamallissa korostetaan kaupunkilaisten omien ehdotusten toteuttamista niin kesäkatukohteiden valinnassa kuin katujen toteutuksessa. Kallion alueelle on hyväksytty kaksi OmaStadi-osallistuvan budjetoinnin ehdotusta ”Parempia kulkuväyliä pyöräilijöille Kallio-Sörnäinen alueella” sekä ”Lisää vihreyttä Kallion, Harjun, Sörnäisten ja Vallilan alueille!”. Kesäkadut vastaavat osaltaan myös näissä ehdotuksissa kuvattuihin tarpeisiin katutilan vihreyttämisestä sekä turvallisesta ja sujuvasta liikkumisesta pyörällä.

Kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymän kesäkatujen toimintamallin mukaisesti Kallion kesäkatuja on aloitettu valmistelemaan hyvissä ajoin siten, että alueen nykytila on ehditty kartoittaa kesällä 2024, jotta kokeilun vaikutukset ymmärretään paremmin. Toimintamallin mukaisesti myös Kallioon toteutettavista kesäkaduista arvioidaan kokeilun edetessä, mitkä kohteet valmistellaan myöhemmin pysyviksi muutok-

siksi. Toimivimpia kesäkatujärjestelyitä voidaan toistaa niin kauan, kunnes mahdolliset pysyvät ratkaisut toteutetaan kohteeseen. Pysyvät ratkaisut valmistellaan sellaisessa aikataulussa, että väliaikaisuus on tarkoituksenmukaista.

Kallion kesäkatukohteiden valinnan periaatteet

Kallio on urbaani, tiivis ja toiminnoiltaan sekoittunut alue, jossa vieteään nykyisinkin runsaasti aikaa julkisissa ulkotiloissa. Kaupunkirakennne on mäkisyydestä huolimatta erittäin käveltävää, sillä Kalliossa asuminen, työpaikat ja palvelut sijaitsevat lähellä toisiaan, jolloin arjen matkat on helppoa kulkea jalan. Alueen asukkaiden lisäksi Kallio houkuttelee vierailijoita myös kauempaa omaileimaisen kaupunkikulttuurin ja monipuolisen palvelutarjonnan avulla.

Kallio on hyvin saavutettavissa joukkoliikenteellä, mikä tuo potentiaalisia kävijöitä kesäkauduille myös alueen ulkopuolelta. Alueella on Sörnäisten ja Hakaniemen metroasemien lisäksi erinomainen raitio- ja bussiliikenteen palvelutarjonta.

Kallio soveltuu kesäkatukohteeksi erinomaisesti, sillä siellä on runsaasti yrityksiä, jotka voivat levittäytyä katutilaan ja monipuolisten toimintojen ansiosta alue on eloisa kaikkina vuorokauden aikoina. Lisäksi alueella on aktiivista kaupunkilaisten toimintaa. Paikallisten asukkaiden ja yhdistysten järjestämät kirpputorit, kukkien istutustalkoot ja katujuhlat elävöittävät aluetta varsinkin viikonloppuisin.

Kesäkatujen avulla voidaan tutkia millä Kallion alueista on eniten potentiaalia kehittyä nykyistäkin vetovoimaisemmiksi kaupunkielämän paikoiksi. Onko Vaasankadusta mahdollista kehittää kävelykatu, joka palvelee monipuolisesti eri väestöryhmiä eri vuorokaudenaikoina? Voisiko Karhupuiston ja Matti Heleniuksen puiston välistä tilaa kehittää aukiomaiseksi kohteeksi, jossa viivytään pidempäänkin?

Kesäkatukohteet ovat valikoituneet sekä suunnittelun lähtökohtina toimineiden vuorovaikutusaineistojen että suunnittelun vuorovaikutuksen aikana esiin nousseiden toiveiden perusteella. Asukkaat ovat toivoneet etenkin Vaasankadulle ja Fleminginkadulle parannuksia katujen kävelävyyteen ja viihtyisyyteen esimerkiksi lisäämällä katuvihreää ja istumisen mahdollisuuksia.

Kaupunkilaisten näkemysten tueksi kesäkatukohteita on myös analysoitu kesäkatujen toimintamallin mukaisesti. On arvioitu, että Kallion kohteissa täyttyvät seuraavat kriteerit:

- Kadun sijainti suhteessa nykyisiin jalankulkuvirtoihin (huomioidaan esimerkiksi joukkoliikennepysäkit sekä palveluiden sijainti sekä saatavilla olevat jalankulkijalaskentojen tulokset)
- Kadun rooli autoliikenteen ja joukkoliikenteen näkökulmasta (mahdollisuus ohjata autoliikennettä vaihtoehtoisille reiteille, joukkoliikenteen reitit ja mahdolliset pysäkkien ja reittien uudelleen järjestelyt)
- Kadun varren toimintojen potentiaali levittäytyä katutilaan (ravintoloiden ja kahviloiden sekä olemassa olevien terrassien määrä kadulla)
- Kadun kaupunkikuva ja nykyiset kävely-ympäristön laatutekijät (kadun mittakaava, kadun valoisuusolosuhteet, kadun varren arkkitehtuuri, korttelirakenne sekä ympäristön kulttuurihistorialliset arvot)
- Mahdollisuus järjestää huolto- ja pelastusliikenne siten, että kesäkadusta muodostuu eloisa ja viihtyisä paikka kävelijöille, jossa on mukava viipyä.

Kesäkatukohteet ja toteutuksen periaatteet

Kesäkatujen pääkohteita ovat Vaasankatu, Fleminginkatu ja Porthaninkatu, jotka täyttävät edellä mainitut kriteerit. Lisäksi alueelle toteutetaan pienempiä kohteita esimerkiksi Torkkelinaukiolle, Kallion kirkon edustalle sekä Vilhovuorenkadulle.

Vaasankadulla on potentiaalia menestyä kävelykatuna, jossa viivytään pidempiäkin aikoja. Katu sijaitsee runsaiden jalankulkuvirtojen lähellä Sörnäisten metroasemaa (nykyisin noin 4 000 jalankulkijaa vuorokaudessa), kadulla on runsaasti suosittuja terasseja, kadun mittakaava on miellyttävä ja kortteliväli tarpeeksi lyhyt luomaan vaihtelevaa ja mielenkiintoista katutilaa kävelijälle. Kadun rooli on myös nykyisin erittäin vähäinen autoliikenteen näkökulmasta nykyliikennemäärien ollessa noin 1 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Huoltoliikenne on mahdollista järjestää siten, että kadun kiinteistöt voidaan saavuttaa myös kadun ollessa kävelykatuna.

Vaasankadulle tutkitaan kävelykatua välille Kinaporinkatu–Kustaankatu ja Kustaankadusta länteen yksisuuntaista pihakatua. Vaasankadun potentiaali eloisana kävelykatuna laskee metroasemalta kauemmaksi liikuttaessa jalankulkijavirtojen vähentyessä. Kesäkatujen avulla tutkitaan, onko Vaasankadun mahdollista kehittyä eloisaksi ja kaikkia käyttäjäryhmiä palvelevaksi kävelykaduksi, jossa viivytään pidempiäkin aikoja, vai soveltuuko katu koko pituudeltaan paremmin rauhalliseksi paikalliskaduksi, jossa on yhä paikallista autoliikennettä huoltoliikenteen ja kiinteistölle ajon ohella. Myös tästä syystä Vaasankadulla halutaan kokeilla osuuksia sekä kävely- että pihakatuna.

Vaasankadun kesäkatutoteutus on leikkisä ja kadulle on suunniteltu tuotavan esimerkiksi erilaisia keinoja, katutaidetta ja pimeässä hohtavia penkkejä. Teemaväriä on punainen.

Fleminginkatua on suunniteltu yksisuuntaiseksi pihakaduksi. Kadun varrella on melko runsaasti katutilaan levittäytyviä terasseja, mutta hieman vähemmän kuin Vaasankadulla. Fleminginkadun mittakaava ja korttelivälit ovat katutilan käveltävyyden kehittämisen näkökulmasta hyviä. Fleminginkatu ei sijaitse lähellä joukkoliikenteen solmukohtia, mutta alueella on hyvä joukkoliikenteen palvelutaso, sillä alueen välitömässä läheisyydessä sijaitsevat raitiovaunulinjojen 3 ja 9 pysäkit sekä bussilinjojen 502, 73 ja 74 väliaikaiset päätepysäkit. Jalankulkijoita on noin 2 500–3 000 vuorokaudessa. Katu on nykytilassaan paikallinen kokoojakatu, jonka autoliikennemäärät ovat noin 3 500 ajoneuvoa vuorokaudessa, joten suunnittelussa on huomioitu tarve laskea kadun autoliikennemääriä viihtyisän kesäkadun luomiseksi. Teemaväriä Fleminginkadulla on Pride.

Fleminginkadulla välillä Agricolankatu-Viides linja Karhupuiston kohdalla katua ehdotetaan suljettavaksi kokonaan moottoriajoneuvoliikenteeltä, jotta Karhupuisto ja Matti Heleniuksen puisto yhdistyvät yhtenäiseksi kaupunkitilaksi. Alueella on nyt jo aktiivinen lippakioskin terassi ja Karhupuisto on suosittu paikka oleskella. Jotta aukiosta saadaan eloisa kaikkina vuorokauden aikoina, tuodaan aukiolle runsaasti erilaisia aktiviteetteja tanssilavasta pingikseen ja petankkiin sekä varataan tilaa uudelle terassille. Tavoitteena on, että tästä kesäkatuosuudesta muodostuu toimenpiteiden myötä kaupunkielämältään merkittävä paikka, Kallion sydän, joka houkuttelee paikallisten lisäksi kauempaakin kävijöitä. Teemaväriä Karhupuistossa on keltainen.

Myös Fleminginkadun varrella sijaitsevalle Franzeninaukiolle luodaan ainoastaan kävelijöiden käytössä olevaa kaupunkitilaa aukion reunoille varsinkin nykyisin suosittujen terassien tuntumaan aukion pohjois- ja länsipuolelle, johon sijoitetaan viherkeidas ja riippumattoja. Franzeninaukion rooli kaupunkielämän paikkana on kuitenkin paikallisempi kuin Karhupuiston.

Porthaninkatu sijaitsee lähellä Hakaniemen metroasemaa ja nykyisin jalankulkijoita liikkuu kadulla vuorokaudessa noin 4 000. Kadun varrella on runsaasti katutilaan levittäytyviä terasseja. Porthaninkadulla liikennöi kaksi raitiovaunulinjaa, joten kesäkatutoteutus tehdään leventämällä jalkakäytävää kadunvarsipysäköinnin tilaan. Kadulle tuodaan katuvihreää, istumapaikkoja sekä taidetta luomaan mielenkiintoista kävelyympäristöä. Teemaväriä Porthaninkadulla on vihreä.

Kesäkadut ovat Kalliossa kaksi kesäkautta: 2025 ja 2026. Kesäkatujen aikana arvioidaan toteutusten onnistumista ja järjestelyjä voidaan kehittää kausien välillä. Toimivimpia järjestelyitä voidaan tarvittaessa jatkaa myös vuoden 2026 jälkeen, etenkin kohteissa, joihin valmistellaan pysyviä parannuksia. Kesäkatujen toimintamallin mukaisesti kesäkatujärjestelyitä voidaan toistaa kohteessa niin kauan, kunnes kohteeseen saadaan poliittisen päätöksenteon myötä pysyvä parannus. Onnistuneiden kohteiden jatkoa talvikaudelle selvitetään kokeilun aikana kunnossapidon tarpeet huomioiden. Vastaavasti joitain kesäkatuosoituksia voidaan myös päättää suunniteltua aiemmin.

Kesäkatujen vaikutukset

Aiemmat kesäkadut ovat kadun käyttäjien mielestä parantaneet kadun viihtyisyyttä. Jalankulkijamäärät ovat joko pysyneet samana tai nousseet riippuen kohteesta. Kallion kesäkatujen voidaan olettaa kasvattavan katujen viihtyisyyttä ja etenkin oleskelijoiden määriä. Sen sijaan vaikutuksia jalankulkijamääriin on vaikeaa arvioida etukäteen.

Nykytilanteessa katujen käyttäjät ovat arvioineet kesäkatukohteiden viihtyisyyttä asteikolla 1–5, jossa arvosana 5 on viihtyisin. Kaikkien kesäkatujen viihtyisyyden keskiarvoksi on muodostunut 3,5. Käyttäjät toivoivat paikan päällä tehdyissä haastatteluissa (n=100) kaduille lisää vehreyttä ja mahdollisuutta viettää aikaa julkisessa tilassa terassien ohella. Kesäkatutoteutuksen myötä on luvassa parannuksia molempiin tekijöihin.

Kallion aluetta on tarkasteltu laajemmin rauhallisen liikkumisen naapurustona tai liikennesoluna, jossa alueen paikalliskadut palvelevat ai-noastaan sieltä lähtevää ja sinne saapuvaa autoliikennettä. Liikenteen rauhoittaminen vähentää alueella moottoriajoneuvoliikenteen aiheuttamia haittoja, kuten päästöjä, melua ja estevaikutusta.

Kesäkadut kohdistuvat vähäliikenteisille autoliikenteen paikallisverkon kaduille, eikä niillä ole täten vaikutusta autoliikenteen sujuvuuteen laajemmalla alueella. Alueelle tehdyn liikennemallinnuksen mukaan Fleminginkadulta (KVL 3 500) siirtyy kesäkatujen myötä autoliikennettä Kaarlenkadulle, Sörnäisten rantatielle ja Eläintarhantielle, mutta siirtymät ovat maltillisia eivätkä ne aiheuta huomattavaa haittaa autoliikenteen sujuvuuteen näillä kaduilla. Mallinnuksen mukaan Fleminginkadun liikennemäärä saadaan laskettua pihakadulle sopivalle tasolle alle 500 ajoneuvoon vuorokaudessa. Myös aiemmat kesäkatutoteutukset ovat osoittaneet, että liikennemäärät laskevat tuntuvasti kesäkatutoteutuksen myötä. Esimerkiksi Kasarmikadulla yksisuuntaisena pihakatuna toimineen kesäkadun liikennemäärät olivat kesäkadun aikana vain noin viidennes sen siitä mitä ne olivat ennen kesäkatua.

Alueella käynnissä olevat työmaat aiheuttavat väliaikaisesti autoliikenteen sujuvuudelle selvästi enemmän haittaa kuin kesäkadut. Työmaiden aikaiset haitat autoliikenteen sujuvuudelle sijoittuvat voimakkaimmin Eläintarhantielle ja Hakaniemenrantaan kesällä 2025.

Kesäkaduilla voidaan arvioida olevan positiivinen vaikutus pyöräliikenteen mukavuuteen ja turvallisuuden tunteeseen. Kesäkatuatkaisulla tuetaan turvallista pyöräilyä ajoradalla kaiken ikäisille ja kykyisille. Alueelle tehtyjen liikennelaskentojen mukaan pyöräilyä ja sähköpotkulautailua esiintyy jonkun verran jalkakäytävillä, mikä kertoo siitä, etteivät kaikki koe ajoradalla pyöräilyä nykyisin turvalliseksi ja miellyttäväksi. Pyöräilijämääriin kesäkaduilla ei odoteta olevan suurta vaikutusta.

Joukkoliikenteen palvelutasoon kohdistuu jonkin verran muutoksia bussiliikenteen osalta Fleminginkadun kesäkatutoteutuksen myötä. Kallion kesäkatujen vuoksi bussilinjojen 502, 73 ja 74 väliaikaiset päätepysäkit siirretään pois Karhupuistosta ja ajoreitteihin tehdään muutoksia siten, että ne kiertävät kesäkadut Kaarlenkadun kautta. Linjojen 73 ja 74 muutokset eivät vaikuta merkittävästi joukkoliikenteen palvelutasoon. Linjan 502 uusi reitti aiheuttaa paikoitellen joukkoliikenteen palvelutason heikkenemistä Karhupuiston ympäristössä kävelymatkojen kasvaessa pysäkeille. Palvelutaso puolestaan paranee Hakaniemen torin ympäristössä. Kesällä 2025 linjan 502 reittiin ja pysäkkijärjestelyihin vaikuttaa oleellisesti myös Kruunusiltojen työmaa, mikä heikentää palvelutasa etenkin Linjojen ja Eläintarhantien ympäristössä. Kesällä 2025 joukkoliikenteen palvelutaso heikkenee koko Kalliossa Kruunusiltojen työmaahan liittyvän Siltasaarenkadun ratikkakatkon myötä. Ratikkaa korvaava bussi 23 kiertää kesäkadut Kaarlenkadun kautta. Kesällä 2026 vaikutukset joukkoliikenteen palvelutasoon ovat pienemmät Kruunusiltojen työmaan vaikutusten poistuessa. Joukkoliikenteen ratkaisut on suunniteltu yhteistyössä HSL:n kanssa.

Kesäkatujen vaikutukset alueella toimiviin yrityksiin voidaan arvioida olevan vähäisiä, mutta positiivisia. Kansainvälisissä esimerkeissä ja tutkimuksissa on havaittu, että kävelyalueiden lisääminen ja katu ympäristön viihtyisyyden kohentaminen lisäävät alueen kävelijä-, oleilija- ja asiakasmääriä. Vaikutukset alueen yrityksiin vaihtelevat kohteittain neutraaleista positiivisiin. Joissain tapauksissa on tutkittu ja todettu näiden muutosten kasvattavan alueen liikevaihtoa. Kallion alueella on paljon yrityksiä, jotka voivat hyötyä ohikulkevan ihmisvirran määrän kasvusta. Kokeilun myötä mahdollistuu yritysten toimintojen laajentuminen katutilaan nykyistä enemmän. Kalliossa on jo nyt runsaasti katutilaan levittäytyviä yrityksiä, joten vaikutusten yrityksiin voidaan tältä osin olettaa olevan positiivisia.

Alueen saavutettavuus on toinen keskeinen alueen elinvoimaan ja yritysten toimintaedellytyksiin vaikuttava tekijä viihtyisyyden ohella. Kesäkatujen myötä alueen saavutettavuuteen kaikki kulkumuodot huomioiden kohdistuu hyvin vähäisiä vaikutuksia. Autoliikenteen matka-aikojen pitenemisen ei voida arvioida vaikuttavan alueen yritysten saavutettavuuteen autolla siinä määrin, että sillä olisi liiketoimintaan huomattavia vaikutuksia.

Kadunvarsipysäköintipaikkojen väheneminen kesäkaduilla vaikuttaa sekä asukkaisiin asukaspysäköintipaikkojen osalta että niihin yritysten asiakkaisiin, jotka saapuvat palveluihin autolla ja ovat aiemmin hyödynneet kadunvarsipysäköintiä. Kokeilun aikana pysäköintipaikkaa joutuu nyt mahdollisesti etsimään hieman kauempaa. Eniten pysäköintipaikkoja vähenisi Vaasankadulla (n. 66), Fleminginkadulla (n. 64), Porthaninkadulla (n. 56) ja Agricolankadulla (n. 42).

Kesäkatuihin voi liittyä mielikuvia alueen saavutettavuuden heikentymisestä, mutta toisaalta kävelyolosuhteiden parantumisella odotetaan olevan positiivisia vaikutuksia mielikuviin.

Haasteena yritysvaikutustenarvioinnissa on kuitenkin se, ettei katutilassa tapahtuvien muutosten osuutta pystytä erottamaan muista vaikuttavista tekijöistä. Kallion kesäkatujen osuutta ei voida erottaa esimerkiksi yleisen taloustilanteen tai verkkokaupan kehittymisen aiheuttamista vaikutuksista.

Yhteistyö ja vuorovaikutus

Kallion kesäkatujen valmistelu on alkanut kaupunkilaisten toiveista ja aktiivisuudesta. Kallion alueelle on toivottu kesäkatuja ja parannuksia kävely-ympäristöön useassa eri kyselyssä. Kaupunkilaiset ovat myös itse aktiivisesti ehdottaneet osallistuvan budjetoinnin avulla parannuksia alueen viihtyisyyteen ja liikkumiseen kävellen ja pyörällä.

Kallion kesäkatujen valmistelussa vuorovaikutus alueen asukkaiden, yritysten ja yhdistysten kanssa aloitettiin ennen suunnittelua. Yrittäjille ja yhdistyksille järjestettiin tilaisuus KYMP-talolla 20.8.2024 ja asukkaille Kallion kirjastolla 4.9.2024. Lisäksi Kallion kirjastolla pidettiin 5.–6.9.2024 suunnittelupäivystystä, jossa sai jättää ideoita ja ajatuksiaan kesäkaduista.

Varhaisella osallistumismahdollisuudella oli mahdollista saada suunnitelmiin vahvasti mukaan kaupunkilaisten ajatukset toimenpiteiden kohdentamisesta, suunnittelua ohjaavista teemoista sekä konkreettisista ratkaisuksista kesäkaduille. Suunnittelua oli mahdollista tehdä käyttäjälähtöisesti ja rakentaa suunnitelmat pohjautuen alueen asukkaiden ja toimijoiden ajatuksiin.

Sekä asukas- että yritysvoorovaikutuksessa kesäkadut keräsivät runsaasti positiivista palautetta ja parannukset katutilan viihtyisyyteen etenkin katuvihreän ja istumismahdollisuuksien lisäämisen osalta herättivät kaupunkilaisissa innostusta. Vuorovaikutuksessa pidettiin tärkeänä sitä, että myös kaupunkilaisten oma käden jälki ja ideat näkyvät konkreettisesti toteutuksessa.

Asukkaat ovat korostaneet suunnittelussa kiinnitettävän huomioita sosiaaliseen turvallisuuteen, liikenneturvallisuuteen, alueen siisteyteen sekä lasten ja nuorten näkökulmaan. Asukkaat ovat toivoneet myös tapahtumallisuutta ja kulttuuria kesäkaduille sekä monipuolisia mahdollisuuksia pelaamiselle ja leikille. Idea Vaasankadun kävelykadusta keräsi asukkailta positiivista palautetta ja kadulle toivottiin myös ei-kaupallista istuskelu- ja oleskelutilaa.

Yrittäjät ovat pitäneet tärkeänä monipuolisia aktiviteetteja ja tapahtumallisuutta kesäkaduilla. Monet yrittäjistä ovat toivoneet myös laajempia terassialueita. Fleminginkadulle visioitu Pride-teema nousi suoraan alueen yrityksiltä ja yhdistyksiltä. Moni yrittäjistä on maininnut aikovansa hyödyntää markkinoinnissaan kesäkatuja ja toivoi kesäkaduille omaa tunnistetta, jonka voisi esittää esimerkiksi oman liiketilan ikkunassa. Myös yrittäjät ovat pitäneet tärkeänä eri väestöryhmien huomioimista ja korostivat Kallion kuuluvan kaikille. Yritysvoorovaikutuksessa ainoat huolenaiheet liittyivät huoltoliikenteen toimivuuteen.

Asukas- ja yritysvoorovaikutuksen lisäksi suunnittelussa on tehty yhteistyötä lähialueen oppilaitosten ja harrastusyhteisöjen kanssa. Karhupuistoon on tulossa tanssilava tanssijoiden toiveesta ja lavalle järjestetään kaikille avoimia tanssitapahtumia. Yhteistyötä kesäkatujen ja alueen oppilaitosten välille toivottiin myös asukkaiden ja yrittäjien puolelta. Yhteistyö Taideyliopiston kanssa on aloitettu, ja heidän kanssaan toteutetaan yhteistyössä taidetta kesäkaduille.

Seuranta

Kesäkatujen vaikutuksia seurataan liikenteellisistä, sosiaalisista ja yritystoiminnan näkökulmista. Liikenteellisiä vaikutuksia seurataan jatkuvalla kameroihin perustuvalla liikenteenlaskennalla, joka on käynnistetty nykytilan kartoittamiseksi kesäkuussa 2024. Liikenteenlaskenta jatkuu kesäkatujen ajalle, jolloin saadaan kattavaa vertailutietoa jalankulun, pyöräliikenteen ja moottoriajoneuvoliikenteen määrällisistä muutoksista Kallion alueella. Sosiaalisten vaikutusten seuranta tehdään keskustan kesäkaduilta tutulla havainnointi- ja haastattelututkimuksella. Tutkimus on aloitettu nykytilan kartoittamiseksi kesällä 2024. Havainnointia ja haastatteluja tehdään jälleen kesän 2025 ja kesän 2026 aikana, jotta saadaan vertailutietoa kaduilla oleskelun sekä katujen viihtyi-

syiden muutoksista. Havainnointia tehdään ihmisten oleskelun ja liikumisen lisäksi katujen huoltoliikenteen toimivuudesta, mikä on myös aloitettu nykytilan kartoittamiseksi kesällä 2024. Yritysvaikutusten seurantakokonaisuus on niin ikään käynnistetty syksyllä 2024. Kyselyn avulla pyritään seuraamaan kesäkatujen vaikutusta yritysten liiketoimintaan ja toimintaedellytyksiin. Jotta kesäkatujen vaikutusta osattaisiin suhteuttaa paremmin muihin liiketoimintaan vaikuttaviin tekijöihin, kyse-lyt toteutetaan samanmuotoisina toiselle kesäkatujen ulkopuoliselle vertailualueelle. Vertailualueena yrityskyselyssä toimii Punavuori. Lautakunnalle tuodaan väliaikatietoja kesäkaduista ensimmäisen kesäkauden 2025 jälkeen.

Kustannukset

Vuosien 2025 ja 2026 kesäkatukokeiluihin on kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa varattu 1 500 000 euroa vuodessa sisältäen väliaikaisten järjestelyjen suunnittelun ja toteutuksen sekä kesäkatujen vaikutusten seurannan.

Kokeilun toteutuksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan kesien 2023 ja 2024 kokeiluihin hankittuja kalusteita ja varusteita. Kesäkatujen suunnittelu ja toteutus vaativat kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoiden työpanosta.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunta päättää yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Henna Kluge, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 21337
henna.kluge(a)hel.fi
Valtteri Karttunen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52747
valtteri.karttunen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liikenteellinen seuranta Kallion kesäkadut
- 2 Havainnointi ja haastattelut Kallion kesäkadut
- 3 Vuorovaikutustilaisuuksien yhteenveto 2024 Kallion kesäkadut
- 4 Yritysvaikutustenarviointi Kallion kesäkadut
- 5 Yrityskysely Kallio ja Punavuori
- 6 Suunnitelmaluonnokset Kallion kesäkadut

12.11.2024

Asia/11

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 603

Ääniopastuksen periaatteet liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä Helsingissä

HEL 2024-013269 T 08 01 07

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavina oli liikenneinsinööri Paula Tuovinen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Sami Kuuselan ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Paula Tuovinen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37093
paula.tuovinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ääniopastuksen periaatteet liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää:

- hyväksyä jatkosuunnittelussa ohjeellisena noudatettavaksi ääniopastuksen periaatteet liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä Helsingissä
- ääniopastuksen laajentamisen toteuttamisesta vuosina 2025-2029 niillä esteettömyyden erikoistason suojateillä, joilla se on teknisesti mahdollista, noin 300 000 € vuosikustannuksin
- toteuttamisen seurannasta Kaupunkiympäristölautakunnassa kahdesti seuraavan valtuustokauden aikana.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat

Kaupunkiympäristön toimiala on laatinut periaatteet ja suunnitelman ääniopastuksen laajentamiseksi liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä Helsingissä Kaupunginvaltuuston 14.6.2023 tekemän päätöksen mukaisesti. Työ on tehty konsulttityönä, joka valmistui lokakuussa 2024.

Helsingin kaupunki aloitti järjestelmällisesti edistämään esteettömyyttä Helsinki kaikille -projektilla vuonna 2002 laatiessaan mm. esteettömyyteen liittyviä kriteerejä, suunnitteluohjeistuksia ja periaatteita. Vuonna 2012 kaupunginjohtaja perusti esteettömyysasioiden neuvottelukunnan, joka laati ensimmäiset esteettömyyslinjaukset (päivitetty vuonna 2022). Esteettömyyteen liittyvä lainsäädäntö on muuttunut vuoden 2012 jälkeen ja monet silloin laadituista linjauksista ovat nykyisin jo osa normaalia toimintaa.

Helsingin kaupungin esteettömyyden erikoistason ja perustason reitit on päivitetty vuonna 2023 koko kaupungin alueella. Esteettömyystavoitteisiin liittyen liikennevalo-ohjattujen risteysten ääniopastuksen laajentaminen on ajankohtaista.

Helsingissä on noin 460 liikennevalo-ohjattua risteystä, joissa on yksi tai useampi suojatie. Tällä hetkellä noin 60 %:ssa näistä risteyksistä on ääniopastus vähintään yhdellä suojatiellä. Jos tarkastellaan suojateiden lukumäärää, niin noin joka kolmannessa Helsingin 1180:stä valo-ohjatusta suojatiestä on ääniopastus. Ääniopastus on yleensä asennettu vähintään yhdelle risteuksen pääkadun ylittävälle suojatielle ottaen huomioon mm. joukkoliikenteen pysäkkien sijainnit. Lisäksi Helsingin kaupunki on tehnyt vuosien ajan yhteistyötä Helsingin ja Uudenmaan näkövammaiset ry:n kanssa. Olemassa oleviin liikennevalo-ohjattuihin risteysiin ääniopastus on pyritty lisäämään yhdistyksen ja yksittäisten kaupunkilaisten toivomiin kohteisiin.

Ääniopastuksen periaatteet

Konsulttityössä laadittiin suunnitteluperiaatteet ja ohjeistus, joiden pohjalta ääniopastus on mahdollista toteuttaa yhdenmukaisesti liikennevalo-ohjattuihin risteysiin ja erillisille suojateille. Työssä on esitetty periaatekuvat ääniopastuslaitteiden sijoittamisesta erityyppisillä suojateilla. Työhön sisältyi haastattelutilaisuuden järjestäminen näkövammaisten yhdistysten kanssa. Lisäksi työssä tehtiin esteettömyyden erikoistason reiteillä olevien liikennevalo-ohjattujen suojateiden ääniopastuksen nykytilanteen kartoitus ja selvitettiin päivitystarpeet.

Työssä laadittujen suunnitteluperiaatteiden mukaan ääniopastus asennetaan liikennevalo-ohjatussa risteyksessä aina pääkadun ja alueellisten kokoojakatujen ylittävälle suojateille. Lisäksi ääniopastus asenne-

taan kaikille esteettömyyden erikoistason reiteillä oleville suojateille. Perustason reiteillä ääniopastuksen edellytykset arvioidaan tapauskohtaisesti. Näkövammaisten yhdistysten haastattelutilaisuudessa nousi esiin tarve lisätä ääniopastuskoteloihin taktiilliset kohokuviot, joilla osoitetaan suojatien suunta sekä ylitettävien ajokaistojen lukumäärä ja tyyppi.

Ääniopastuksen laajentamisen suunnitelma

Nykytilanteen kartoituksen perusteella esteettömyyden erikoistason reiteillä on noin 500 liikennevalo-ohjattua suojatietä. Näistä ääniopastus puuttuu noin 320:ltä suojatieltä. Ääniopastuksen lisääminen nykyisiin risteyksiin on monessa kohteessa haastavaa. Opastus tulee toteuttaa siten, että suojatien käyttäjille ei tule epäselvyyttä siitä, mitä risteyksen suojatietä tai sen osaa ääni tarkoittaa. Ääniopastimia ei useimmiten ole mahdollista lisätä helposti jo olemassa oleviin liikennevaloristeysten pylväisiin niiden sijoittelusta johtuen. Ääniopastuksen lisääminen edellyttääkin usein kaivutöitä pylvässiirtojen tai uusien pylväiden asentamisen sekä sähkökaapeloinnin uusimisen vuoksi. Aina uusien pylväiden lisääminenkin ei ole mahdollista, jos niille ei olemassa olevasta katutilasta löydy sopivaa paikkaa siten, että myös esimerkiksi kunnossapitokalustolle jää riittävästi tilaa. Tarkemmassa risteyskohtaisessa liikennevalojen rakentamissuunnittelussa selviää, kuinka suureen osaan näistä 320:stä ääniopastus on mahdollista toteuttaa.

Konsulttityössä arvioitiin karkealla tasolla kustannukset, jotka aiheutuvat ääniopastuksen asentamisesta niille esteettömyyden erikoistason liikennevalo-ohjatuille suojateille, joilla ei tällä hetkellä ole ääniopastusta. Yhteensä kustannusten arvioitiin olevan noin 1,5 milj. euroa, josta työkustannusten osuus on noin 845 000 euroa ja materiaalikustannusten osuus noin 670 000 euroa. Lisäksi risteyskohtainen rakentamissuunnittelu, rakennuttaminen sekä liikennevalojen ohjelmointi edellyttävät omaa työtä. Työn yhteydessä arvioitiin, että ääniopastuksen asennukset olisi mahdollista toteuttaa viiden vuoden aikana, joka tarkoittaa noin 300 000 euron vuosikustannusta. Ylläpitokustannusten kasvua ei tässä työssä arvioitu.

Kaupunkiympäristön toimiala tulee toteuttamaan esteettömyyden erikoistason suojateiden ääniopastusten asentamisen vuosien 2025-2029 aikana niille liikennevalo-ohjatuille suojateille, joille se on mahdollista asentaa. Vuonna 2025 kohteina ovat ydinkeskustassa Mannerheimintien risteykset sekä Kauppatorin ja Esplanadien ympäristö. Esikaupunkialueella kohteena ovat kaupunki uudistusalueet, joista puutteita on Malmilla ja Kannelmäessä. Sitä seuraavina vuosina työn alle otetaan vuosittain kohteita sekä kantakaupungin että esikaupungin alueelta.

Kaupunkiympäristölautakunta seuraa työn etenemistä kahdesti seuraavan valtuustokauden aikana.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan lautakunta päättää yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Paula Tuovinen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37093
paula.tuovinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Ääniopastuksen periaatteet liikennevalo-ohjatuissa risteyksissä Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 604

Rakennettujen kiinteistöjen myyntisuunnitelma

HEL 2024-014014 T 10 01 01 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Anni Sinnemäen ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Päivi Korpela, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 75144
paivi.korpela(a)hel.fi

Liitteet

1 Myyntisuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä liitteen 1 mukaisen myyntisuunnitelman, jonka perusteella seuraavat rakennetut kohteet myydään:

- Töölön virastotalo, Taka-Töölö
- Sturenkatu 18-20 (Stadin ammattiopisto), Vallila
- Sturenkatu 22 (Stadin ammattiopisto), Vallila
- Sturenkatu 25, Vallila
- Kustaa Vaasan tie 13 (Toukolakoti), Toukola
- Soutustadion, Merikannontie 8, Taka-Töölö
- Laivapojanaukio 2, (Sonckin talo), Länsisatama
- Kallvikinniementie 9, (Ravintola Maininki), Vuosaari
- Malmin raitti 3, Malmi
- Husön kartanon rakennukset, Talosaari
- Pohjolankatu 3, Käpylä
- Skatanniementie 19, (Skatan tila) Vuosaari

- Talin siirtolapuutarhan kerhorakennus, Pitäjänmäki
- Kulosaaren kartanon tie 46, Kulosaari
- Vuorilahden kurssikeskus, Vuorilahdentie 5, Laajasalo
- Vuorilahdenniemi, Wuorion ja Bergvikin huvila, Vuorilahdentie 5
- Telakkarakennukset, Nahkahousut-niminen saari, Lauttasaari

Esittelijän perustelut

Strategiset linjaukset

Kaupunginhallitus on päättänyt 22.6.2020 (400 §) Helsingin kaupungin toimitilastrategiasta. Päätöksen yhtenä osana todetaan, että kaupunki harjoittaa aktiivista omistajapolitiikkaa luopumalla niistä tiloista, joita ei tarvita omassa palvelutuotannossa ja joiden omistamiseen ei liity muita strategisia syitä tai pitkän tähtäimen palvelutilatarpeita. Myös kaupunginvaltuuston 13.10.2021 (293 §) hyväksymässä Helsingin kaupunkistrategiassa viitataan kaupunginhallituksen tekemään toimitilastrategiaan. Kaupunkistrategiassa todetaan linjauksen jatkuvan, eli kiinteistöistä, jotka eivät ole kaupungin käytössä, luovutaan.

Myyntisuunnitelman valmistelu

Kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmässä hyväksyttiin 1.11.2021 tiloista ja rakennuksista luopumisen toimintamalli ja tavoitteet. Toimintamallissa toimialan sisälle on perustettu kaksi ryhmää, suunnittelu-ryhmä ja ohjausryhmä. Ryhmiin kuuluu edustus tontit-yksiköstä, tilat-yksiköstä, asemakaavoituksesta, rakennusvalvonnasta ja kaupunginmuseosta. Suunnitteluryhmän tavoitteena on nostaa myytäväksi ja/tai kehitettäväksi kohteita ja valmistella niistä esitys ohjausryhmälle. Ohjausryhmän hyväksymä esitys tuodaan kaupunkiympäristölautakunnan päätettäväksi. Lautakunnan päätöksen jälkeen suunnitteluryhmä aikatauluttaa jatkotoimet ja raportoi toteutuneet myynnit ja muut taloudelliset arvot ohjausryhmälle. Ohjausryhmän valvoo asetettujen tavoitteiden toteutumista ja arvioi prosessin toimivuutta. Tavoitteena on saavuttaa 1+2 malli, jossa lautakunta päättää aina seuraavalle vuodelle myytäväksi tai kehitettäväksi tulevat kohteet sekä saa tiedon seuraavan kahden vuoden aikana prosessiin mahdollisesti tulevista kohteista.

Myyntiprosessista

Nyt esiin nostetut kohteet ovat olleet joko tyhjänä tai niissä on vuokralainen, mutta yhteistä kohteille on, etteivät ne ole kaupungin toimitilastategiassa esitettyjä kaupungin omaan palvelutarpeeseen tarvittavia kohteita. Kohteet ovat valittu myös niin, että ne voidaan myydä tai ainakin myyntiprosessi voidaan aloittaa vuoden 2025 aikana.

Rakennukset myydään ensisijaisesti avoimella hintakilpailulla ja tontti vuokrataan. Jos kohde sijaitsee yleisellä alueella esimerkiksi puistossa, tarvittava maa-alue vuokrataan. Tarvittava vuokra-alue määräytyy kohteen käytettävyyden ja toiminnan vaatiman tilantarpeen mukaan. Joissakin poikkeustapauksissa rakennuksen kanssa voidaan myös myydä tontti, jos se on kohteen kunnostamisen tai alueen kehittämisen kannalta merkittävää. Jos myytävässä kohteessa on pitkäaikainen vuokralainen, niin kohdetta voidaan tarjota vuokralaiselle tai hänen osoittamalleen vuokralaisen läheiselle yhteistyötaholle. Kauppahinta perustuu neuvotteluihin ja neuvottelutuloksen markkinaehtoisuus varmistetaan ulkopuolisen asiantuntijan arvioin.

Kohteet, joissa on kehityspotentiaalia kaavamuutoksen kautta, esitetään myytäväksi joko niin, että kaupunki vie itse kaavamuutosprosessin valmiiksi, tai niin, että kohde kehitetään yhdessä tulevan ostajan kanssa. Molemmissa tapauksissa kohde myydään hintakilpailulla tai mahdollisesti yhdistetyllä hinta- ja laatu/konseptikilpailulla.

Myytävät kohteet

Nyt myyntiin esitettäviin seitsemääntoista kohteeseen on tulossa merkittäviä perusparannuksia tai niissä on jo välittömiä toimia vaativia remonttitarpeita. Kaupungin ei ole tarkoituksenmukaista nykyisen tilastrategian mukaisesti investoida kohteisiin muuta kuin välttämättömät ylläpitoa vaativat korjaukset. Kyseisten kohteiden laskennallinen korjausvelka on noin 47,4 miljoonaa euroa. Korjausvelalla tarkoitetaan summaa, jolla kohde saadaan remontoitua kohtuulliseen käyttökuntoon. Helsingin kaupungin korjausvelan laskennassa käytetään lähtö- ja tavoitetasona 75 % kuntoluokkaa, eli korjausvelan määrä on laskennallisesti se määrä, jolla rakennus saadaan remontoitua tavoiteltuun 75 % käyttökuntoon.

Myytäväksi esitettävien kohteiden yhteenlaskettu hoitokulu kaupungille on vuositasolla noin 1,5 milj. euroa.

Jokainen kohde vaatii erillisen päätöksen myynnistä ja mahdollisesta tontin- tai muun maa-alueen vuokraamisesta. Kohteiden myyntiin laittamisesta päätetään erikseen suunnittelu- ja ohjausryhmän johdolla.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunta tai sen määräämä viranhaltija päättää kiinteistöjen tai rakennusten myynnistä tai vaihdossa luovuttamisesta kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa. Kaupunginhallitus on päätöksellään 18.9.2017 (865 §) vahvistanut kiinteistöjen ja rakennusten myyntiä tai vaihdossa luovuttamista koskevan toimivallan rajan siten, että kau-

12.11.2024

punkkiympäristölautakunta päättää kiinteistöjen tai rakennusten myynneistä tai vaihdossa luovuttamisesta, kun sopimuksen kokonaisarvo on enintään 5 miljoonaa euroa.

Kaupunkiympäristölautakunta on päätöksellään 3.10.2017 (135 §) delegoinut toimivaltaansa myydä tai vaihdossa luovuttaa kiinteistöjä tai rakennuksia kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun tonttipäällikölle ja tontit-yksikön päällikölle. Tonttipäällikkö päättää myynnistä tai vaihdossa luovuttamisesta kiinteistöjen tai rakennusten kokonaisarvon ollessa yli 500 000 euroa ja enintään 1 500 000 euroa tai ilman euromääräistä ylärajaa, jos luovutus perustuu kiinteistökaupan esisopimukseen tai vuokrasopimuksen osto-optioehtoon. Tontit-yksikön päällikkö päättää myynnistä tai vaihdossa luovuttamisesta kiinteistöjen tai rakennusten kokonaisarvon ollessa enintään 500 000 euroa.

Delegointipäätöksessä lautakunta myös edellyttää, että delegointipäätöstä koskevien kiinteistöjen myyntisuunnitelmat tuodaan lautakunnalle tiedoksi vuosittain tai tarvittaessa useammin.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Päivi Korpela, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 75144
paivi.korpela(a)hel.fi

Liitteet

1 Myyntisuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Rakennukset ja yleiset alueet
Asemakaavoitus

§ 605

Kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2024 talousarvion toteutumisennuste 3/2024

HEL 2024-003708 T 02 02 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi kaupunkiympäristön toimialan vuoden 2024 talousarvion toisen toteutumisennusteen.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat yksikön päällikkö Piia Bäckström ja talous- ja suunnittelupäällikkö Maria Sillanpää. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Piia Backström, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 32098
piia.backstrom(a)hel.fi
Maria Sillanpää, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 36211
maria.sillanpaa(a)hel.fi

Liitteet

- Toimintasuunnitelman toteutumisennuste KYMP_03_2024
- Käyttötalouden euromääräinen ennuste talousarviokohdittain KYMP_03_2024
- Investointien euromääräinen ennuste talousarviokohdittain KYMP_03_2024
- Sitovat toiminnan tavoitteet ennuste KYMP_03_2024
- Muut toiminnan tavoitteet ennuste KYMP_03_2024
- Palvelukustannukset ja suoritteet talousarviokohdittain ennuste KYMP_03_2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarvion vuoden 2024 noudattamisohjeisen mukaan talousarvion toteutumisennuste laaditaan vuoden aikana kolme kertaa. Toimialojen on saatettava talousarvion toteutumisennuste myös lautakuntansa tietoon. Toteutumisennuste on laadittu talousarviokohdittain.

Talousarvion toteutumisennusteen ensisijainen vertailuperusta on lautakunnan vuodeksi 2024 vahvistama toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti kaupunginvaltuuston 19.6.2024 (129 § ja 130 §) tekemin muutoksin.

Kaupunkiympäristön toimialan käyttötalous sisältää talousarviokohdat:

1. Kaupunkirakenne ja hallinto, TA-kohta 3 10 01 (brutto)
2. Tilat ja rakennuttaminen, TA-kohta 3 10 02 (netto)
3. Asuntotuotanto, TA-kohta 3 10 03 (netto)
4. HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet, TA-kohta 3 10 04 (brutto)
5. Tuki Liikenneliikelaitokselle, TA-kohta 3 10 06 (brutto)
6. Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle, TA-kohta 3 10 07 (netto)
7. Palvelut ja luvat, TA-kohta 3 10 08 (netto)
8. Yleisten alueiden kunnossapito, TA-kohta 3 10 09 (brutto)

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovana eränä on:

- brutto-talousarviokohdissa toimintamenot
- netto-talousarviokohdissa toimintakate

Käyttötalous

3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto

Tulojen (toimintatuotot ja valmistus omaan käyttöön) arvioidaan ylittävän tulosbudjetin noin 7,4 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 454,5 miljoonaa euroa

Rakentamisen markkinatilanne säilyy edelleen ennusteitakin huonompana. Tällä on suoria vaikutuksia suunnittelutyöhön, kun hankkeita peruuntuu ja suunnittelua joudutaan tekemään uudestaan. Hankkeille joudutaan neuvottelemaan uusia toteuttajia ja jo sovittuja asioita joudutaan neuvottelemaan uudestaan. Yksityiselle maalle laaditut kaavat peruuntuvat maanomistajien vetäytyessä, millä on vaikutusta koko vuoden kaavoitusmääriin. Kaupungin maalle tehtävän asuntokaavoituksen tavoitteiden ennustetaan kuitenkin toteutuvan.

Rakentamisen markkinatilanteesta johtuen ei aloitettujen asuntojen kokonaismäärän kehityksessä ole tapahtunut kohentumista. Asuntoaloitusten määrä säilyy hyvin alhaisella tasolla aiempiin vuosiin verrattuna. Kaupunki kuitenkin ylläpitää normaalia suunnitelmatasoa ja turvaa luovutuskelpoisten tonttien määrän tavoitteen mukaisesti. Toisin sanoen

kaupunki turvaa kasvun ja asuntotuotannon edellytykset markkinatilanteen kohentumista odottaessa.

Maanvuokratulot ylittävät 336,0 miljoonan euron tulosbudjetin 14,0 miljoonalla eurolla, josta ulkoisia tuloja on 6,0 miljoonaa euroa ja kaupungin sisäisiä tuloja 8,0 miljoonaa euroa. Maankäyttösopimustulot ylittävät 20,0 miljoonan euron tulosbudjetin 15,0 miljoonalla eurolla muun muassa Pasilan keskitornin alueen Senaatin kaupan johdosta. Heikon markkinatilanteen vuoksi maanmyyntitulojen arvioidaan jäävän tavoittelusta 87,0 miljoonasta eurosta ja asettuvan 40,0 miljoonan euron tasolle, josta muodostuvat 38,0 miljoonan euron myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan. Muussa pääomataloudessa rakennuksia ja osakehuoneistoja ennustetaan myytävän 40,0 miljoonalla eurolla, josta erotuksena syntyvät myyntivoitot 27,0 miljoonaa euroa kirjataan luovutusvoittona talousarviokohtaan. Kaupunkirakenteeseen on kirjattu alkuvuonna myyntituloja 20,3 miljoonaa euroa muun muassa Tennispalatsin myynnistä. Yhteensä luovutusvoittoja arvioidaan kertyvän tilikaudella 65,0 miljoonaa euroa.

Sitovien toimintamenojen määrän arvioidaan alittavan tulosbudjetin noin 1,2 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 73,2 miljoonaa euroa. Alitus aiheutuu pääosin rekrytointiviiveistä, organisaatiomuutoksen myötä tehdyistä sisäisistä henkilösiirroista sekä palvelujen ostoista.

3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto *)	TUBU 2024	ENN. 3/2024
	1 000 EUR	1 000 EUR
Toimintatuotot yhteensä	444 070	451 487
Valmistus omaan käyttöön	3 000	3 000
Tulot yhteensä	447 070	454 487
Toimintakulut yhteensä	74 397	73 192
Toimintakate	372 673	381 295
Poistot	12 836	11 462
Tulos	359 837	369 833

*) Talousarviokohta sisältää seuraavat kaupunkiympäristön toimialan bruttobudjetoidut toiminnot: Maankäyttö ja kaupunkirakenne - palvelukokonaisuus ja Toimialan yhteiset palvelut.

3 10 02 Tilat ja rakennuttaminen

Tulosbudjetissa asetetun sitovan toimintakatetavoitteen arvioidaan ylittyvän noin 1,5 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 266,9 miljoonaa euroa.

Tilat palvelun sitovan toimintakatteen ennustetaan ylittävän tulosbudjetin 0,9 miljoonaa euroa budjetoitua suurempana. Tulojen arvioidaan ylittävän tulosbudjetin 0,9 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 615,8 miljoonaa euroa. Kasvua tulee erityisesti sisäisistä vuokratuotoista johdun hankeaikataulujen muutoksista. Toimintamenojen arvioidaan toteutuvan kokonaisuudessaan budjetin mukaisesti, ennusteen ollessa 349,9 miljoonaa euroa. Kunnossapidon kustannusten arvioidaan nousevan 1,8 miljoonaa euroa. Henkilöstömenoissa säästöä arvioidaan toteutuvan 1,2 miljoonaa euroa ja muissa kustannuksissa 0,6 miljoonaa euroa.

Yleiset alueet neton sitovan toimintakatteen ennustetaan ylittävän tulosbudjetin noin 0,5 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 1,8 miljoonaa euroa. Tulojen (myyntituotot sekä valmistus omaan käyttöön tulot) arvioidaan ylittävän 0,4 miljoonalla eurolla. Henkilöstömenoissa säästöä arvioidaan toteutuvan 0,1 miljoonaa euroa.

3 10 02 Tilat ja rakennuttaminen	TUBU 2024	ENN. 3/2024
*)	1 000 EUR	1 000 EUR
Toimintatuotot yhteensä	609 910	612 700
Valmistus omaan käyttöön	10 300	8 900
Tulot yhteensä	620 210	621 600
Toimintakulut yhteensä	354 773	354 707
Toimintakate	265 437	266 893
Poistot	160 000	160 000
Tulos	105 437	106 893

*) Nettobudjetoitu talousarviokohta.

3 10 03 Asuntotuotanto

Asuntotuotannon sitovan toimintakatetavoitteen - 7,9 miljoonaa euroa arvioidaan ylittävän 6,3 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa -1,6 miljoonaa euroa.

Korkomenojen arvioidaan alittavan budjetin 5,6 miljoonalla eurolla, johdun yleisen korkotason laskusta. Henkilöstökulujen arvioidaan alittavan budjetin 0,5 miljoonalla eurolla, avoimena olevien vakanssien vuoksi. Hankkeiden tuloutuksen arvioidaan ylittävän budjetin 0,2 miljoonalla eurolla. Asuntotuotannon markkinatilanne on edelleen haastava ja myymättömistä asunnoista on kuluvana vuonna kertymässä hoito- ja pääomavastikekuluja 1,3 miljoonaa euroa. Vastikekulujen arvioidaan toteutuvan budjetin mukaisesti.

3 10 03 Asuntotuotanto *)	TUBU 2023	ENN. 3/2024
	1 000 EUR	1000 EUR
Toimintatuotot yhteensä	31 416	31 578
Valmistus omaan käyttöön		
Tulot yhteensä	31 416	31 578
Toimintakulut yhteensä	39 307	33 124
Toimintakate	-7 891	-1 546
Poistot	80	80
Tulos	- 7 971	-1 626

*) Nettobudjetoitu talousarviokohta.

3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet

HSL-kuntayhtymän maksuosuuksien arvioidaan toteutuvan tulosbudjetin 242,4 miljoonan euron mukaisesti. HSL:n osavuositarkastuksen 3 toteamaksi on ennustettu 265,0 miljoonaa euroa, jolloin ennusteen toteutuessa Helsinki käyttäisi ylijäämäkertymiä tänä vuonna 22,6 miljoonaa euroa.

HSY-kuntayhtymän maksuosuuksien ennustetaan toteutuvan tulosbudjetin 2,3 miljoonan euron mukaisesti.

3 10 06 Tuki Liikenneliikelaitokselle

Tuki Liikenneliikelaitokselle arvioidaan alittavan tulosbudjetin 2,4 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 17,3 miljoonaa euroa.

3 10 07 Infrakorvaus HSL:ltä ja maksu Kaupunkiliikenne Oy:lle

Tulosbudjetissa asetetun sitovan toimintakatteen arvioidaan ylittävän noin 0,05 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa -14,0 miljoonaa euroa.

Tulojen arvioidaan ylittävän tulosbudjetin 0,8 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 39,5 miljoonaa euroa. Menojen ylitys 0,8 miljoonaa euroa aiheutuu poistojen toteutumisesta budjetoitua korkeampina. Isojen hankkeiden todellinen keskimääräinen poistoaika on alempi kuin budjettilaskelmissa on arvioitu.

3 10 08 Palvelut ja luvat

Talousarviokohdan sitovan toimintakatteen arvioidaan alittuvan noin 3,0 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 31,5 miljoonaa euroa.

Tulojen ennustetaan alittavan tulosbudjetin 8,2 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 142,5 miljoonaa euroa. Katutyöluvut ja aluevuokrauk-

set eivät toteudu tulosbudjetin mukaisesti vaan niiden ennustetaan jäävän 4,0 miljoonaa euroa tulosbudjetista. Muutos johtuu suurimpien asiakkaiden kokonaislaskutuksen vähenemisestä. Rakentamisen suhdannetilanne vaikuttaa myös rakennusvalvonnan ja kaupunkimittauksen laskutettavan työn määrään, mutta tämä oli huomioitu budjetissa.

Tuottavuusohjelma on tuottanut tulosta pysäköinninvalvonnassa, mikä näkyy valvontatapahtumien määrissä. Yrityspysäköintitunnusten tuotot eivät ole toteutuneet tulosbudjetin mukaisesti, ja pysäköinnin valvonnan tulojen ennustetaan alittavan tulosbudjetin 1,5 miljoonalla eurolla.

Toimintamenojen arvioidaan alittavan tulosbudjetin 5,2 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 111,0 miljoonaa euroa. Säästöä kertyy henkilöstömenoista sekä palvelujen ostoihin kohdistuvien projektien viivästyksistä.

Kaupunkiympäristölautakunnan esitysehdotus kaupunginhallitukselle talousarviokohtaan 3 10 08, Palvelut ja luvat, sitovan toimintakatetavoitteen alitusoikeuden myöntämisestä käsitellään tässä kokouksessa myöhemmin erillisenä asiana.

3 10 08 Palvelut ja luvat *)	TUBU 2024	ENN. 3/2024
	1 000 EUR	1 000 EUR
Toimintatuotot yhteensä	150 788	142 549
Valmistus omaan käyttöön		
Tulot yhteensä	150 788	142 549
Toimintakulut yhteensä	116 261	111 019
Toimintakate	34 527	31 530
Poistot	428	1 111
Tulos	34 099	30 419

*) Nettobudjetoitu talousarviokohta.

3 10 09 Yhteisten alueiden kunnossapito

Säästötoimista huolimatta sitovan toimintamenojen määrän ennustetaan ylittävän tulosbudjetin 1,6 miljoonalla eurolla. Staran syksyllä ilmoittamat, ja loppuvuonna laskutettavat lumenvastaanotto toiminnan lisäkustannukset ovat 1,8 miljoonaa euroa ennakoitua suuremmat, joten niitä ei pystytä kattamaan nykyisillä lumenvastaanottomaksuilla. Lumenvastaanottomaksuun on suunnitelmassa korotus vuonna 2025.

Säästöjä syntyy muun muassa sähkön hinnasta ja henkilöstömenoista yhteensä 0,2 miljoonaa euroa.

Kaupunkiympäristölautakunnan esitysehdotus kaupunginhallitukselle talousarviokohdan 3 10 09, Yleisten alueiden kunnossapito, sitovan toimintamenojen ylitysoikeuden myöntämisestä käsitellään tässä kokouksessa myöhemmin erillisenä asiana.

3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito *)	TUBU 2024	ENN. 3/2024
	1 000 EUR	1 000 EUR
Toimintatuotot yhteensä	10 424	10 834
Valmistus omaan käyttöön		
Tulot yhteensä	10 424	10 834
Toimintakulut yhteensä	102 382	103 982
Toimintakate	-91 958	-93 148
Poistot	100 000	95 000
Tulos	-191 958	-188 148

*) Bruttobudjetoitu talousarviokohta.

Kaupunkiympäristön toimialan toteutumisenennuste on esitetty liitteessä 1 ja käyttötalouden euromääräinen ennuste talousarviokohdittain liitteessä 2.

Investoinnit

Investoinnit, tulot

Vuonna 2024 kiinteän omaisuuden myynniksi talousarviosta poiketen ennustetaan noin 40,0 miljoonaa euroa, josta kiinteän omaisuuden myyntiin kirjataan tasearvon mukaiset 2,0 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät 38,0 miljoonan euron luovutusvoitot kirjataan talousarviokohtaan 3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto. Vuoden 2024 kolmen ensimmäisen neljänneksen yhteenlaskettu myyntitulo jäi rakennusalan voimakkaassa laskusuhdanteessa noin 37,0 miljoonaan euroon. Pääosa saadusta myyntitulosta muodostui Eteläisen Postipuiston asema-kaavan maankäytösopimuksen johdosta tehdyn maanluovutuksen perusteella.

Vuonna 2024 kiinteistöjä ja osakehuoneistoja ennustetaan myytävän 40,0 miljoonalla eurolla, josta muuhun pääomatalouteen kirjataan tasearvon mukaiset 13,0 miljoonaa euroa. Erotuksena syntyvät myyntivoitot 27 miljoonaa euroa kirjataan luovutusvoittona talousarviokohtaan 3 10 01 Kaupunkirakenne ja hallinto.

Väestönsuoja korvauksia arvioidaan perittävän 0,1 miljoonaa euroa.

Investoinnit, menot

Investointimenoihin on käytettävissä yhteensä 829,8 miljoonaa euroa. Määrärahan ennustetaan alittuvan noin 138,0 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 691,8 miljoonaa euroa. Tästä Kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön osoitetut investointimäärärahat ovat 702,3 miljoonaa euroa. Määrärahan ennustetaan alittuvan noin 102,6 miljoonalla euroalla, ennusteen ollessa 599,7 miljoonaa euroa.

Kaupunkiympäristön toimialan investointien toimintasuunnitelman toteutumisennuste on esitetty liitteessä 1 ja investointiennusteen yhteenvedotaulukko liitteessä 3.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Toimialan neljästä sitovasta tavoitteesta kolmen ennustetaan toteutuvan, yhden osalta toteutumista ei vielä voida ennustaa.

Seuraavien kolmen sitovan tavoitteen ennustetaan toteutuvat:

- Rakennusten ja yleisten alueiden energiatehokkuus paranee ja uusiutuvan energian käyttö kasvaa
- Luonnon monimuotoisuuden edellytykset, viherverkon yhtenäisyys ja ekologiset verkostot turvataan suunnitelmallisen luonnonsuojelun ja uusien viheralueiden myötä
- Kaupunkitasolla asetetut kasvu- ja asuntotuotantotavoitteet saavutetaan

Seuraavan sitovan tavoitteen toteutumista ei vielä voida ennustaa, sillä kaupunkilais- ja asiakastyytyväisyyskyselyn tuloksia ei ole vielä käytettävissä:

- Kaupunkilais- ja asiakaskokemus paranee vahvemman asiakkuuksien johtamisen kautta

Ennuste sitovien toiminnan tavoitteiden toteutumisesta on esitetty liitteessä 4.

Muut toiminnan tavoitteet

Ennuste muiden toiminnan tavoitteiden toteutumisesta on esitetty liitteessä 5.

Palvelukustannukset ja suoritteet

Ennuste palvelukustannusten ja suoritteiden toteutumisesta on esitetty liitteessä 6.

Esittelijä

12.11.2024

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Piia Backström, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 32098

piia.backstrom(a)hel.fi

Maria Sillanpää, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 36211

maria.sillanpaa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Toimintasuunnitelman toteutumisennuste KYMP_03_2024
- 2 Käyttötalouden_euromääräinen_ennuste_talousarviokohdittain_KYMP_03_2024
- 3 Investointien_euromääräinen_ennuste_talousarviokohdittain_KYMP_03_2024
- 4 Sitovat_toiminnan_tavoitteet_ennuste_KYMP_03_2024
- 5 Muut_toiminnan_tavoitteet_ennuste_KYMP_03_2024
- 6 Palvelukustannukset ja suoritteet talousarviokohdittain_ennuste_KYMP_03_2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia/Talouden ohjaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 27.08.2024 § 389

Kaupunkiympäristölautakunta 07.05.2024 § 259

12.11.2024

§ 606

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle vuoden 2024 talousarvion sitovien määräraha-kohtien välisistä siirroista

HEL 2024-013671 T 02 02 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle vuoden 2024 talousarvion eräiden sitovien talousarviokohtien välisiä määrärahasiirtoja.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Tuula Pipinen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37269
tuula.pipinen(a)hel.fi
Hanna Mikkola, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 21357
hanna.mikkola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sitovan talousarviokohtaan 8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi alakohdista 8 08 01 03 Kalasatama ja 8 08 02 04 Kruunuvuorenranta siirretään talousarviokohdille 8 04 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi yhteensä 10,0 milj. euroa. Esitetyt määrärahasiirrot, yhteensä 10,0 milj. euroa, jakaantuvat seuraavasti:

Talousarviokohdista

8 08 01 03 Kalasatama	6,0 milj. euroa
8 08 02 04 Kruunuvuorenranta	4,0 milj. euroa

siirretään talousarviokohtiin

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset	6,0 milj. euroa
8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet	4,0 milj. euroa

Talousarviokohdan 8 10 Suuret liikennehankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi sitovien alakohtien välistä määrärahasiirtoa siten, että talousarviokohdalta 8 10 02 Sörnäistentunneli siirretään talousarviokohtaan 8 10 02 Kalasatama-Pasila yhteensä 2,2 milj. euroa seuraavasti:

Talousarviokohdasta

8 10 03 01 Sörnäistentunneli 2,2 milj. euroa

siirretään talousarviokohtaan

8 10 02 02 Liittyvät kadut ja liikenneväylät 2,2 milj. euroa

Kaupunkiympäristön toimiala on jatkanut infrahankkeiden toimeenpanoa vuonna 2024. Talousarviovuoden aikana on ollut tarpeen poiketa eräiden talousarviokohtien mukaisesta suunnitellusta toimeenpanosta. Vajeiden kattaminen on mahdollista toteuttaa sitovien talousarviokohtien käyttämättä jäävien määrärahojen välisinä siirtoina.

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

Vuoden 2024 talousarviossa talousarviokohdalle 8 04 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi on osoitettu 37,1 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 47,1 milj. euroa, joka ylittää käytettävissä olevan määrärahan 10,0 milj. euroa.

Määrärahan ylitystarpeisiin ovat vaikuttaneet hankkeiden laajuusmuutokset, odotettua korkeammat kustannukset ja töiden ennakoitua nopeampi eteneminen. Määrärahatarvetta ovat lisäksi nostaneet laadukkaat toimenpiteet Töölönlahdenpuistossa, Kiertotähdenpalstojen takuuajankorjaukset, Rosina Heikelin puiston viimeistelytyöt sekä leikki- ja liikunta-alueet Ruoholahden ja Tukholmanpuiston nousseet kustannukset.

Liikuntapaikkojen määrärahatarvetta ovat nostaneet muun muassa jalapalloseura Gnistanin kotiareenalla tehdyt perusparantamistoimet sekä kumirouheettomien tekonurmikenttien kalliimmat toteutuskustannukset. Oulunkylän liikuntapuiston tekojäärädan kunnostuksen työt ovat edenneet odotettua nopeammin ja urakoitsija pääsi myös aloittamaan työt alueella arvioitua aiemmin.

8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Vuoden 2024 talousarviossa talousarviokohdalle 8 08 Projektialueiden infrarakentaminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi on osoitettu 127,5 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 92,1 milj. euroa, joka alittaa käytettävissä olevan määrärahan 35,4 milj. euroa.

Talousarviokohdan 8 08 01 03 Kalasatama määräraha on 22,5 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 13,9 milj. euroa, joka alittaa käytettävissä olevan määrärahan 8,6 milj. euroa.

Talousarviokohdan 8 08 01 03 Kalasatama määrärahaa jää käyttämättä, koska Hermanninrannan suunnitteluaiakataulu pohjanvahvistusten, pumppaamon ja rakenteiden osalta ei ole mahdollistanut urakan käynnistymistä suunnitellussa aikataulussa.

Talousarviokohdan 8 08 02 04 Kruunuvuorenranta määräraha on 14,0 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 4,2 milj. euroa, joka alittaa käytettävissä olevan määrärahan 9,8 milj. euroa.

Talousarviokohdan 8 08 02 04 Kruunuvuorenranta määrärahaa jää käyttämättä Stansvikinkallion alueen valitusten takia. Valitusten käsittely on korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja päätöksiä odotetaan vuoden 2025 alkupuolella.

8 10 Suuret liikennehankkeet, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Vuoden 2024 talousarviossa talousarviokohdalle 8 10 Suuret liikennehankkeet kaupunginhallituksen käytettäväksi on osoitettu 93,0 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 89,8 milj. euroa, joka alittaa käytettävissä olevan määrärahan 3,2 milj. euroa.

Talousarviokohdan 8 10 02 Kalasatama-Pasila määräraha on 8,8 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 10,9 milj. euroa, joka ylittää käytettävissä olevan määrärahan 2,1 milj. euroa.

Talousarviokohdan 8 10 03 Sörnäistentunneli määräraha on 10,6 milj. euroa. Määrärahaa ennustetaan käytettävän 6,3 milj. euroa, joka alittaa käytettävissä olevan määrärahan 4,3 milj. euroa. Määrärahaa jää käyttämättä, koska Sörnäistentunnelin Kalasatamasta Pasilaan hankkeen yhteydessä toteutettu osuus valmistui ennakoitua nopeammin, joten määrärahatarve oli suunniteltua alhaisempi. Käyttämättä jäävästä määrärahasta 2,2 milj. euroa esitetään siirrettäväksi talousarviokohtaan 8 10 02 Kalasatama-Pasila.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja

12.11.2024

Leena Sutela

Lisätiedot

Tuula Pipinen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37269
tuula.pipinen(a)hel.fi

Hanna Mikkola, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 21357
hanna.mikkola(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 607

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle kaupunkiympäristön toimialan talousarviokohdan 3 10 08, Palvelut ja luvat, sitovan toimintakatteen alittamisesta vuonna 2024

HEL 2024-013959 T 02 02 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus esittäisi kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto myöntää vuoden 2024 talousarviokohdalle 3 10 08, Palvelut ja luvat, oikeuden alittaa sitova toimintakatetavoite enintään 3,0 miljoonalla eurolla.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Mari Randell, asiakkuusjohtaja, puhelin: 09 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Piia Backström, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 32098
piia.backstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialan talousarvion kolmannessa toteutumisennusteessa arvioidaan talousarviokohdan 3 10 08, Palvelut ja luvat, kaupunginvaltuuston hyväksymässä talousarviossa asetetun sitovan toimintakatetavoitteen 34,5 miljoonaa euroa alittuvan 3,0 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 31,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2024 tulosbudjetissa kaupunkiympäristölautakunta vahvisti talousarviokohdan tuloiksi 150,8 miljoonaa euroa. Tuloja arvioidaan toteutuvan 142,5 miljoonaa euroa, mikä on noin 8,2 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän.

Asukas- ja yrityspalvelujen Alueiden käyttö ja valvonta -yksikön osalta tuottoja kertyi odotettua vähemmän johtuen pääosin yleisten alueiden

tilapäisestä työmaakäytöstä perittävien maksutuottojen ennakoimattomasta muutoksesta kevään ja kesän aikana. Yleisten alueiden käytöstä kaivutyöhön tai muuhun työmaatoimintaan perittävät maksut ovat toteutuneet keväällä poikkeavasti ja tästä syystä niiden ennustetaan toteutuvan 4,0 miljoonaa euroa budjetoitua pienempinä.

Yleisten alueiden tilapäisestä työmaakäytöstä perittävät maksutuotot ovat kasvaneet voimakkaasti ja tasaisesti viimeisen viiden vuoden aikana (yhteensä 94 %). Pääosa maksutuotoista muodostuu keskusta-alueella tehtävistä toimitila- ja julkisten rakennusten hankkeista, joista 60 % on uudisrakentamista ja 40 % on korjausrakentamista. Maksutuotoista 70 % muodostuu 50 suurimman asiakkaan laskutuksesta, kun asiakkaita on yhteensä noin 800.

Vuonna 2023 maksutuottojen kasvu oli voimakasta rakennusalan suhdanteesta huolimatta, kasvua suhteessa edeltävään vuoteen oli 16 %. Vuonna 2024 rakennusalan tilanteeseen on varauduttu talousarvioennusteessa ennakoimalla yleisten alueiden tilapäisestä työmaakäytöstä perittävien maksutuottojen toteutuminen 10 % alempina suhteessa edeltävään vuoteen.

Alueiden käyttö ja valvonta -yksikkö on käyttänyt maksutuottojen ennustamiseen ja seurantaan suoritteisiin ja tulojen kasvuennusteeseen perustuvaa mallia. Vuonna 2024 yleisten alueiden tilapäiseen työmaakäyttöön liittyvät päätökset (suoritukset) ovat kasvaneet suhteessa edeltävään vuoteen. Kuitenkin kevään ja kesän aikana maksutuotot poikkesivat merkittävästi talousarvioennusteesta. Maksutuottojen muutos johtui suurimpien asiakkaiden kokonaislaskutuksen vähenemisestä.

Alueiden käyttö ja valvonta -yksikkö valmistelee uutta ennustemallia, joka ennakoii jatkossa tarkemmin maksutuottojen toteutumista. Lain mukaan yleisillä alueilla tehtävistä töistä on annettava ilmoitus kunnalle 21 päivää ennen töiden aloitusta tai aikataulumuutosta. Näin ollen tietoa käynnistyvistä ja valmistuvista hankkeista on aiemmin saatu verrattain myöhään. Suoritteiden sijaan jatkossa seurataan yksittäisiä hankkeita, tiivistetään asiakasyhteistyötä ja yhteistyötä kaupungin sisällä ennusteeseen tarvittavan tietopohjan muodostamiseksi. Syyskuussa 2024 maksutuotot ovat korjaantuneet talousarvioennusteen mukaisiksi ja trendi näyttää jatkuvan lokakuussa 2024.

Pysäköinninvalvonnan ja pysäköintipalvelujen osalta asukas- ja yrityspysäköintitunnustusten kuukausimaksuihin on tehty korotukset Helsingin pysäköintipolitiikan mukaisesti. Pysäköintitunnusten tulojen kasvuun budjetoitiin 5,0 miljoonaa euroa vuodelle 2024, joista yrityspysäköintitunnusten tuloihin arvioitiin 2,0 miljoonan euron kasvua verrattuna vuoteen 2023. Tämä tavoitteellinen kasvu ei ole toteutunut, ja pysä-

12.11.2024

köinninvalvonnan tulojen ennustetaan alittavan tulosbudjetin 1,5 miljoonalla eurolla.

Vuoden 2024 tulosbudjetissa kaupunkiympäristölautakunta vahvisti talousarviokohdan menoiksi 116,3 miljoonaa euroa. Menoja arvioidaan toteutuvan 111,0 miljoonaa euroa, mikä on 5,2 miljoonaa euroa budjetoitua vähemmän. Säästöjä kertyy henkilöstömenoista 1,1 miljoonaa euroa rekrytointeihin liittyvistä viivästyksistä, lomarahosta ja avoimista vakansseista.

Toimintakatteen alitus tarkentuu tilinpäätöksen valmistuttua.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Mari Randell, asiakkuusjohtaja, puhelin: 09 310 25823
mari.randell(a)hel.fi
Piia Backström, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 32098
piia.backstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia/Talouden ohjaus
Kaupunkiympäristön toimiala

§ 608

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle kaupunkiympäristön toimialan talousarviokohdan 3 10 09 Yleisten alueiden kunnossapito toimintamenojen ylityksestä vuonna 2024

HEL 2024-014136 T 02 02 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle että kaupunginhallitus esittäisi kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto myöntää vuoden 2024 talousarviokohdalle 3 10 09, Yleisten alueiden kunnossapito, oikeuden ylittää sille vuodeksi 2024 myönnettyt sitovat toimintamenot 1,6 miljoonalla eurolla.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Kari Pudas, tekninen johtaja, puhelin: 09 310 15291
kari.pudas(a)hel.fi
Hannu Seppälä, infrapäällikkö, puhelin: 09 310 38017
hannu.k.seppala(a)hel.fi
Piia Backström, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 32098
piia.backstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarvion kolmannessa toteutumisennusteessa arvioidaan talousarviokohdan 3 10 09, Yleisten alueiden kunnossapito, ylittävän talousarviossa hyväksytyt 102,4 miljoonan euron toimintamenot 1,6 miljoonalla eurolla, ennusteen ollessa 104,0 miljoonaa euroa.

Runsasluminen talvi sekä lumenvastaanottotoiminnan lisäkustannukset ylittävät budjetin arviolta 1,8 miljoonalla eurolla. Säästöjä kertyy halvemman sähköstä ja henkilöstömenoista yhteensä arviolta 0,2 miljoonaa euroa.

Kunnossapidon tulosbudjetti on mitoitettu 50 000 lumikuormalle. Talvi 2023-2024 oli tähän nähden runsasluminen, sillä lumikuormia kertyi

113 817 kappaletta. Talven lumimäärä ja kustannukset olivat siten huomattavat budjettiin verrattuna. Runsaslumisen talven kustannuksiin on pystytty kuitenkin vastaamaan tuottavuustoimenpiteillä, sopimushallintaa parantamalla eli muun muassa priorisoimalla tarkemmin lisätöiden toteutuksia sekä teettämällä budjetoitua vähemmän katu- ja viheralueiden korjauksia.

Budjetti ei sisältänyt toteutuvassa mittakaavassa lumenvastaanotto toiminnan lisäkustannuksia, joita on aiheutumassa arviolta 1,8 miljoonalla eurolla. Kirjanpidon toteuma 30.9.2024 mennessä oli 1,2 miljoonaa euroa ja ennuste loppuvuodeksi on 0,6 miljoonaa euroa.

Lumen vastaanottomaksujen tulisi lähtökohtaisesti kattaa lumenvastaanotto toiminnan kulut. Tämä lähtökohta ei nyt toteudu, vaan kustannukset ovat odotettua suuremmat. Staralta saatiin arvio vuoden 2024 kustannuksista syyskuussa ja tarkempi arvio lokakuun lopussa.

Suurin yksittäinen syy lumenvastaanotto toiminnan kustannusten kohoamiseen on Hernesaaren lumenvastaanotto toiminnan rajoitukset ja palvelutason voimakas nousu, jonka taustalla on ympäristöluvan tiukat ehdot. Kustannuksia nostavat muun muassa roskien tehostettuun keräämiseen sekä leviämisen estämiseen kehitetyt rakenteet.

Hernesaaren lumenvastaanotto toiminnan rajoittaminen on lisännyt palvelutarvetta ja kustannuspainetta muilla lumenvastaanotto paikoilla. Kustannukset ovat kasvaneet ennakoitua enemmän.

Johdon toimenpiteet

Ennusteen myötä lumenvastaanottomaksu tullaan tarkastamaan ensi vuodeksi ja alustavien laskelmien mukaan korotus tulee olemaan 100 %. Yksikön budjetointia ja ennustamista on kehitetty huomattavasti aiemmista vuosista ja uusi tapa on kuluvana vuonna ensimmäistä kertaa käytössä. Kehitystyötä jatketaan edelleen.

Toimintamenojen ylitys tarkentuu tilinpäätöksen valmistuttua.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Kari Pudas, tekninen johtaja, puhelin: 09 310 15291
kari.pudas(a)hel.fi
Hannu Seppälä, infrapäällikkö, puhelin: 09 310 38017
hannu.k.seppala(a)hel.fi
Piia Backström, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 32098
piia.backstrom(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia / Talouden ohjaus
Kaupunkiympäristö

§ 609

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ym. aloitteesta koskien ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistamista Helsingin kaupungin päätöksentekoon

HEL 2024-005245 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Minja Koskelan ja 24 muun valtuutetun aloitteen mukaan kaupungin päätöksentekoprosesseissa tulee liian usein vastaan tilanteita, joissa luontoa ja ilmastoa ei priorisoida muiden seikkojen noustessa ensisijaisiksi. Ihmisten näkökulman lisäksi kaupungin toiminnassa tulisi kuitenkin huomioida aina myös luonnon ja muiden lajien näkökulma.

Kunnianhimoinen ilmastovastuu ja luonnonsuojelu on yksi Helsingin kaupunkistrategian painopisteistä. Strategian mukaan kaupunki suojelee ja vaalii aktiivisesti monimuotoista luontoaan, suojelee arvokkaimmat alueet luonnonsuojeluohjelman 2015 - 2024 mukaisesti perustaan vähintään viisi uutta luonnonsuojelualuetta vuodessa ja toteuttaa kunnianhimoisesti vuonna 2021 hyväksytyä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa. Strategiassa linjataan myös, että kaupunki ei osoita rakentamista arvokkaimmille luontoalueille, ja että metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen ja metsien luontainen vanheneminen on keskeisin tavoite.

Helsingin kaupungin tarkastuslautakunta tarkasteli vuoden 2022 arviointikertomuksessaan asuinalueiden kaavoituksen vaikutusta viheralueisiin. Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko kaupunkiympäristön toimiala varmistanut viheralueiden säilymisen tai lisääntymisen asuinalueiden kaavoituksessa. Kaupunkistrategiassa 2021 - 2025 linjataan, että puiden ja vehreyden määrää kaupungissa lisätään, metsäistä verkostoa ja niittyverkostoa vahvistetaan ja Helsingin arvokkaimmille luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Toisaalta kaupunkistrategiassa tavoitellaan Helsingin asukasluvun kasvua, minkä vuoksi kaavoituksen pitäisi mahdollistaa uusien asuntojen valmistuminen.

Arvioinnin johtopäätöksinä tarkastuslautakunta totesi, että kaupunkiympäristön toimiala on pääosin varmistanut viheralueiden säilymisen ja vehreyden lisääntymisen asuinalueiden kaavoituksessa kaupunkistrategioiden 2017 - 2021 ja 2021 - 2025 mukaisesti. Kaavoitettujen

asuinalueiden rakentamisen seurauksena yhteenlaskettu viherpinta-alan määrä kaupungissa kuitenkin todennäköisesti vähenee. Tämä johtuu siitä, että kaavoituksessa joudutaan sovittamaan luontoa ja virkistysalueita koskevia tavoitteita yhteen muiden, muun muassa asuntotuotantoa koskevien tavoitteiden kanssa.

Arviointikertomuksen käsittelyssä kaupunkiympäristölautakunta totesi, että kaupunkiympäristön toimialan tulee edelleen suosia yleis- ja asemakaavoituksessa sellaisia ratkaisuja, jotka säästävät tai lisäävät suunnittelualueella sijaitsevaa kaupunkiluontoa tai puistoja mahdollisimman paljon. Toimialan tulee myös jatkaa Helsingin arvokkaimpien luontoalueiden määrittelytyötä ja saattaa työn tulokset mahdollisimman pian kaavoittajien hyödynnettäväksi sekä varmistaa, että kaavoituksessa on käytettävissä riittävästi ajantasaista luontotietoa. Kaupunkiympäristölautakunnan linjaamia suosituksia viedään toimialalla laajasti käytäntöön.

Ympäristönsuojelu ja luonnonsuojelulainsäädäntö

Kaupunginhallitus hyväksyi maaliskuussa 2024 Helsingin ympäristönsuojelun tavoitteet 2040, jossa asetetaan keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteet ympäristönsuojelun eri osa-alueille. Ympäristönsuojelun tavoitteet 2040 täydentää ja täsmentää kaupunkistrategiaa ympäristönsuojelun osalta. Siihen sisältyvät kaupunkistrategiassa asetetut tavoitteet ja siinä asetetaan tavoitteet myös niille ympäristönsuojelun osa-alueille, joita kaupunkistrategiassa ei erikseen mainita. Luonnon monimuotoisuuden suojeluun liittyvää tavoitetta on täsmennetty niin, että tavoitteena on pysäyttää Helsingissä tapahtuva luontokato vuoteen 2030 mennessä.

Ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojelulainsäädännössä keskeisiä toimintaa ohjaavia periaatteita ovat selvilläolovelvollisuus, huolellisuus ja varovaisuus sekä ennaltaehkäisyn ja haittojen minimoinnin periaatteet. Näitä toteuttavista säännöksistä keskeisimpiä ovat ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen selvilläolovelvollisuus (6 §) ja velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista (7 §), vesilain (528/2011) mukainen eräiden vesiluontotyyppien suojelu (11 §) sekä luonnonsuojelulain (9/2023) Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja merkittävän heikentämisen kieltä (34 §), tiukasti suojellun luontotyyppin hävittämisen- ja heikentämiskiello (65 §), eläin- ja kasvilajien rauhoittaminen (69 §) ja tiettyjen lajien esiintymis-, levähdys- ja lisääntymispaikkojen suojelu (77 - 79 §).

Lainsäädännön noudattaminen sekä kaupunkistrategian ja sitä täsmentävien ja täydentävien ympäristönsuojelun pitkän tähtäimen tavoitteiden edistäminen ovat keskeisiä lähtökohtia kaupunkiympäristön toimialalla.

Kaupunkistrategian ja ympäristönsuojelun ylätasoon tavoitteet konkretisoidaan toimenpiteiksi ympäristönsuojelun osa-alueohjelmissa ja vuosittain toiminnan suunnittelun yhteydessä. Sekä kaupunkistrategian että ympäristönsuojelun pitkän tähtäimen tavoitteet on Helsingissä asetettu lainsäädännön vaatimuksia huomattavasti kunnianhimoisemmalle tasolle.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja Uudenmaan ELY-keskus valvovat ympäristönsuojelulain ja vesilain noudattamista Helsingissä. Viranomaiset ovat laissa säädetyissä tehtävissään itsenäisiä ja riippumattomia. Luonnonsuojelulain valvontaviranomainen on Uudenmaan ELY-keskus. Valvonnalla varmistetaan ympäristölainsäädännön ja viranomaismääräysten noudattaminen sekä haitallisten ympäristömuutosten ehkäiseminen tai poistaminen. Ympäristönsuojeluviranomaisen valvontakeinoja ovat alustavat hallinnolliset toimet kuten ohjeet, suositukset, neuvonta ja kehoitus sekä viime kädessä pakkokeinot. Valvonta voi kohdistua niin yksityis- kuin oikeushenkilöihin (yritykset, kaupungin oma toiminta).

Ympäristöarvojen huomioiminen suunnittelussa

Luontoarvioiden huomioiminen suunnittelun, toteutuksen ja kunnossapidon eri vaiheissa perustuu kohdealueiden ajantasaisiin luontotietoihin, joita täydennetään tarvittaessa sopivilla luontoselvityksillä. Yleiskaavoituksessa ratkaistaan kaupunkirakenteen tasolla kaupunki-kehityksen periaatteita, jolloin tiedon tarvekin on yleistasonen. Osayleiskaavoituksessa sekä suunnitteluperiaatteita ja kaavarunkoja laadittaessa tuotetaan aluevaraustasoista suunnittelua, jolloin yleiskaavatasoa yksityiskohtaisempi tieto on tarpeen suunnittelun lähtökohdaksi ja vaikutusten riittävän tarkaksi arvioinniksi. Asemakaavataso ohjaa suoraan rakentamista, mikä tarkoittaa vastaavasti detaljoidumman tiedon tarvetta ja yleensä myös tarkentavia selvityksiä alueen erityispiirteistä. Suunnittelun tarkkuustason lisäksi tietotarpeisiin vaikuttaa myös alueen luonne ja herkkyys vaikutuksille.

Kaupunkiympäristön toimialalla on käynnissä kehitysprojekti, jossa varmistetaan toimialalla tuotettavan luontotiedon systemaattinen koaminen luontotietojärjestelmään sekä tarkistetaan toimialan suunnittelun, toteutuksen ja kunnossapidon prosessit sen suhteen, että luontotietojärjestelmään kerätty luontotieto otetaan niissä huomioon oikeassa prosessin vaiheessa.

Helsingin luontotiedot on koottu karttapalvelun osana ylläpidettävään luontotietojärjestelmään. Sen tiedot ovat pääosin julkisia, mutta joitakin lajitietoja on rajattu vain virkakäyttöön. Lisäksi kansallisessa Laji.fi-palvelussa on lajihavaintotietoja, joita tulee tarkastella osana kohde-

alueen luontoarvojen kokonaisarviota. Myös osa Laji.fi-palvelun tiedoista on rajattu vain virkakäyttöön.

Osana ammattitaitoista suunnittelua eri tasoilla punnitaan erilaisia arvoja myös strategisesta näkökulmasta. Kaupunkiympäristön toimialan suunnittelijoiden työhön kuuluu erilaisten ja monitahoisten arvojen suhteuttamista toisiinsa. Strateginen luontoarvio on mukana maisemasuunnittelussa eri vaihtoehtojen puntaroinnissa suhteessa laajempaan ekologiseen verkostoon, sen kytkeytyneisyyteen ja toimivuuteen. Puisto- ja viheraluesuunnittelussa noudetaan kestävän ympäristörakentamisen periaatteita, joissa ensimmäisenä lähtökohtana on olevan säilyttäminen resurssiviisaasti. Mikäli nykyisten rakenteiden säilyttäminen ei ole mahdollista, seuraava vaihtoehto on olemassa olevan kunnostaminen ja parantaminen. Viimeinen vaihtoehto on purkaminen tai uuden rakentaminen.

Ympäristöarvojen huomioiminen rakentamisessa ja kunnossapidossa

Kaupunki ohjaa ja rajoittaa rakentamisen ilmastopäästöjä sekä talonrakentamisessa että esirakentamisessa. Kaupunkialueella tapahtuvan talonrakentamisen elinkaaren hiilijalanjälkeä ohjataan kaavoituksen, kaavamääräysten, tontinluovutusehtojen, tontti- ja toteutuskilpailujen sekä omissa rakennushankkeissa erityisesti suunnitteluohjeiden kautta. Helsinki otti ensimmäisenä kaupunkina Suomessa käyttöön raja-arvon uusien asuin- ja palvelurakennusten elinkaaren hiilijalanjäljelle vuonna 2023. Asuin- ja palvelurakennusten raja-arvoa käytetään vaatimuksena uusissa asemakaavoissa, ja hiilijalanjäljestä voidaan määrätä myös tonttikilpailuissa sekä tontinluovutuksen ehtoissa.

Vaikka rakennusten säilyttäminen ei ole aina mahdollista, on rakennusten käyttötarkoituksen muuttaminen rakennusta muokaten ja korjaten usein parempi vaihtoehto hiilipäästöjen ja kaupungin kerroksellisuuden kannalta. Lautakunta kannusti edellyttämään hankkeilta itseltään riittävän kattavia ja läpinäkyviä kiinteistötaloudellisia selvityksiä, vahvistamaan edelleen toimialan omaa monimutkaisten purkamista ja säilyttämistä yhdistävien hankkeiden kiinteistötalouden arviointikykyään sekä tuomaan säilyttämistä ja purkamista vertaavia taloudellisia arvioita päätöksenteon tueksi.

Esirakentamisessa Helsingin kaupunki käyttää pohjanvahvistuksessa ainoastaan uusiopohjaisia sideaineita, joilla voidaan pienentää pohjanvahvistuksen hiilidioksidipäästöjä vähintään puoleen aiempaan verrattuna. Kalkkibetonin käyttö on kielletty pohjastabiloinnissa. Infra-hankkeissa tulee käyttää vähähiilistä betonia. Kaupungin omien toimittilojen ja palvelurakennusten uudisrakentamisessa rakennusten E-luku on vähintään 30 % kansallista raja-arvoa matalampi.

12.11.2024

Palvelurakennushankkeissa kartoitetaan tontin ja sen läheisyyden luontoarvot hankesuunnitteluvaiheessa. Luontoarvojen kartoitusmenetelmä on ollut käytössä kesästä 2023 alkaen, jolloin vaatimus sen tekemisestä tuli Helsingin kaupungin rakennusjärjestykseen. Infrarakentamisessa on otettu käyttöön ympäristöasiakirja, joka tuotetaan hankkeiden suunnitteluvaiheessa ja johon on koottu kaikki hankkeen ympäristönäkökohdat, jotka tulee ottaa huomioon rakentamisessa. Ympäristöasiakirjassa esitetään mm. kunkin rakennuskohteen erityistä huomiota vaativat ympäristötekijät, kuten herkäät vesistökohteet, uhanalaiset lajit ja suojeltavat luontoalueet. Rakennuttaja huolehtii, että hankkeen urakoitsija vastaa ympäristöasiakirjassa esitettyihin tilaajan vaatimuksiin ympäristösuunnitelmalla. Ympäristösuunnitelman toteutumista seurataan ja valvotaan rakennuttajan ja valvojien toimesta urakoiden aikana. Tarvittaessa urakoitsijalta edellytetään korjaavia toimenpiteitä ympäristöarvojen suojaamiseksi.

Henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti ympäristölainsäädännön mukaiseen työhön. Kaupungin palvelurakennusten rakennusurakoita koskee Työmaan ympäristöasiakirja, joka sisältää vaatimuksia mm. työmaavesien käsittelyyn, kasvillisuuden suojaamiseen, kemikaalien käsittelyyn ja jätteiden lajitteluun. Urakoitsija laatii työmaan ympäristö- ja jätehuolto-suunnitelman, joiden toteutumista seurataan työmaan aikana. Helsingin kaupunki on sitoutunut päästötön työmaa -green dealiin ja urakoissa noudatetaan siinä asetettuja vaatimuksia.

Pääkaupunkiseudun työmaavesiohje päivitettiin keväällä 2024 ja se on otettu vaiheittain käyttöön hankkeissa kesän ja syksyn 2024 aikana. Työmaavesien hallinnassa ja käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta herkkien vesikohteiden, esimerkiksi taimenpurojen, läheisyydessä ja varmistetaan ettei niille aiheuteta haittaa. Lisäksi toimialalla laadittiin keväällä 2024 Lintujen ja muiden eläinten pesinnän huomioinnin rakentamisessa -ohje. Ohjeessa kerrotaan mm. miten eläinten pesintä tulee huomioida ja miten voidaan ennakoida, ettei pesinnälle aiheuteta haittaa. Toimialan rakennushankkeiden suunnittelussa huomioidaan myös rakennusvalvonnan ohje Lintuturvallinen rakentaminen, joka julkaistiin helmikuussa 2024.

Ympäristö- ja luontoarvot huomioidaan laajasti yleisten alueiden kunnossapidossa ja kaikissa kunnossapidon prosessin vaiheissa. Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen on keskeinen osa kunnossapidon toimintaa. Sitä pyritään edistämään monin keinoin, kuten esimerkiksi lahoppuuta lisäämällä. Yleisten alueiden kunnossapito hankitaan kaupungin omalta rakentamispalveluliikelaitos Staralta tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Urakka-asiakirjat ovat keskeinen ohjauskeino kunnossapitourakoissa.

Helsingin kaupungin kaupunkistrategian painopisteet sekä ympäristötavoitteet on huomioitu kunnossapitourakoiden urakka-asiakirjoissa. Niistä tärkeimmät ovat urakkasopimus, urakkaohjelma, kunnossapidon tuotekortit sekä täsmentävät ohjeliitteet. Kunnossapitourakoiden kaikki työt on järjestettävä niin, että ympäristölle ei aiheudu tarpeettomia haittavaikutuksia. Urakoitsijoiden tulee kaikessa toiminnassaan noudattaa ympäristöön liittyvää lainsäädäntöä ja määräyksiä sekä määriteltyjä ohjeita.

Kunnossapidon hankintavaiheessa ympäristö- ja luontoarvoja edistetään ympäristöasioiden hallintaan ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvällä laatupisteityksellä. Urakkaohjelmassa määritellään urakassa noudatettavat ympäristömääräykset ja ohjeet sekä kunnossapitourakan tarkempi sisältö. Urakoitsijan tulee laatia urakkakohmainen ympäristösuunnitelma, jonka avulla tavoitellaan urakan ympäristövaikutusten minimointia, tiedostetaan ja ennakoidaan mahdolliset riskit sekä varaudutaan yllättäviin vahinkoihin. Ympäristösuunnitelmassa pääurakoitsijan tulee kuvata esimerkiksi alueen ympäristön erityispiirteet (mm. herkäät vesistöt sekä toimenpiteet vesistöjen suojaamiseksi). Urakan aikana ympäristösuunnitelman toteutumista seurataan osana sekä tilaajan valvontaa että urakoitsijan omavalvontaa. Urakoitsijan tulee myös täyttää urakan ympäristöraportti ja raportoida ympäristöasioista säännöllisesti.

Kunnossapidon tuotekortit määrittelevät urakoiden tarkemmat laatuvaatimukset ja ohjaavat urakkaan kuuluvien tehtävien tarkempaa suorittamista tuotteittain. Tuotekortit määrittelevät töiden suorittamisessa noudatettavat lait, asetukset ja ohjeet. Ympäristö- ja luontoarvot on huomioitu kunnossapidon tuotekorteissa. Esimerkiksi töiden toimenpiteajat on tarkkaan määritelty huomioiden muun muassa lintujen pesimäaika sekä töiden vaikutukset veden laatuun ja vesieliöihin. Suojellut ja uhanalaiset lajit on selvitettävä ennen kunnossapitotoimenpiteisiin ryhtymistä. Kunnossapitotöitä ohjataan lisäksi yksityiskohtaisemmillä ohjeliitteillä, esimerkiksi purokohtaiset toimenpideohjeet ja -kartat on laadittu 19 purolle. Urakka-asiakirjat päivitetään tarvittaessa. Urakoiden asiakirjoja tullaan tarkastelemaan ja päivittämään ympäristöasioiden osalta vuosien 2025 - 2026 aikana yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan Ympäristöpalveluiden kanssa.

Kunnossapitosopimukseen liittyviä ohjeita tarkennetaan tarvittaessa urakan aikana, kun työn suorittaminen edellyttää tarkempaa ohjaamista. Urakoiden sopimuksen mukaista laatua seurataan säännöllisesti tilaajan valvonnalla. Vuosittain kunnossapidon urakoitsijoille järjestettävässä kehittämisspäivässä on syksyllä 2024 teemana luontoarvojen huomioiminen kunnossapidossa.

Kaupunkiympäristön toimialalla käynnistyneessä luontotiedon välittymisen varmistavassa kehitysprojektissa tullaan parantamaan luontotiedon välittymistä kaikissa prosessin vaiheissa ja varmistamaan luontotietojen saatavuus entistä paremmin myös yleisten alueiden kunnossapidossa. Kehitysprojektissa laaditaan toimintatavat ja ohjeet, joilla luontotiedon huomioiminen varmistetaan kunnossapidon, rakennuttamisen ja ulkopuolisten toimijoiden toimenpiteissä. Osana työtä kehitetään luonto- ja vesialueisiin vaikuttavien kunnossapitotöiden raportointia ja dokumentointia. Yleisten alueiden kunnossapidossa on tehostettu tiedottamista sekä parannettu yhteistyötä ympäristöasioissa. Kunnossapitourakoitsijoilta tullaan edellyttämään aikaisempaa laadukkaampaa raportointia ympäristöön tai luontoon vaikuttavista toimenpiteistä. Kehitysprojektissa vahvistetaan tiedonkulkua ja yhteistyötä toimialan sisällä, jotta luontotiedon välittyminen voidaan varmistaa entistä paremmin kaikissa kaupunkiympäristön elinkaaren vaiheissa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lisätään lausuntoehdotukseen kappaleen 15 loppuun: "Vaikka rakennusten säilyttäminen ei ole aina mahdollista, on rakennusten käyttötarkoituksen muuttaminen rakennusta muokaten ja korjaten usein parempi vaihtoehto hiilipäästöjen ja kaupungin kerroksellisuuden kannalta. Lautakunta kannustaa edellyttämään hankkeilta itseltään riittävän kattavia ja läpinäkyviä kiinteistötaloudellisia selvityksiä, vahvistamaan edelleen toimialan omaa monimutkaisten purkamista ja säilyttämistä yhdistävien hankkeiden kiinteistötalouden arviointikykyään sekä tuomaan säilyttämistä ja purkamista vertaavia taloudellisia arvioita päätöksenteon tueksi."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 5

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Iida Haglund, Mika Raatikainen, Risto Rautava

Ei-äännet: 7

Mia Haglund, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen

Tyhjä: 0

Poissa: 1
Otto Meri

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 5–7 (1 poissa).

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Meri Louekari, strategiapäällikkö: 09 310 37375
meri.louekari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 10.04.2024 Koskela Minja Ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistaminen Helsingin kaupungin päätöksentekoon

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Minja Koskelan ja 24 muun valtuutetun aloitteen mukaan kaupungin päätöksentekoprosesseissa tulee liian usein vastaan tilanteita, joissa luontoa ja ilmastoa ei priorisoida muiden seikkojen noustessa ensisijaisiksi. Ihmisten näkökulman lisäksi kaupungin toiminnassa tulisi kuitenkin huomioida aina myös luonnon ja muiden lajien näkökulma.

Kunnianhimoinen ilmastovastuu ja luonnonsuojelu on yksi Helsingin kaupunkistrategian painopisteistä. Strategian mukaan kaupunki suojelee ja vaalii aktiivisesti monimuotoista luontoaan, suojelee arvokkaimmat alueet luonnonsuojeluohjelman 2015 - 2024 mukaisesti perustaen vähintään viisi uutta luonnonsuojelualuetta vuodessa ja toteuttaa kunnianhimoisesti vuonna 2021 hyväksytyä luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa. Strategiassa linjataan myös, että kaupunki ei osoita rakentamista arvokkaimmille luontoalueille, ja että metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen ja metsien luontainen vanheneminen on keskeisin tavoite.

Helsingin kaupungin tarkastuslautakunta tarkasteli vuoden 2022 arviointikertomuksessaan asuinalueiden kaavoituksen vaikutusta viheralueisiin. Arvioinnin pääkysymyksenä oli, onko kaupunkiympäristön toimiala varmistanut viheralueiden säilymisen tai lisääntymisen asuina-

lueiden kaavoituksessa. Kaupunkistrategiassa 2021 - 2025 linjataan, että puiden ja vehreyden määrää kaupungissa lisätään, metsäistä verkostoa ja niittyverkostoa vahvistetaan ja Helsingin arvokkaimmille luontoalueille ei osoiteta rakentamista. Toisaalta kaupunkistrategiassa tavoitellaan Helsingin asukasluvun kasvua, minkä vuoksi kaavoituksen pitäisi mahdollistaa uusien asuntojen valmistuminen.

Arvioinnin johtopäätöksinä tarkastuslautakunta totesi, että kaupunkiympäristön toimiala on pääosin varmistanut viheralueiden säilymisen ja vehreyden lisääntymisen asuinalueiden kaavoituksessa kaupunkistrategioiden 2017 - 2021 ja 2021 - 2025 mukaisesti. Kaavoitettujen asuinalueiden rakentamisen seurauksena yhteenlaskettu viherpinta-alan määrä kaupungissa kuitenkin todennäköisesti vähenee. Tämä johtuu siitä, että kaavoituksessa joudutaan sovittamaan luontoa ja virkistysalueita koskevia tavoitteita yhteen muiden, muun muassa asuntotuotantoa koskevien tavoitteiden kanssa.

Arviointikertomuksen käsittelyssä kaupunkiympäristölautakunta totesi, että kaupunkiympäristön toimialan tulee edelleen suosia yleis- ja asemakaavoituksessa sellaisia ratkaisuja, jotka säästävät tai lisäävät suunnittelualueella sijaitsevaa kaupunkiluontoa tai puistoja mahdollisimman paljon. Toimialan tulee myös jatkaa Helsingin arvokkaimpien luontoalueiden määrittelytyötä ja saattaa työn tulokset mahdollisimman pian kaavoittajien hyödynnettäväksi sekä varmistaa, että kaavoituksessa on käytettävissä riittävästi ajantasaista luontotietoa. Kaupunkiympäristölautakunnan linjaamia suosituksia viedään toimialalla laajasti käytäntöön.

Ympäristönsuojelu ja luonnonsuojelulainsäädäntö

Kaupunginhallitus hyväksyi maaliskuussa 2024 Helsingin ympäristönsuojelun tavoitteet 2040, jossa asetetaan keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteet ympäristönsuojelun eri osa-alueille. Ympäristönsuojelun tavoitteet 2040 täydentää ja täsmentää kaupunkistrategiaa ympäristönsuojelun osalta. Siihen sisältyvät kaupunkistrategiassa asetetut tavoitteet ja siinä asetetaan tavoitteet myös niille ympäristönsuojelun osa-alueille, joita kaupunkistrategiassa ei erikseen mainita. Luonnon monimuotoisuuden suojeluun liittyvää tavoitetta on täsmennetty niin, että tavoitteena on pysäyttää Helsingissä tapahtuva luontokato vuoteen 2030 mennessä.

Ympäristönsuojelu- ja luonnonsuojelulainsäädännössä keskeisiä toimintaa ohjaavia periaatteita ovat selvilläolovelvollisuus, huolellisuus ja varovaisuus sekä ennaltaehkäisyn ja haittojen minimoinnin periaatteet. Näitä toteuttavista säännöksistä keskeisimpiä ovat ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen selvilläolovelvollisuus (6 §) ja velvolli-

suus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista (7 §), vesilain (528/2011) mukainen eräiden vesiluontotyyppien suojelu (11 §) sekä luonnonsuojelulain (9/2023) Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja merkittävän heikentämisen kieltä (34 §), tiukasti suojellun luontotyyppin hävittämisen- ja heikentämisen kieltä (65 §), eläin- ja kasvilajien rauhoittaminen (69 §) ja tiettyjen lajien esiintymis-, levähdys- ja lisääntymispaikkojen suojelu (77 - 79 §).

Lainsäädännön noudattaminen sekä kaupunkistrategian ja sitä täsmen-
tävien ja täydentävien ympäristönsuojelun pitkän tähtäimen tavoitteiden
edistäminen ovat keskeisiä lähtökohtia kaupunkiympäristön toimialalla.
Kaupunkistrategian ja ympäristönsuojelun yltäason tavoitteet konkreti-
soidaan toimenpiteiksi ympäristönsuojelun osa-alueohjelmissa ja vuo-
sittain toiminnan suunnittelun yhteydessä. Sekä kaupunkistrategian et-
tä ympäristönsuojelun pitkän tähtäimen tavoitteet on Helsingissä ase-
tettu lainsäädännön vaatimuksia huomattavasti kunnianhimoisemmalle
tasolle.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja Uudenmaan ELY-keskus
valvovat ympäristönsuojelulain ja vesilain noudattamista Helsingissä.
Viranomaiset ovat laissa säädetyissä tehtävissään itsenäisiä ja riippu-
mattomia. Luonnonsuojelulain valvontaviranomainen on Uudenmaan
ELY-keskus. Valvonnalla varmistetaan ympäristölainsäädännön ja vi-
ranomais määräysten noudattaminen sekä haitallisten ympäristö-
muutosten ehkäiseminen tai poistaminen. Ympäristönsuojeluviran-
omaisen valvontakeinoja ovat alustavat hallinnolliset toimet kuten oh-
jeet, suositukset, neuvonta ja kehoitus sekä viime kädessä pakkokeinot.
Valvonta voi kohdistua niin yksityis- kuin oikeushenkilöihin (yritykset,
kaupungin oma toiminta).

Ympäristöarvojen huomioiminen suunnittelussa

Luontoarvioiden huomioiminen suunnittelun, toteutuksen ja kunnossa-
pidon eri vaiheissa perustuu kohdealueiden ajantasaisiin luontotietoi-
hin, joita täydennetään tarvittaessa sopivilla luontoselvityksillä. Yleis-
kaavoituksessa ratkaistaan kaupunkirakenteen tasolla kaupunki-
kehityksen periaatteita, jolloin tiedon tarvekin on yleistasoinen. Osay-
leiskaavoituksessa sekä suunnitteluperiaatteita ja kaavarunkoja laadi-
taessa tuotetaan aluevaraustasoista suunnittelua, jolloin yleiskaavata-
soa yksityiskohtaisempi tieto on tarpeen suunnittelun lähtökohdaksi ja
vaikutusten riittävän tarkaksi arvioinniksi. Asemakaavataso ohjaa suo-
raan rakentamista, mikä tarkoittaa vastaavasti detaljoidumman tiedon
tarvetta ja yleensä myös tarkentavia selvityksiä alueen erityispiirteistä.
Suunnittelun tarkkuustason lisäksi tietotarpeisiin vaikuttaa myös alueen
luonne ja herkkyys vaikutuksille.

Kaupunkiympäristön toimialalla on käynnissä kehitysprojekti, jossa varmistetaan toimialalla tuotettavan luontotiedon systemaattinen koostaminen luontotietojärjestelmään sekä tarkistetaan toimialan suunnittelun, toteutuksen ja kunnossapidon prosessit sen suhteen, että luontotietojärjestelmään kerätty luontotieto otetaan niissä huomioon oikeassa prosessin vaiheessa.

Helsingin luontotiedot on koottu karttapalvelun osana ylläpidettävään luontotietojärjestelmään. Sen tiedot ovat pääosin julkisia, mutta joitakin lajitietoja on rajattu vain virkakäyttöön. Lisäksi kansallisessa Laji.fi-palvelussa on lajihavaintotietoja, joita tulee tarkastella osana kohdealueen luontoarvojen kokonaisarviota. Myös osa Laji.fi-palvelun tiedoista on rajattu vain virkakäyttöön.

Osana ammattitaitoista suunnittelua eri tasoilla punnitaan erilaisia arvoja myös strategisesta näkökulmasta. Kaupunkiympäristön toimialan suunnittelijoiden työhön kuuluu erilaisten ja monitahoisten arvojen suhteuttamista toisiinsa. Strateginen luontoarvio on mukana maisemasuunnittelussa eri vaihtoehtojen puntaroinnissa suhteessa laajempaan ekologiseen verkostoon, sen kytkeytyneisyyteen ja toimivuuteen. Puisto- ja viheraluesuunnittelussa noudetaan kestävän ympäristörakentamisen periaatteita, joissa ensimmäisenä lähtökohtana on olevan säilyttäminen resurssiviisaasti. Mikäli nykyisten rakenteiden säilyttäminen ei ole mahdollista, seuraava vaihtoehto on olemassa olevan kunnostaminen ja parantaminen. Viimeinen vaihtoehto on purkaminen tai uuden rakentaminen.

Ympäristöarvojen huomioiminen rakentamisessa ja kunnossapidossa

Kaupunki ohjaa ja rajoittaa rakentamisen ilmastopäästöjä sekä talonrakentamisessa että esirakentamisessa. Kaupunkialueella tapahtuvan talonrakentamisen elinkaaren hiilijalanjälkeä ohjataan kaavoituksen, kaavamääräysten, tontinluovutusehtojen, tontti- ja toteutuskilpailujen sekä omissa rakennushankkeissa erityisesti suunnitteluohjeiden kautta. Helsinki otti ensimmäisenä kaupunkina Suomessa käyttöön raja-arvon uusien asuinkerrostalojen elinkaaren hiilijalanjäljelle vuonna 2023. Asuinkerrostalojen raja-arvoa käytetään vaatimuksena uusissa asemakaavoissa, ja hiilijalanjäljestä voidaan määrätä myös tonttikilpailuissa sekä tontinluovutuksen ehtoissa.

Esirakentamisessa Helsingin kaupunki käyttää pohjanvahvistuksessa ainoastaan uusiopohjaisia sideaineita, joilla voidaan pienentää pohjanvahvistuksen hiilidioksidipäästöjä vähintään puoleen aiempaan verrattuna. Kalkkibetonin käyttö on kielletty pohjastabiloinnissa. Infra-hankkeissa tulee käyttää vähähiilistä betonia. Kaupungin omien toimi-

tilojen ja palvelurakennusten uudisrakentamisessa rakennusten E-luku on vähintään 30 % kansallista raja-arvoa matalampi.

Palvelurakennushankkeissa kartoitetaan tontin ja sen läheisyyden luontoarvot hankesuunnitteluvaiheessa. Luontoarvojen kartoitusmenetelmä on ollut käytössä kesästä 2023 alkaen, jolloin vaatimus sen tekemisestä tuli Helsingin kaupungin rakennusjärjestykseen. Infrarakentamisessa on otettu käyttöön ympäristöasiakirja, joka tuotetaan hankkeiden suunnitteluvaiheessa ja johon on koottu kaikki hankkeen ympäristönäkökohdat, jotka tulee ottaa huomioon rakentamisessa. Ympäristöasiakirjassa esitetään mm. kunkin rakennuskohteen erityistä huomiota vaativat ympäristötekijät, kuten herkäät vesistökohteet, uhanalaiset lajit ja suojeltavat luontoalueet. Rakennuttaja huolehtii, että hankkeen urakoitsija vastaa ympäristöasiakirjassa esitettyihin tilaajan vaatimuksiin ympäristösuunnitelmalla. Ympäristösuunnitelman toteutumista seurataan ja valvotaan rakennuttajan ja valvojen toimesta urakoiden aikana. Tarvittaessa urakoitsijalta edellytetään korjaavia toimenpiteitä ympäristöarvojen suojaamiseksi.

Henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti ympäristölainsäädännön mukaiseen työhön. Kaupungin palvelurakennusten rakennusurakoita koskee Työmaan ympäristöasiakirja, joka sisältää vaatimuksia mm. työmaavesien käsittelyyn, kasvillisuuden suojaamiseen, kemikaalien käsittelyyn ja jäteiden lajitteluun. Urakoitsija laatii työmaan ympäristö- ja jätehuolto-suunnitelman, joiden toteutumista seurataan työmaan aikana. Helsingin kaupunki on sitoutunut päästötön työmaa -green dealiin ja urakoissa noudatetaan siinä asetettuja vaatimuksia.

Pääkaupunkiseudun työmaavesiohje päivitettiin keväällä 2024 ja se on otettu vaiheittain käyttöön hankkeissa kesän ja syksyn 2024 aikana. Työmaavesien hallinnassa ja käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta herkkien vesikohteiden, esimerkiksi taimenpurojen, läheisyydessä ja varmistetaan ettei niille aiheuteta haittaa. Lisäksi toimialalla laadittiin keväällä 2024 Lintujen ja muiden eläinten pesinnän huomioinnin rakentamisessa -ohje. Ohjeessa kerrotaan mm. miten eläinten pesintä tulee huomioida ja miten voidaan ennakoida, ettei pesinnälle aiheuteta haittaa. Toimialan rakennushankkeiden suunnittelussa huomioidaan myös rakennusvalvonnan ohje Lintuturvallinen rakentaminen, joka julkaistiin helmikuussa 2024.

Ympäristö- ja luontoarvot huomioidaan laajasti yleisten alueiden kunnossapidossa ja kaikissa kunnossapidon prosessin vaiheissa. Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen on keskeinen osa kunnossapidon toimintaa. Sitä pyritään edistämään monin keinoin, kuten esimerkiksi lahoppuuta lisäämällä. Yleisten alueiden kunnossapito hankitaan kaupungin omalta rakentamispalveluliikelaitos Staralta tai yksityisiltä palve-

luntuottajilta. Urakka-asiakirjat ovat keskeinen ohjauskeino kunnossapitourakoissa.

Helsingin kaupungin kaupunkistrategian painopisteet sekä ympäristötavoitteet on huomioitu kunnossapitourakoiden urakka-asiakirjoissa. Niistä tärkeimmät ovat urakkasopimus, urakkaohjelma, kunnossapidon tuotekortit sekä täsmentävät ohjeliitteet. Kunnossapitourakoiden kaikki työt on järjestettävä niin, että ympäristölle ei aiheudu tarpeettomia haittavaikutuksia. Urakoitsijoiden tulee kaikessa toiminnassaan noudattaa ympäristöön liittyvää lainsäädäntöä ja määräyksiä sekä määriteltyjä ohjeita.

Kunnossapidon hankintavaiheessa ympäristö- ja luontoarvoja edistetään ympäristöasioiden hallintaan ja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvällä laatupisteytyksellä. Urakkaohjelmassa määritellään urakassa noudatettavat ympäristömääräykset ja ohjeet sekä kunnossapitourakan tarkempi sisältö. Urakoitsijan tulee laatia urakkakohmainen ympäristösuunnitelma, jonka avulla tavoitellaan urakan ympäristövaikutusten minimointia, tiedostetaan ja ennakoidaan mahdolliset riskit sekä varaudutaan yllättäviin vahinkoihin. Ympäristösuunnitelmassa pääurakoitsijan tulee kuvata esimerkiksi alueen ympäristön erityispiirteet (mm. herkäät vesistöt sekä toimenpiteet vesistöjen suojaamiseksi). Urakan aikana ympäristösuunnitelman toteutumista seurataan osana sekä tilaajan valvontaa että urakoitsijan omavalvontaa. Urakoitsijan tulee myös täyttää urakan ympäristöraportti ja raportoida ympäristöasioista säännöllisesti.

Kunnossapidon tuotekortit määrittelevät urakoiden tarkemmat laatuvaatimukset ja ohjaavat urakkaan kuuluvien tehtävien tarkempaa suorittamista tuotteittain. Tuotekortit määrittelevät töiden suorittamisessa noudatettavat lait, asetukset ja ohjeet. Ympäristö- ja luontoarvot on huomioitu kunnossapidon tuotekorteissa. Esimerkiksi töiden toimenpiteajat on tarkkaan määritelty huomioiden muun muassa lintujen pesimäaika sekä töiden vaikutukset veden laatuun ja vesieliöihin. Suojellut ja uhanalaiset lajit on selvitettävä ennen kunnossapitotoimenpiteisiin ryhtymistä. Kunnossapitotöitä ohjataan lisäksi yksityiskohtaisemmillä ohjeliitteillä, esimerkiksi purokohtaiset toimenpideohjeet ja -kartat on laadittu 19 purolle. Urakka-asiakirjat päivitetään tarvittaessa. Urakoiden asiakirjoja tullaan tarkastelemaan ja päivittämään ympäristöasioiden osalta vuosien 2025 - 2026 aikana yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan Ympäristöpalveluiden kanssa.

Kunnossapitosopimukseen liittyviä ohjeita tarkennetaan tarvittaessa urakan aikana, kun työn suorittaminen edellyttää tarkempaa ohjaamista. Urakoiden sopimuksen mukaista laatua seurataan säännöllisesti tilaajan valvonnalla. Vuosittain kunnossapidon urakoitsijoille järjestettäväs-

sä kehittämispäivässä on syksyllä 2024 teemana luontoarvojen huomioiminen kunnossapidossa.

Kaupunkiympäristön toimialalla käynnistyneessä luontotiedon välittymisen varmistavassa kehitysprojektissa tullaan parantamaan luontotiedon välittymistä kaikissa prosessin vaiheissa ja varmistamaan luontotietojen saatavuus entistä paremmin myös yleisten alueiden kunnossapidossa. Kehitysprojektissa laaditaan toimintatavat ja ohjeet, joilla luontotiedon huomioiminen varmistetaan kunnossapidon, rakennuttamisen ja ulkopuolisten toimijoiden toimenpiteissä. Osana työtä kehitetään luonto- ja vesialueisiin vaikuttavien kunnossapitotöiden raportointia ja dokumentointia. Yleisten alueiden kunnossapidossa on tehostettu tiedottamista sekä parannettu yhteistyötä ympäristöasioissa. Kunnossapitourakoitsijoilta tullaan edellyttämään aikaisempaa laadukkaampaa raportointia ympäristöön tai luontoon vaikuttavista toimenpiteistä. Kehitysprojektissa vahvistetaan tiedonkulkua ja yhteistyötä toimialan sisällä, jotta luontotiedon välittyminen voidaan varmistaa entistä paremmin kaikissa kaupunkiympäristön elinkaaren vaiheissa.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Minja Koskela ja 24 muuta valtuutettua ovat tehneet 10.4.2024 seuraavan aloitteen:

"Ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistaminen Helsingin kaupungin päätöksentekoon

Globaali ekokriisi, ilmastopäästöjen kasvu ja luontokadon kiihtyminen eivät ole Helsingistä irrallisia kysymyksiä. Siitä huolimatta kaupunki ei ole onnistunut sovittamaan ihmistoimintaa luonnon kantokyvyn rajoihin. Esimerkkeinä tästä mainittakoon julkiseen keskusteluun nousut rakennusten purkamisen, joka aiheuttaa merkittäviä ilmastopäästöjä, sekä kuningaskalastajan elinympäristön tuhoaminen, jota perusteltiin mediassa sanomalla, että "luontoarvoja ei ole tapana tarkistaa". Päätöksentekoprosesseissa tulee liian usein vastaan tilanteita, joissa luontoa ja ilmastoa ei priorisoida muiden seikkojen noustessa ensisijaisiksi. Ihmisten näkökulman lisäksi kaupungin toiminnassa tulisi kuitenkin huomioida aina myös luonnon ja muiden lajien näkökulma. Niillä on arvo sinänsä, mutta molempien huomiointi on välttämätöntä myös ihmisen oman elinympäristön ja elinolosuhteiden säilyttämisen näkökulmasta.

Yllä olevaan perustuen me allekirjoittaneet valtuutetut katsomme, että ekokriisin ja päästöjen hillitsemisen välttämättömyys ei ole Helsingin

kaupungin politiikassa ja toimintatavoissa vielä riittävällä tasolla. Katsoimme myös, että Helsingin kaupungin toiminta on ollut viime aikoina huolimattonta ympäristölainsäädännön noudattamisen suhteen, eikä ympäristöarvoja huomioida riittävästi esimerkiksi rakentamiseen ja erityisesti purkamiseen liittyvässä päätöksenteossa. Koska päätöksentekoprosessien lopputulos on liian usein ympäristön kannalta negatiivinen, me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että:

- Kaupungin henkilöstöä sekä kunnossapitoa toteuttavia toimijoita koulutetaan kautta linjan ympäristölainsäädännön noudattamisen perusteista, ja myös vastuista lainsäädännön rikkomisesta.

- Kaupungin omat prosessit käydään läpi, jotta arvaluontoa ei voi enää tuhoutua vahingossa.

- Kaupunki ryhdistäytyy ympäristölainsäädännön minimivaatimusten noudattamisessa toteuttaessaan samalla kunnianhimoisesti kaupunkistrategiaan kirjattua ympäristöpolitiikkaa."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 29.10.2024 mennessä.

Kaupunginkanslia on myöntänyt lausunnon antamiselle lisää aikaa 5.11.2024 saakka.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Meri Louekari, strategiapäällikkö: 09 310 37375
meri.louekari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 10.04.2024 Koskela Minja Ympäristöarvojen kunnioittamisen valtavirtaistaminen Helsingin kaupungin päätöksentekoon

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 05.11.2024 § 587

12.11.2024

Kaupunkiympäristölautakunta 29.10.2024 § 561

Kaupunkiympäristölautakunta 22.10.2024 § 535

Kaupunkiympäristölautakunta 08.10.2024 § 518

§ 610

Tyynenmerenkatu, katusuunnitelma, Jätkäsaari

HEL 2024-006481 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä liitteenä 2 olevan Tyynenmerenkatu välillä Länsisatamankatu–Rionkatu katusuunnitelman nro 30438/2.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Katariina Verkamo, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 20706
katariina.verkamo(a)hel.fi
Kati Kiyancicek, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 31624
kati.kiyancicek(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30438/2
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30438/2

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Tyynenmerenkatu välillä Länsisatamankatu–Rionkatu on olemassa oleva alueellinen kokoojakatu, jo pääosin rakennettu sellaisena kuin liitteenä 2 olevassa katusuunnitelmassa on esitetty. Tyynenmerenkadun eteläisen osan suunnittelusta ja rakentamisesta on aikoinaan tehty päätös Yleisten töiden lautakunnassa 12.1.2016 § 12 ja samalla hyväksyttiin laadittavaksi sopimus Helsingin Satama Oy:n kanssa (allekirjoitettu 26.2.2016 HEL 2015-013941) kadun suunnittelusta ja rakentamisesta.

Tyynenmerenkadun suunnittelu ja rakentaminen oli toteutettava ennen asemakaavojen valmistumista, koska katuyhteys keväällä 2017 avatta-

van Helsingin Sataman matkustajaterminaalien liikenteelle oli välttämätön. Tyynenmerenkadun katusuunnitelma välillä Atlantinkatu–Länsisatamankatu päätettiin 27.9.2022 § 526 Kaupunkiympäristölautakunnassa ja samalla päätettiin, että Tyynenmerenkadun katusuunnitelma välillä Länsisatamankatu–Rionkatu tuodaan päätöksentekoon, kun katuosuuden asemakaavamuutokset ovat saaneet lainvoiman. Katuosuudelle sijoittuva asemakaava nro 12752 on saanut lainvoiman 29.5.2024 ja katusuunnitelma tuodaan päätöksentekoon.

Katusuunnitelma perustuu voimassa oleviin asemakaavoihin nro 12351 (31.3.2017), 12173 (5.6.2017), 12277 (22.1.2016), 8043 (12.12.1979), 12752 (29.05.2024), joissa Tyynenmerenkatu on osoitettu katualueeksi ja joiden laadinnan yhteydessä katualueet on vuorovaikutettu. Asemakaavan nro 12351 yhteydessä esitetty ja sen aineistoon liitetty Tyynenmerenkadun liikennesuunnitelma (13.12.2016) nro. 6673-7) vastaa periaatteiltaan nyt hyväksyttävää katusuunnitelmaa.

Katusuunnitelmalla vakiinnutetaan jo rakennetun kadun liikennejärjestelyt korkoasemineen, esitetään vähäisiä parannuksia ja muutoksia raitioliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiin kaupungin asettamien tavoitteiden mukaisesti, sekä mahdollistetaan Bunkkerinaukion ja satama-alueen rakentuminen asemakaavojen mukaisesti.

Suunnitelma

Tyynenmerenkatu välillä Länsisatamankatu–Rionkatu katusuunnitelman piirustus nro 30438/2 (liite 2)

Tyynenmerenkatu välillä Länsisatamankatu–Rionkatu on nykyinen alueellinen kokoojakatu, jonka länsipuolella on yksi ajokaista Jätkäsaaren liikuntapuiston ja Rionkadun välillä. Kadun itäpuolella on kaksi ajokaistaa. Katualueen keskiosassa on väliaikainen liikenneympyrä, raitiotien kiskoalue ja yksi raitiotieliikenteen pysäkkipari. Katualueen reunoilla on molempiin suuntiin jalkakäytävät sekä yksisuuntaiset pyörätiet.

Katu on pääosin jo rakennettu suunnitelman mukaisesti, lukuunottamatta raitiotien liittymiä Bunkkerinaukiolle, satama-alueen tonttiliittymiä ja kadun länsireunan jalankulun ja pyöräilyn lopullisia yhteyksiä, kuorma- ja pysäköintipaikkoja, viherrakenteita, sekä viimeistelytyöitä. Katu voidaan rakentaa täysin valmiiksi katuun rajautuvien Bunkkerinaukion ja katuun rajautuvan satama-alueen rakentamisen jälkeen.

Nykyinen Tyynenmerenkadulla Bunkkerinaukion kohdalla oleva tilapäinen liikenneympyrä poistuu tilapäiskäytön tarpeen päätyttyä. Pyörätiet erotetaan jalkakäytävistä tasoerolla, toteutetaan yksisuuntaisina ja ajoradan reunaan lisätään erotuskaista istutuksineen. Raitiotien pysäkkialueelle esitetään istutettavaksi puita. Katusuunnitelmalla parannetaan

katualueen käytön turvallisuutta ja toteutetaan viihtyisää katuympäristöä.

Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee liitteenä olevasta suunnitelmaselostuksesta nro 30438/2 (liite 1).

Katu on suunniteltu niin, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus ja yhteistyösopimus

Katusuunnittelu on toteutettu ”Yhteinen kunnallistekninen työmaa” sopimuksen (7.3.2017) mukaisesti yhteistyössä sopimuksen osapuolten kanssa. Sopimuksen osapuolia ovat Helsingin kaupunki, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Elisa Oyj, DNA Oyj, Telia Finland Oyj, Auris Kaasunjake-lu Oy, Cinia Cloud Oy.

Sopimuksen mukaisesti kukin sopimuksen allekirjoittanut osapuoli sitoutuu suunnittelun aikana määrittelemään omat johtotarpeensa koh-teessa ja tekemään omaa suunnittelua samanaikaisesti hankkeen ete-nemisen kanssa. Suunnittelun tavoitteena on aikaansaada rakennus-hankekohtaiset yhteiset ristiriidattomat suunnitelma-asiakirjat ja selos-tukset.

Katusuunnitelman lähtökohtana ovat olleet edellä mainitut asemakaa-vat, joiden yhteydessä kadut on vuorovaikutettu. Kaupunkisuunnittelu-lautakunta on 13.12.2016 § 435 hyväksynyt alueelle liikennesuunnitel-man 6673-7 asemakaavan nro 12351 käsittelyn yhteydessä.

Katusuunnitelmaa laadittaessa on tehty yhteistyötä katuun rajautuvien Helsingin Sataman, Kaupunkiliikenne Oy:n ja Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymän (HSL) kanssa.

Kustannukset ja aikataulu

Katusuunnitelman toteuttamattomien osien rakennuskustannukset ovat yhteensä noin 1,2 milj. euroa (alv. 0 %).

Katujen vuotuiset ylläpitokustannukset ovat noin 88 000 euroa (alv. 0 %).

Kadun rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan ta-lousarvioehdotuksessa vuodesta 2030 alkaen. Kadun viimeistely teh-dään katuun rajautuvien Bunkkerinaukion ja satama-alueen rakentumi-sen mahdollistamassa aikataulussa.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 08 02 Projektialueiden kadut

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 85 §, 62 §, maankäyttö- ja rakennusasetus 41-43 §.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 1 § 2 mom. kohdan 11 mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Katariina Verkamo, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 20706
katariina.verkamo(a)hel.fi
Kati Kiyancicek, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 31624
kati.kiyancicek(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 30438/2
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 30438/2

Oheismateriaali

- 1 Yleisten töiden lautakunnan pöytäkirja 12.1.2016
- 2 Sopimus Tyynenmerenkadun toteuttamisesta
- 3 Kartta sopimusalueesta
- 4 Liikennesuunnitelma 6673-7
- 5 Asemakaava 12655 liikennekaavio

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Tiedoksi

Hallinto- ja lakipalvelut, arkisto- ja kirjastopalvelut

§ 611

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kaupunginhallituksen palauttamasta valtuutettu Katri Penttisen ja 25 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien kaavoituksen suunnitteluperiaatteista päättämistä

HEL 2023-014563 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle lida Haglundin ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Rikhard Manninen, maankäyttöjohtaja, puhelin: 09 310 37160
rikhard.manninen(a)hel.fi
Marja Piimies, asemakaavapäällikkö, puhelin: 09 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi
Susa Eräranta, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 52179
susa.eraranta(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.11.2023 Penttinen Katri Täsmennys hallintosäätöön

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa lausunnon kaupunginhallitukselle:

Katri Penttinen ja 25 muuta valtuutettua ovat tehneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että hallintosäätöä tulisi täsmentää toimivallan osalta siten, että merkittäviä kaavoituksen suunnitteluperiaatteita koskevat päätökset tehdään kaupunginvaltuustossa.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että hallintosäätöä ei ole tarpeen muuttaa, vaan luodaan päätöksentekomenettelyä ennakoiva toi-

mintamalli, joka pohjautuu voimassa olevaan lainsäädäntöön ja hallintosäädntöön. Toimintamalli lähtee siitä, että merkittävät, laajoja aluekonaisuuksia koskevat kaavoituksen suunnitteluperiaatteet ja vastaavat strategiset maankäytön suunnitelmat, osayleiskaavojen keskeiset lähtökohdat ja tavoitteet sekä liikennejärjestelmätasoiset suunnitelmat ja linjaukset (huomioiden valittu menettely keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman osalta), joilla on poikkeuksellisen laajoja taloudellisia, elinkeinopoliittisia ja ympäristöllisiä vaikutuksia käsitellään kaupunginhallituksessa.

Tämän tyyppisiä merkittäviä suunnitteluperiaatteita tai vastaavia strategisia suunnitelmia ovat aiemmin olleet esimerkiksi Malminkentän kaavarunko, Mäkelänkadun bulevardikaupungin suunnitteluperiaatteet, periaatepäätös satamatoimintojen uudelleenjärjestelyistä ja satamatunnelin suunnittelusta, ydinkeskustan maankäytön kehityskuva, ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma sekä Länsi-Helsingin pikaraitiotien yleissuunnitelma ja tähän liittyvä maankäytön suunnittelukokonaisuus. Joistakin erittäin laajoista teemaan liittyvistä suunnitelmista on tehty ja tehtäneen jatkossakin valtuustossa periaatepäätöksiä.

Toimintamallilla tarkennetaan sitä, mitä välitason suunnitelmia on tarkoituksenmukaista päättää kaupunginhallituksessa huomioiden sen rooli kaupungin toiminnan ja talouden koordinoinnissa ja yhteensovittamisessa (kuntalaki 39 § ja HntoS 2:2.1). Toimintamallilla edistetään tiedonkulkua ja kaupunkitasoista päätöksentekoa strategisesti merkittävissä maankäytön välitason suunnitelmissa. Välitason suunnitelmilla tarkoitetaan tässä yleiskaavan ja asemakaavan välisiä voimassa olevaan yleiskaavaan pohjautuvia ja asemakaavoitusta varten tehtäviä suunnitelmia. Lisäksi toimintamalli koskee yleiskaavojen lähtökohtia ja tavoitteita sekä sellaisia liikenteen ja maankäytön strategiaa toteuttavia suunnitelmia, joilla on merkittävää kaupunkitasoista ja pitkäkestoista ohjausvaikutusta.

Uusi toimintamalli perustuu virkajohdon ennakkokäsittelyyn osana toiminnan suunnittelua tai käynnistettäessä strategisesti merkittävää maankäyttö- ja liikennehankkeen valmistelua. Ennakkokäsittelyssä päätetään, mitkä suunnitelmat viedään kaupunginhallituksen käsitte-lyyn.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Katri Penttinen ja 25 muuta valtuutettua ovat tehneet 15.11.2023 seuraavan valtuustoaloitteen: Hallintosäädntöä on tulisi täsmentää toimivallan osalta siten, että merkittäviä kaavoituksen suunnitteluperiaatteita koskevat päätökset tehdään kaupunginvaltuustossa.

Aloitetta perustellaan sillä, että hallintosäännön 16 luvun 1 §:n mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta. Pykälän 2 momentissa lautakunnalle on annettu rajattua toimivaltaa muihin kuin vaikutukseltaan merkittäviin asemakaavan muutoksiin. Kaupunkiympäristölautakunta päättää usein osana asemakaavojen valmistelua suunnitteluperiaatteista. Näillä lautakunnan päätöksillä rajataan suunnitteluvaihtoehtoja pois jatkovalmistelusta ja näin ollen sitoudutaan tiettyihin kaavoitusperiaatteisiin ja -tavoitteisiin. Merkittävillä suunnitteluperiaatepäätöksillä käytännössä sitoudutaan myös huomattavaan kaupungin resurssien käyttöön. Päätösvalta resurssien käytöstä kuuluu kaupunginvaltuustolle. Toimivaltaa on tarve täsmentää hallintosäännön epätarkkuuden takia ja erityisesti siitä syystä, että suunnitteluperiaatepäätösten on katsottu olevan valmistelua, mistä ei kuntalain 136 §:n ei voi valittaa. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan asemakaavoista päättää valtuusto.

Lausuntopyyntö

Aloitteesta on annettu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto 16.04.2024 (§ 228), jonka kaupunginhallitus palautti uudelleen valmisteltavaksi 16.09.2024 (§ 561) seuraavasti:

”Kaupunginhallitus toteaa, että osa välimuodon suunnitelmista on tarkoituksenmukaista käsitellä kaupunginhallituksen tasolla. Kaupunginhallitus palauttaa asian uudelleen valmisteluun siten, että se kehottaa tarkentamaan erityyppisten välimuodon ohjaavien suunnitelmien kategorisointia ja samalla arvioimaan mitkä niistä ovat siten laaja-alaisia, että ne on tarkoituksenmukaista päättää kaupunginhallituksen tasolla.”

Hallintosäännön mukaan toimielimen palauttama esitys on tuotava kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi kolmen kuukauden kuluessa palautuksesta eli viimeistään 16.12.2024. Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan asiasta lausunnon kaupunginhallitukselle 20.11.2024 mennessä.

Nykytilanne

Suunnitteluperiaatteiden tarve vaihtelee alueittain ja tapauksittain, ja ne valmistellaan vain selkeän tarpeen pohjalta. Helsingin yleiskaava 2016 on ohjausvaikutukseltaan yleispiirteinen ja jättää tulkinnanvaraa tarkentamaan suunnitteluun. Suunnitteluperiaatteilla voidaan tarvittaessa tulkita ja tarkentaa voimassa olevan yleiskaavan ratkaisuja. Yleiskaavan lisäksi suunnitteluperiaatteilla voidaan samalla tulkita myös useammin päivittyvää kaupunkistrategiaa tai kaupungin ohjeita ja ohjelmia osana asemakaavoituksen ohjausta. Suunnitteluperiaatteet ovat tapa saada aluekokonaisuus haltuun hallitusti yleiskaavasta asemakaavoitukseen

siirtyessä. Suunnitteluperiaatteet helpottavat ja nopeuttavat usein valmistelua silloin, kun on tarpeen käynnistää vuorovaikutus ja keskustelu maanomistajien kanssa varhaisessa vaiheessa niin, että samaan kaavaan saataisiin mukaan useita tontteja tai muuten laajaa aluetta. Tämä nopeuttaa kaavaprosesseja, kun voidaan ratkaista yhtäaikaa laajempia toisiinsa liittyviä kokonaisuuksia.

Osayleiskaavoja laadittaessa on haluttu tuoda kaupunkiympäristölautakunnan päätettäväksi osayleiskaavojen keskeiset lähtökohdat ja tavoitteet. Näitä on nimitetty suunnitteluperiaateiksi, mikä on aiheuttanut epäselvyyttä niiden suhteesta kaavoitukseen tai tässä kyseessä oleviin välitason suunnitelmiin. Tämän vuoksi valmistelussa on jo, kaupunkiympäristölautakunnan tukemana, päätetty luopua käyttämästä osayleiskaavoituksen tavoitteista tai periaatelinjauksista nimitystä ”suunnitteluperiaatteet”. Samalla valmistelussa nähdään, että osayleiskaavojen keskeiset lähtökohdat ja tavoitteet on syytä strategisesti merkittävien asemakaavoituksen suunnitteluperiaatteiden tapaan tuoda jatkossa kaupunginhallituksen käsittelyyn.

Kaupunkiympäristölautakunnan ja kaupunginhallituksen käsittelyä ovat kuluvan valtuustokauden ajan ohjanneet maankäyttö- ja rakennuslain lisäksi hallintosäännön ja sen perustelumuition linjaukset. Maankäyttö- ja rakennuslaissa ei säännellä välitason suunnittelua, kuten suunnitteluperiaatteita, tai niitä koskevaa menettelyä, eikä näin ollen edellytetä kunnilta tällaisten välimuodon suunnitelmien tekoa. Välitason suunnitelmilla ei myöskään ole oikeudellista sitovuutta.

Kaupunginvaltuusto päättää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaan merkittävistä kaavoista, kuten yleis- ja asemakaavoista. Lisäksi valtuusto voi tehdä erittäin laajoista maankäyttöön liittyvistä suunnitelmista jatkovalmistelua ohjaavia periaatepäätöksiä.

Kaupunginhallituksella on yleistoimivalta kaupungin toiminnan koordinoimiseen (kuntalaki 410/2015 39.1 §). Hallintosäännön (2 luvun 2 §) mukaan kaupunginhallitus johtaa kaupunginvaltuuston alaisena kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta vastaten esimerkiksi kaupungin toiminnan yhteensovittamisesta. Lisäksi (8 luvun 1 § 3 mom.) kaupunginhallituksen tehtävänä on päättää asioista, joita ei ole säädetty tai määrätty muulle kaupungin toimielimelle, viranhaltijalle tai luottamus henkilölle. Kaupunginhallitus päättää myös liikennettä koskevista ohjelmista, kuten liikenteen edistämishjelmista (mm. kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmät).

Hallintosäännön (16 luvun 1 §, 2 mom.) mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää yleis- ja asemakaavoituksen, liikenne- ja katusuunnittelun sekä muun maankäytön ohjaamisesta. Hallintosäännön (16 luvun 1

§, 1 mom.) mukaan kaupunkiympäristölautakunta hyväksyy myös tietyt kriteerit täyttävät muut kuin vaikutukseltaan merkittävät asemakaavat ja niiden muutokset. Lisäksi hallintosäännön (16 luvun 1 §:n, 2 mom.) perusteella lautakunnalle kuuluvan maankäytön ohjauksen yleistoimivallan mukaisesti kaupunkiympäristölautakunnassa käsitellään monenlaisia suunnittelua ohjaavia asiakirjoja kuten suunnitteluperiaatteita, kaavarunkoja, visioita ja kehittämisperiaatteita.

Kaupunginhallitus ja sen puheenjohtaja eli pormestari voivat kuntalain mukaisella ottomenettelyllä saattaa kaupunkiympäristölautakunnan päätökset kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Rikhard Manninen, maankäyttöjohtaja, puhelin: 09 310 37160
rikhard.manninen(a)hel.fi
Marja Piimies, asemakaavapäällikkö, puhelin: 09 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Pasi Rajala, yleiskaavapäällikkö, puhelin: 09 310 20417
pasi.rajala(a)hel.fi
Susa Eräranta, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 52179
susa.eraranta(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.11.2023 Penttinen Katri Täsmennys hallintosääntöön

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 16.09.2024 § 561

Kaupunginhallitus 09.09.2024 § 536

Kaupunginhallitus 02.09.2024 § 507

Kaupunginhallitus 26.08.2024 § 476

Kaupunkiympäristölautakunta 16.04.2024 § 228

Kaupunkiympäristölautakunta 09.04.2024 § 211

§ 612

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Tuomi-Nikulan ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen saunakulttuurin edistämistä Helsingin saarissa

HEL 2024-009119 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian kolmeksi viikoksi pöydälle.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle kolmeksi viikoksi Anni Sinnemäen ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Vili Tuomisto, projektinjohtaja: 09 310 52606
vili.tuomisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.06.2024 Tuomi-Nikula Tuomas Helsinki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa ehdotetaan, että Helsingin kaupunki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa ja etsii paikkoja, minne saunoja voidaan rakentaa.

Helsingin saariston virkistyskäytön kehityksestä

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannatettavana, että saariston virkistyspalveluita kehitetään ja saarissa jo valmiiksi olevien saunarakennusten avaamista yleiseen virkistyskäyttöön edistetään. Yleisessä käytössä olevia saunoja toivotaan laajasti kaupunkilaisten keskuudessa. Esimerkiksi saunoihin liittyviä osallistuvan budjetoinnin hankeideoita

esitetään ja äänestetään runsaasti. Menneillä ja kuluvalle osallistuvan budjetoinnin hankekausilla on kunnostettu saariston saunoja ja toteutetaan uusia saunoja ranta-alueille. Lisäksi käynnissä on kaksi muuta hanketta, joissa Helsingin kaupunki vuokraa saunatontit Hietalahdesta ja Seurasaaresta yritykselle tai yhdistykselle yleisen saunan rakentamista varten.

Helsingin kaupungin omistamien saarten ylläpidosta ja kehityksestä vastaavat sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala että kaupunkiympäristön toimiala. Lisäksi saaristossa on useita muita palveluja tuottavia tahoja. Liikuntapalvelukokonaisuus on yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa laatinut saarikortit ohjaamaan saarten kunnossapitoa, kehittämistä ja palvelutason määrittelyä. Sekä näissä saarikohtaisissa korteissa että vuonna 2021 valmistuneessa Helsingin itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelmassa on tunnistettu useita saaria, joissa saunatoiminta olisi mahdollista.

Saariston saunapalveluiden tuottaminen

Aloitteessa mainittu Pikku Leikosaari ei ole Helsingin kaupungin hallinnoima tai ylläpitämä saari, vaan se on yksi Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen (myöhemmin tekstissä UUVI) saarikohteista. Pikku Leikosaaresta saaren ylläpidosta vastaa UUVI:n palveluksessa oleva saari-isäntä. Pikku Leikosaaren kävijöistä helsinkiläisiä on arviolta yli 90 %.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuus tarjoaa tällä hetkellä saunapalveluita muun muassa Pihlajasaaresta ja yhteistyöyrittäjiensä kautta Kaunissaaresta. Liikuntapalvelukokonaisuus etsii tällä hetkellä aktiivisesti kumppaneita operoimaan itäisen saariston saunoja. Liikuntapalvelukokonaisuus on aloittanut alustavat keskustelut UUVI:n kanssa siitä, voisiko vastaavanlaista toimintaa tuottaa yhteistyössä myös Helsingin kaupungin omistamilla kohteilla Neitsytsaaresta, Kotiluodolla ja Malkasaaresta, jotta ne olisivat Pikku Leikosaaren tapaan matalalla kynnyksellä kaupunkilaisten käytettävissä.

Liikuntapalvelukokonaisuus on todennut usein, että se ei voi nykyisillä resursseillaan laajentaa saunapalveluita useampiin saariin vaarantamatta luontoarvoja tai turvallisuutta. Vastuullinen kehitys edellyttää lisäresursseja saariston infrastruktuurin parantamiseen ja ylläpitoon.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että saariston virkistyspalveluiden kehittämisessä otetaan huomioon Helsingin kasvun ja saarien lisääntyvän käyttöpaineen vaikutukset.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajantoimialan kanssa.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Tuomas Tuomi-Nikula ja 42 muuta valtuutettua ovat tehneet 19.6.2024 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Helsinki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa

Helsingin tulisi mahdollistaa lisää edullisia saunoja saarille. Esimerkiksi kaupungin omistama Pikku-Leikosaari (sijaitsee Itä-Helsingin edustalla, Kallahdenniemestä vajaa pari kilometriä etelään) tarjoaa pienen, viiden hengen saunan. Jossa kaupunki toimittaa polttopuut, jotka käyttäjät sahaavat ja halkovat saunan lämmittämistä varten. Sadevettä käytetään löylyvetenä. Saunan ylläpito on edullista, ja se on etenkin kesällä erittäin suosittu. Vastaavia saunoja voitaisiin rakentaa esimerkiksi Vasikkasaareen, Vallisaareen tai Ilosaareen.

Lainaus strategiasta: Helsingin merellisyyden kehittäminen merkitsee kaupungin vetovoiman sekä asukas- ja käyttäjätyytyväisyyden vahvistamista rannoilla, saarissa ja merellä. Maailman toimivimman merikaupungin kehittäminen edellyttää asiakasnäkökulman aiempaa parempaa huomioimista. Merellisten alueiden kehittämisen tavoitteena on helpottaa kaupunkilaisten ja vierailijoiden pääsyä rannoille ja saariin sekä parantaa saarikohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksia, palveluita ja vesiliikenneyhteyksiä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa ja etsii paikkoja minne voisi rakentaa esimerkin kaltaisia saunoja."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 29.11.2024 mennessä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Vili Tuomisto, projektinjohtaja: 09 310 52606
vili.tuomisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.06.2024 Tuomi-Nikula Tuomas Helsinki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.11.2024 § 165

Käsiteltävä tässä kokouksessa

§ 613

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Mari Holopaisen toivomusponnosta koskien merkittävien kiinteistöjen ja niiden tonttien myynnin sekä vuokraamisen pitkän tähtäimen kannattavuuden vertailua

HEL 2023-015788 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Toivomusponnossa edellytetään selvitettävän mahdollisuutta tuoda kaupunginvaltuustolle vertailevaa arviota merkittävien kiinteistöjen ja niiden tonttien myynnin ja vuokraamisen pitkän tähtäimen kannattavuudesta.

Kaupunki myy omassa toiminnassa tarpeettomia rakennettuja kiinteistöjä. Kaupungin kiinteistöstrategian omistajapolitiittisena linjauksena on: ”Harjoitamme aktiivista omistajapolitiikkaa luopumalla niistä tiloista, joita ei tarvita omassa palvelutuotannossa ja joiden omistamiseen ei liity muita strategisia syitä tai pitkän tähtäimen palvelutilatarpeita”. Linjauksella vähennetään korjausvelan määrää ja vapautetaan resursseja palvelutuotannon tilojen turvallisuuden ja terveellisyuden varmistamiseen. Myyntien valmistelu toteutetaan kaupunkiympäristön toimialalla usean eri palvelun keskinäiseen yhteistyöhön perustuen. Myynnin koordinoitua hoitaa kaupunkiympäristön toimialalla maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu. Kaupunkiympäristölautakunta päättää myyntiin asetettavista kohteista yleensä kaksi kertaa vuodessa. Lopulliset myyntipäätökset ja kauppaehdot laaditaan hallintosäännön ja siihen pohjautuviin toimivallan siirtopäätösten mukaisin valtuuksin.

Kuntalain 130 §:n mukaisesti kunnan kiinteistön myynnin ja pitkäaikaisen vuokraamisen tulee kilpailutilanteessa markkinoilla toimivalle tapahtua markkinaehtoisesti, joko niin että markkinahinta määräytyy avoimen tarjouskilpailun kautta, tai niin että puolueeton arvioija on arvioinut kiinteistön markkina-arvon. Kaupungin hinnoittelu perustuu markkina-arvoon, ellei lainsäädännöstä muuta johdu tai toisin ole nimenomaisesti erikseen päätetty.

Kaupunki luovuttaa tontteja vuokraamalla, vuokraamalla osto-oikeuksin sekä myymällä, mutta tonttien pääasiallinen luovutustapa on vuokraus. Maanvuokran määrittämisessä käytettävä vuotuinen tuottotavoite on

asuintilojen osalta 4 % ja yritys- ja palvelutilojen osalta 5 % tontin markkina-arvosta.

Rakennetun kiinteistön myynnin kannattavuuteen vaikuttaa markkinatilanteen ja sijainnin ohella ainakin kiinteistön kunto ja korjausvelka, vuokralaistilanne ja sopimusten pituus sekä kohteen mahdolliset rajoitteet mm. suojelumääräysten osalta ja mainittuihin seikkoihin liittyvät riskit. Rakennetun kiinteistön pitäminen edellyttää omistajaltaan lähes aina aktiivisia toimenpiteitä, kuten vuokralaishallintaa sekä teknisiä muutos- ja korjaustöitä. Kiinteistöjen ja niiden tonttien myynnin ja vuokraamisen pitkän tähtäimen kannattavuuteen vaikuttaa taloudellisen kannattavuuden ohella myös muita tekijöitä.

Kiinteistön myynnillä voidaan edistää kyseisen alueen elinvoimaa ja toisaalta myös esimerkiksi suojellun rakennuksen säilymistä saattamalla rakennus täysimääräiseen käyttöön ja kokonaisvaltaisen kiinteistönpidon piiriin. Hyviä esimerkkejä tällaisista myyntikohteista ovat Kampissa sijaitsevan niin kutsutun Turun kasarmin myynti ja Kaisaniemen puistossa sijaitsevan Ravintola Kaisaniemen rakennuksen myynti.

Myyntikohteiden maapohjan luovutustavan valintaan vaikuttaa tapauskohtaisesti arvioitavia tekijöitä. Ensinnäkin voidaan todeta, että tontin myyminen on taloudellisesti yleensä kannattavampaa kuin vuokraaminen. Tämä johtuu siitä, että käytössä olevilla vuokrausperiaatteilla tontin diskontattu pitkän ajan vuokraustuotto jää yleensä aina pienemmäksi kuin myynnin ja kiinteistöveron yhteenlaskettu pitkän ajan diskontattu tuotto käytössä olevilla vuokra-ajoilla. Tämä perustuu oletukseen, että tonttimaan markkinahinta nousee nopeammin kuin inflaatio ja elinkustannusindeksi. Oletus pohjautuu historiatietoon, jonka mukaisesti tonttimaan markkinahinta on noussut selvästi inflaatiota nopeammin. Väestöennusteiden perusteella oletettavaa on myös, että vastaava kehitys Helsingissä jatkuu. Tontit myymällä kaupungin on mahdollista saada nopeammin tulovirtaa kuin vuokraamalla.

Vuokraamiseen liittyvistä taloudellisista heikkouksista huolimatta laaja tonttien vuokrasopimuskanta mahdollistaa kaupungille pitkällä aikavälillä tasaisen tulonmuodostuksen vuosittain, joka antaa vahvan pohjan vuotuisille investoinneille ja kaupungin kehittämiselle. Kaupungilla on mahdollisuus toimia pääomamarkkinoista eroavalla tavalla mm. tasaisen verotulon perusteella, mikä mahdollistaa lainanoton yleistä tasoa matalammalla korolla eikä investointien kattamiseksi ole siten välttämättöntä tarvetta luovuttaa tontteja myymällä. Tämä edellyttää kaupungilta päätöksentekohalukkuutta velanottoon investointien toteuttamiseksi.

Osaan tontteja kohdistuu myöhempiä kehittämispotentiaalimahdollisuuksia, jolloin kaupungille jää tällaiset tontit vuokraamalla mahdolli-

suus näiden tonttien kehittämiseen ja potentiaalin täysimääräiseen hyödyntämiseen. Kuitenkin myös tontin myynnin yhteydessä voidaan rajoitetusti edellyttää lisäkauppahinnan maksamista ja näin varmistaa mahdollisen kehittämispotentiaalin taloudellisen arvon kanavointi kaupungille.

Osassa hankkeita tai sijoittajia tontin vuokraaminen voi olla ylipäänsä edellytys myynnissä onnistumiseksi. Vuokraus ei sido esimerkiksi käyttäjäomistajan tai rakennusliikkeen pääomia, ja voi joissain tilanteissa olla tarpeellista myynnin edistämiseksi. Kansainvälisillä toimijoilla tontin ostaminen voi kuitenkin olla investointipäätöksen ehtona, jolloin pelkkä vuokraamismahdollisuus rajoittaa mahdollisten ostajien määrää. Vuokraaminen osto-oikeudella onkin toimitilatonttikohteissa usein varteenotettava vaihtoehto.

Luovutustapa on myös keino asuntopoliittisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Tontin luovutustavan vallinnassa noudatetaan kaupunginhallituksen vuonna 2019 hyväksymiä tontinluovutuslinjauksia ja niitä koskevia soveltamisohjeita. Asuntotonttien osalta myymisen ja vuokraamisen kannattavuutta tullaan tarkastelemaan tontinluovutuslinjausten toimituuden arvioinnin yhteydessä erikseen vuoden 2025 aikana.

Merkittäviksi katsottavia kiinteistöjen myyntejä ovat kohteet, joiden kauppahinta on yli 10 miljoonaa euroa ja joiden luovuttamisesta siten päättää kaupunginvaltuusto. Tällaisia rakennettuja myyntikohteita on muutamia ja yleensä vuositasolla vain harvoin yhtä kohdetta enempää. Kohteiden osalta on perusteltua kyseisen kohteen myyntipäätöksen esittelyn yhteydessä esittää kaupunginvaltuustolle kannattavuustarkastelu, jossa huomioidaan taloudellinen tarkastelu, ja esitetään vaihtoehtoiset, kannattavuustarkastelussa käytettäviksi valitut perustellut diskonttauskorot. Myynnin kannattavuutta ei voida kuitenkaan arvioida ainoastaan taloudellisin perustein, jonka vuoksi tarkastelussa tulee tuoda esille myös edellä lausunnossa mainitut muut myyntiin ja mahdolliseen vuokraamiseen vaikuttavat seikat.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Timo Laiho, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 35201
timo.laiho(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari, toivomusponsi, Kvsto 13.12.2023, asia 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Toivomusponsi

Valtuutettu Mari Holopainen on tehnyt seuraavan toivomusponnen:

”Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Tennispalatsi -nimisen yhtiön osakekannan myyminen

HEL 2023-010381

13.12.2023, Asia 7, § 281

Mari Holopainen

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta tuoda valtuustolle vertailevaa arviota merkittävien kiinteistöjen ja niiden tonttien myynnin ja vuokraamisen pitkän tähtäimen kannattavuudesta.”

Toimivalta

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan tehtyään käsiteltävänä olevassa asiassa päätöksen valtuusto voi hyväksyä kaupunginhallitukselle osoitettavan toivomusponnen, jonka tulee liittyä käsiteltävänä olevaan asiaan ja joka ei saa olla ristiriidassa valtuuston päätöksen kanssa eikä muuttaa sitä.

Hyväksytystä toivomusponnesta kaupunginhallituksen on toimitettava toivomusponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua sen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi valtuutetuille.

Toivomusponsi on kaupunginkansliassa valmisteltavana kaupunginhallituksen 18.12.2023 (793 §) päätöksen mukaisesti.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Timo Laiho, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 35201
timo.laiho(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari, toivomusponsi, Kvsto 13.12.2023, asia 7

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

§ 614

Kaupunkiympäristölautakunnan kokousajat vuonna 2025

HEL 2024-013073 T 00 00 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, että lautakunnan kokoukset vuonna 2025 pidetään tiistaisin klo 15.30, ellei erikseen toisin päätetä.

Kevätkauden ensimmäinen kokous pidetään 14.1.2025 ja viimeinen 24.6.2025 sillä poikkeuksella, että 18.2.2025, 22.4.2025 ei pidetä kokousta.

Syyskauden ensimmäinen kokous pidetään 12.8.2025 ja viimeinen 16.12.2025 sillä poikkeuksella, että 14.10.2025 ei pidetä kokousta.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658
kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

Liitteet

1 Kokousajat 2025, liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupunkiympäristölautakunnan jäsenet ja varajäsenet
Nuorisoneuvoston edustajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Liite 1
Esitysteksti
Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658

12.11.2024

kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

Liitteet

1 Kokousajat 2025, liite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kaupunkiympäristölautakunnan
jäsenet ja varajäsenet
Nuorisoneuvoston edustajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Liite 1
Esitysteksti
Liite 1

Tiedoksi

Viestintäpalvelut
Maankäyttö ja kaupunkirakenne
Hallinto ja lakipalvelut
Palvelut ja luvat
Rakennukset ja yleiset alueet
Päätöksenteontuki
Kaupunginkanslia

§ 615

Oikaisuvaatimus Asumisen palveluiden asumisen yksikkö 2:n päällikön huoneenvuokralain mukaista vuokrahyvitystä koskevasta päätöksestä 24.9.2024 (37 §)

HEL 2024-012328 T 02 06 07

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti jättää tutkimatta ***** osoitteessa ***** sijaitsevan huoneiston vuokralaisena tekemän oikaisuvaatimuksen, joka koski Asumisen palveluiden asumisen yksikkö 2:n päällikön päätöstä kyseiseen asuinhuoneistoon kohdistuvasta vuokrahyvitysvaatimuksesta 24.9.2024 (37 §).

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 09 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Hakija

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain (410/2015) 134 §:n mukaan lautakunnan sen jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimus tehdään lautakunnan sekä sen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle lautakunnalle. Kuntalain 137 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Kuntalain 139 §:n mukaan päätöksen tiedoksiantoon asianosaiselle sovelletaan, mitä hallintolain 59 §:ssä säädetään tavallisesta tiedoksiannosta ja sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:ssä säädetään tavallisesta sähköisestä tiedoksiannosta. Hallintolain 59 §:n mukaan tavallinen tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle. Vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetun lain 19 §:n mukaan asiakirja voidaan lainkohdasta tarkemmin ilmenevällä tavalla antaa tiedoksi asianomaiselle sähköisenä viestinä. Asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Kuntalain 140 §:n mukaan kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Pöytäkirjanote on lähetetty e- kirjeenä 25.9.2024. Oikaisuvaatimus on kirjattu saapuneeksi Helsingin kaupungin kirjaamoon 17.10.2024. Oikaisuvaatimus tulee muutoksenhauille säädetyn määräajan jälkeen saapuneena jättää tutkimatta.

Sovelletut säännökset

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §, 138 §, 139 §, 140 §
Hallintolaki (1397/2016) 34.1, 43, 44 ja 45 §

Toimivalta

Kuntalain (410/2015) 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Marjaana Santala, lakimies, puhelin: 09 310 34108
marjaana.santala(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Hakija

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Asumisen palvelut Asumisen yksikkö 2 Yksikön päällikkö 24.09.2024 § 37

§ 616

Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 31.10.–6.11.2024 tekemien päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 31.10.–6.11.2024 tekemiä päätöksiä:

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja

[Päätökset](#)

Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus

Maankäyttöjohtaja

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tonttipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, asuntotontit, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, toimitilatontit ja kiinteistökehitys, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Liikenne- ja katusuunnittelu, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Asuntotuotanto, asuntotuotantopäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, kasvatuksen ja koulutuksen tilat, yksikön päällikkö

12.11.2024

Asia/25

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, erityistilat, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, myynti- ja vuokraustiimi, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, projektitiimi 1, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, projektirakennuttaminen-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, kunnossapito-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, tapahtumat ja maanvuokraus, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Asumisen palvelut, asumisen yksikkö 1, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Toimialan yhteiset palvelut

Yhteisten palvelujen johtaja

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 31.10.2024

[Päätösasiakirjat](#)

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasiin.

Kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijapäätökset julkaistaan kokonaisuudessaan internetissä, siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja tai henkilötietoja, jotka voivat vaarantaa yksityisyyden suojan, osoitteessa:

[Viranhaltijapäätökset / Helsingin kaupunki](#)

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12.11.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 592, 593, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 611, 612, 613, 614 ja 616 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 594 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

12.11.2024

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kaupunkiympäristölautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasta on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

12.11.2024

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 599 § (Kustannusten osalta:).

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisella saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihminen tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomaisella

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

12.11.2024

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

12.11.2024

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

4

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 610 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

12.11.2024

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Yleistiedoksiantona toimitetun päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Hallinto-oikeuden aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.00-16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

12.11.2024

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asiointiin yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

12.11.2024

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

5 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 615 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannu-

12.11.2024

saatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;

12.11.2024

4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

12.11.2024

Käytähän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

Muistathan asioiden yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiasi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

12.11.2024

Kaupunkiympäristölautakunta

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja

Elen Sööt
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Tuomas Nevanlinna

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 20.11.2024.